

POLITIEKE VOORKEUREN EN TOEKOMSTVERWACHTINGEN VAN JONGVOLWASSENEN IN SURINAME: EEN ONDERZOEK NAAR HUN POLITIEKE BETROKKENHEID EN PERSPECTIEVEN OP KMO'S

Een analyse van de politieke voorkeuren, verwachtingen en zorgen van jongvolwassenen in Suriname met betrekking tot de aankomende verkiezingen en de toekomst van KMO's.

VERKLARING VAN ONAFHANKELIJKHEID

Dit onderzoek is volledig onafhankelijk uitgevoerd en gefinancierd. Er is geen financiering verkregen van derden, noch hebben derden enige invloed uitgeoefend op de opzet, uitvoering, analyse, interpretatie van de data of de uiteindelijke conclusies. De auteur heeft geen persoonlijke of zakelijke belangen die in verband kunnen worden gebracht met de onderzoeksresultaten. De in deze publicatie weergegeven meningen en conclusies zijn uitsluitend die van de auteur en vertegenwoordigen niet per definitie het standpunt van de organisatie(s) waar hij mee verbonden is.

INHOUDSOPGAVE

LIJST VAN GRAFIEKEN	5
SAMENVATTING	6
ABSTRACT	7
1. INLEIDING	8
1.1 AANLEIDING	8
1.2 RELEVANTIE VOOR KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN	8
1.3 DEFINITIE BEGRIP JONGVOLWASSENEN	9
1.4 FIRST-TIME VOTERS	9
5. STEMGEDRAG VAN JONGVOLWASSENEN	10
1.6 CONTEXT	10
2. ONDERZOEKSSTRATEGIE	11
2.1 ONDERZOEKSDOELEN	11
2.2 ONDERZOEKSOPZET	12
2.3 UITDAGINGEN BIJ ONDERZOEKSUITVOERING	13
2.4 ONDERZOEKSUITVOERING	14
2.5 UITVOERING ANALYSE	15
2.6 BETROUWBAARHEIDSNIVEAU EN FOUTMARGE	16
3. ALGEMENE KENMERKEN RESPONDENTEN	17
3.1 RESPONS, DEMOGRAFISCHE VERDELING EN OPLEIDINGSACHTERGROND RESPONDENTEN	17
3.2 OPKOMSTVERWACHTING	18
3.3 STEMMOTIVATIE	19
3.4 ELECTORALE ABSTINENTIE OF NIET-STEMMEN	19
3.5 STEMTWIJFEL OF TWIJFEL OM TE STEMMEN	19
3.6 VERKIEZINGSTHEMA'S 'VERKIEZINGEN 2025'	20
4. STEMGEDRAG	22
4.1 PARTIJKEUZE	22
4.2 VOORKEUR VOOR PRESIDENT: NDP-STEMMERS	22
4.3 VOORKEUR VOOR PRESIDENT: VHP-STEMMERS	23
4.4 VOORKEUR VOOR PRESIDENT: NPS-STEMMERS	24
5. COALITIEVOORKEUR	26
5.1 PARTIJGEBONDEN COALITIEVOORKEUR	26
5.2 IDEALE KANDIDAAT-PRESIDENT, LOS VAN PARTIJVOORKEUR	26
5.3 MOTIVATIES BIJ KEUZE IDEALE KANDIDAAT-PRESIDENT, LOS VAN PARTIJVOORKEUR	27
6. KMO'S EN JONGVOLWASSENEN	29
6.1 ALGEMENE PERCEPTIE VAN KMO'S	29
6.2 WERKGELEGENHEID EN CARRIÈREMOGELIJKHEDEN	30
6.3 FINANCIERING EN ONDERSTEUNING	32
6.4 REGELGEVING EN BELASTINGEN	32
6.5 DE TOEKOMST VAN KMO'S	33
7. ALGEMENE TOEKOMSTVERWACHTINGEN	36
7.1 HUIDIGE SITUATIE JONGVOLWASSENEN	36
7.2 DE TOEKOMST VAN SURINAME	36
7.3 ECONOMISCHE FACTOREN	38
7.4 INVLOED GEPLANEDE INVESTERINGEN OFFSHORE OLIE & GAS	38
7.5 IMPACT HUIDIGE ECONOMISCHE SITUATIE	39
7.6 VERTROUWEN KOMENDE REGERING	39
7.7 GROOTSTE UITDAGINGEN 2025-2030	40

8.	BESCHRIJVENDE ANALYSE	41
8.1	ALGEMENE KENMERKEN RESPONDENTEN	41
8.2	OPKOMSTVERWACHTING	41
8.3	STEMMOTIVATIE	41
8.4	ELECTORALE ABSTINENTIE OF NIET-STEMMEN	42
8.5	STEMTWIJFEL OF TWIJFEL OM TE STEMMEN	43
8.6	VERKIEZINGSTHEMA'S 'VERKIEZINGEN 2025'	43
9.	BESCHRIJVENDE ANALYSE: STEMGEDRAG	44
9.1	PARTIJKEUZE	44
9.2	VOORKEUR VOOR PRESIDENT - NDP-STEMMERS	45
9.3	VOORKEUR VOOR PRESIDENT - VHP-STEMMERS	46
9.4	VOORKEUR VOOR PRESIDENT - NPS-STEMMERS	48
10.	BESCHRIJVENDE ANALYSE: STEMGEDRAG - COALITIEVOORKEUR	50
10.1	PARTIJGEBONDEN COALITIEVOORKEUR	50
10.2	IDEALE KANDIDAAT-PRESIDENT, LOS VAN PARTIJVOORKEUR	50
10.3	MOTIVATIES BIJ KEUZE IDEALE KANDIDAAT-PRESIDENT, LOS VAN PARTIJVOORKEUR	50
11.	BESCHRIJVENDE ANALYSE: KMO'S EN JONGVOLWASSENEN	51
11.1	ALGEMENE PERCEPTIE VAN KMO'S	51
11.2	WERKGELEGENHEID EN CARRIÈREMOGELIJKHEDEN	52
11.3	FINANCIERING EN ONDERSTEUNING	52
11.4	REGELGEVING EN BELASTINGEN	53
11.5	DE TOEKOMST VAN KMO'S	54
11.5.1	Bevordering innovatie binnen KMO's	54
11.5.2	Invloed geplande investeringen in offshore olie en gas	55
11.5.3	Situatieverandering KMO's 2025-2030	56
11.5.4	Ondersteuning KMO's	57
12.	BESCHRIJVENDE ANALYSE: ALGEMENE TOEKOMSTVERWACHTINGEN	58
12.1	HUIDIGE SITUATIE JONGVOLWASSENEN	58
12.2	DE TOEKOMST VAN SURINAME	58
12.2.1	Economische factoren	58
12.2.2	Invloed geplande investeringen offshore olie & gas	59
12.2.3	Impact huidige economische situatie	59
12.2.4	Vertrouwen komende regering	60
12.2.5	Grootste uitdagingen 2025-2030	60
13.	CONCLUSIES	62
13.1	ALGEMEEN	62
13.2	STEMGEDRAG	62
13.2.1	Partijkeuze	62
13.2.2	Voorkeur voor president - NDP-stemmers	63
13.2.3	Voorkeur voor president - VHP-stemmers	64
13.2.4	Voorkeur voor president - NPS-stemmers	65
13.3	STEMGEDRAG - COALITIEVOORKEUR	65
13.4	KMO'S EN JONGVOLWASSENEN	66
13.4.1	Algemene perceptie van KMO'S	66
13.4.2	Werkgelegenheid en carrièremogelijkheden	66
13.4.3	Financiering en ondersteuning	66
13.4.4	Regelgeving en belastingen	67
13.4.5	De toekomst van KMO's	67
13.5	ALGEMENE TOEKOMSTVERWACHTINGEN	68

14. DE SAMENHANG TUSSEN POLITIEKE VOORKEUREN, ECONOMISCHE FACTOREN EN DE VISIE OP KMO'S	69
15. KRITISCHE KANTTEKENINGEN BIJ DE ONDERZOEKSRESULTATEN	70
GERAADPLEEGDE BRONNEN	71

LIJST VAN GRAFIEKEN

Grafiek 3.1	De opleidingsachtergrond van de respondenten van de effectieve steekproef (n = 186)	16
Grafiek 3.2	De verschillende stemhorten binnen de effectieve steekgroep (n = 186)	17
Grafiek 3.3	De opkomstverwachting binnen de effectieve steekgroep (n = 186)	17
Grafiek 3.4	De verschillende redenen voor stemtwijfel bij mannen en vrouwen onder de zwevende kiezers (n = 43)	19
Grafiek 4.1	Het stemgedrag van de respondenten onder de populatie van stemmers (n= 98)	21
Grafiek 4.2	Het stemgedrag van de respondenten onder de populatie van NDP-stemmers (n= 34)	22
Grafiek 4.3	Het stemgedrag van de respondenten onder de populatie van VHP-stemmers (n= 29)	23
Grafiek 4.4	Het stemgedrag van de respondenten onder de populatie van NPS-stemmers (n= 22)	24
Grafiek 5.1	De top-5 van de voorkeurscoalities onder de effectieve steekproef (n= 186)	25
Grafiek 5.2	De top-5 ideale kandidaten voor het presidentschap, los van partijvoorkeur (effectieve steekproef n= 186)	26
Grafiek 6.1	De score van het belang van KMO's voor de economie onder de effectieve steekproef (n= 186). De scores konden worden opgegeven met de 5-punts Likertschaal 'helemaal niet belangrijk', 'niet zo belangrijk', 'neutraal', 'belangrijk' en 'zeer belangrijk'.	28
Grafiek 6.2	De score van de gepercipieerde carrièremogelijkheden in de KMO-sector onder de effectieve steekproef (n= 186)	30
Grafiek 6.3	De verwachte situatieverandering voor KMO's in de periode 2025-2030 (effectieve steekproef n= 186). De scores konden worden opgegeven met de 5-punts Likertschaal 'zeer verslechteren', 'verslechteren', 'onveranderd blijven', 'verbeteren' en 'zeer verbeteren'.	33
Grafiek 7.1	De beoordeling van de huidige economische situatie en de impact daarvan op eigen leven (n= 186)	35
Grafiek 7.2	De verwachte toekomst van Suriname in de komende vijf jaar, gezien de huidige economische situatie en de geplande investeringen in offshore olie en gas (n= 186).	36
Grafiek 7.3	De impact van de huidige economische situatie op de eigen toekomst (n= 186)	38
Grafiek 9.1	Indicatieve zetelverdeling voor De Nationale Assemblée op basis van de stemvoorkeuren (n= 98)	43

SAMENVATTING

Dit onderzoek richt zich op de politieke betrokkenheid en toekomstvisie van jongvolwassenen in Suriname. De doelgroep bestaat uit jongvolwassenen van 18 tot 24 jaar, waarbij onderzocht werd welke onderwerpen en standpunten voor deze leeftijdsgroep van belang zijn. De studie brengt niet alleen hun voorkeuren voor politieke partijen, kandidaat-presidenten en mogelijke coalities in kaart, maar analyseert ook de impact van economische factoren, zoals investeringen in offshore olie en gas, op de toekomst van KMO's. De resultaten laten zien dat de NDP populairder is onder jongvolwassen vrouwen, terwijl de VHP meer steun geniet van jongvolwassen mannen. De NPS heeft een gelijke aantrekkingskracht op beide geslachten. Volgens een indicatieve zetelverdeling zou de NDP de grootste partij worden met 18 zetels, gevolgd door de VHP met 15 zetels en de NPS met 9 zetels. Een mogelijke NDP-VHP-coalitie geniet de meeste steun onder de respondenten. Jongvolwassenen schetsen een overwegend pessimistisch toekomstbeeld, dat sterk beïnvloed wordt door de huidige economische situatie, werkloosheid en onzekerheid. KMO's worden gezien als essentieel voor economische groei, terwijl investeringen in offshore olie en gas kansen bieden maar ook zorgen oproepen over de eerlijke verdeling van de opbrengsten. Werkgelegenheid en economische stabiliteit worden beschouwd als de grootste uitdagingen voor de periode 2025-2030. Politieke voorkeuren blijken sterk samen te hangen met economische factoren. Jongvolwassenen verwachten van politieke partijen dat zij oplossingen bieden om de economische situatie te verbeteren. Dit onderzoek biedt waardevolle inzichten in de verwachtingen en motivaties van deze cruciale groep kiezers en onderstreept de noodzaak van beleid gericht op werkgelegenheid, economische stabiliteit en een eerlijke welvaartsverdeling.

ABSTRACT

This study investigates the political engagement and future outlook of young adults in Suriname. The target group consists of individuals aged 18 to 24, exploring the topics and viewpoints that are most important to this demographic. The research not only maps their preferences for political parties, presidential candidates, and potential coalitions but also analyzes the impact of economic factors, such as investments in offshore oil and gas, on the future of SMEs. The results reveal that the NDP is more popular among young adult women, while the VHP enjoys greater support from young adult men. The NPS has an equal appeal to both genders. According to an indicative seat distribution, the NDP would become the largest party with 18 seats, followed by the VHP with 15 seats and the NPS with 9 seats. A potential NDP-VHP coalition receives the most support among respondents. Young adults paint a predominantly pessimistic picture of the future, strongly influenced by the current economic situation, unemployment, and uncertainty. SMEs are seen as essential for economic growth, while investments in offshore oil and gas offer opportunities but also raise concerns about the fair distribution of revenues. Employment and economic stability are considered the greatest challenges for the period 2025-2030. Political preferences appear to be strongly linked to economic factors. Young adults expect political parties to offer solutions to improve the economic situation. This research provides valuable insights into the expectations and motivations of this crucial group of voters and underscores the need for policies focused on employment, economic stability, and equitable wealth distribution.

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De aanleiding voor het uitvoeren van dit onderzoek ligt in de recente ontwikkelingen op het gebied van kiezersvoorkeuren en de groeiende politieke participatie van jongvolwassenen in Suriname. De aanstaande wijzigingen in het kiesstelsel, waarbij vanaf de verkiezingen in 2025 elke stem even zwaar zal wegen, ongeacht het district, markeren een belangrijke stap richting eerlijke en evenredige verkiezingen (DPG Media Privacy Gate, z.d.). Deze hervorming zal politieke partijen dwingen hun strategieën aan te passen en een breder publiek aan te spreken. Aangezien de jongere generatie een steeds grotere rol speelt in dit proces, kan dit de politieke voorkeuren en verwachtingen van jongvolwassenen beïnvloeden (Universiteit van Amsterdam, 2023a).

De toegenomen politieke betrokkenheid van jongvolwassenen, bijvoorbeeld via initiatieven zoals de Jeugdraad Suriname (JRS) en digitale verkiezingen, benadrukt de noodzaak om deze demografische groep beter te begrijpen (Lucretia.Setrodipo, 2024). Jongvolwassenen zijn niet alleen meer betrokken bij het politieke proces, maar ook steeds invloedrijker geworden in de richting van het beleid (Suriname, 2023). Dit wordt versterkt door de inspanningen van politieke partijen om jonge kaders te betrekken en hen te stimuleren actief deel te nemen aan het democratische proces.

Naast de politieke dimensie speelt ook de economische situatie een belangrijke rol in de zorgen en verwachtingen van jongvolwassenen. De impact van geplande investeringen in offshore olie- en gaswinning, alsmede de toekomst van kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's), zijn thema's die direct van invloed zijn op hun persoonlijke en professionele toekomst. Dit maakt het noodzakelijk om niet alleen de politieke voorkeuren en verwachtingen van jongvolwassenen te onderzoeken, maar ook hun economische zorgen en de rol die zij voor KMO's zien in de komende jaren.

Gezien de veranderende politieke en economische dynamiek, is het van belang inzicht te verkrijgen in de opvattingen van jongvolwassenen. Dit onderzoek biedt de mogelijkheid om zowel politieke voorkeuren als verwachtingen over de toekomst van KMO's in kaart te brengen, en kan beleidsmakers waardevolle inzichten bieden voor het formuleren van strategieën die aansluiten bij de behoeften van de jonge generatie kiezers.

1.2 RELEVANTIE VOOR KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN

De uitkomsten van dit onderzoek bieden waardevolle inzichten voor KMO's in Suriname, met name door de focus op de politieke voorkeuren, verwachtingen en zorgen van jongvolwassenen. Jongvolwassenen vormen een belangrijk segment binnen de consumentenmarkt en hun voorkeuren en waarden kunnen van grote invloed zijn op de bedrijfsstrategieën van KMO's (Van Der Molen, 2023). Door inzicht te krijgen in hun politieke keuzes en hun verwachtingen ten aanzien van de toekomst van KMO's, kunnen bedrijven hun producten en diensten beter afstemmen op de wensen van deze demografische groep.

Naast politieke voorkeuren biedt het onderzoek ook waardevolle informatie over de economische zorgen en verwachtingen van jongvolwassenen, met een nadruk op thema's die voor hen belangrijk zijn, zoals werkgelegenheid, duurzaamheid en onderwijs (Van Der Molen, 2023). KMO's kunnen hierop inspelen door maatschappelijke verantwoordelijkheid te integreren in hun bedrijfsstrategieën, bijvoorbeeld door betrokkenheid bij sociale initiatieven en duurzaamheid (De veerkracht van KMO's in Suriname, 2020). Dit kan niet alleen bijdragen aan een positief merkimage, maar ook aan klantloyaliteit, aangezien jongvolwassenen bedrijven waarderen die zich inzetten voor thema's die hen persoonlijk aanspreken.

Verder zijn jongvolwassenen vaak de voorhoede van toekomstige maatschappelijke trends (Dossier The Young Ones Stelling: De Invloed van Marketing op Jongeren wordt overschat, z.d.). Hun voorkeuren en verwachtingen, zoals het opkomen voor duurzaamheid of sociaal ondernemerschap, kunnen KMO's helpen om hun strategieën tijdig aan te passen aan de veranderende marktomstandigheden (Onderzoek: Authenticiteit, Transparantie en Flexibiliteit zijn Sleutelwoorden om Jongeren te bereiken, z.d.). Door deze groep beter te begrijpen, kunnen KMO's zich voorbereiden op nieuwe wet- en regelgeving of andere maatschappelijke verschuivingen die hun bedrijfsvoering kunnen beïnvloeden. Dit biedt hen de kans om zich strategisch te positioneren en op lange termijn een concurrentievoordeel te behalen.

In de context van de recente Final Investment Decision (FID) voor offshore olie- en gaswinning, kan het inzicht in de verwachtingen en zorgen van jongvolwassenen ook bedrijven, inclusief KMO's, helpen bij het afstemmen van hun bedrijfsstrategieën (Energy Analytics Institute (EAI), 2024; Staatsolie - Suriname's National Energy, Oil & Gas Company - TotalEnergies and APA Corporation announce final Investment Decision for Block 58, z.d.; Suriname: TotalEnergies announces Final Investment Decision for the GranMorgu Development on Block 58, 2024). Door in te spelen op de zorgen van deze generatie en tegelijkertijd kansen voor economische groei te benutten, kunnen KMO's bijdragen aan duurzame ontwikkeling. Dit onderzoek biedt beleidsmakers en bedrijven de informatie die nodig is om strategische investeringen en beleid te ontwikkelen die niet alleen economische groei stimuleren, maar ook een positieve maatschappelijke impact hebben, met een focus op inclusiviteit en duurzame ontwikkeling voor de toekomst van Suriname.

1.3 DEFINITIE BEGRIP JONGVOLWASSENEN

De definitie van 'jongvolwassenen' kan variëren afhankelijk van culturele, beleidsmatige en institutionele contexten. Voor dit onderzoek wordt de term gedefinieerd als personen tussen de 18 en 24 jaar, in lijn met de definitie van de Verenigde Naties en andere internationale organisaties (Centraal Bureau voor de Statistiek, z.d.; Verenigde Naties, z.d.). Deze leeftijdsgroep wordt vaak beschouwd als een specifieke demografische groep, aangeduid als 'jongvolwassenen', met unieke kenmerken en behoeften die hen onderscheiden van andere leeftijdsgroepen.

Deze demografische groep wordt om verschillende redenen als specifiek beschouwd (Demografische Groepen: Een Korte Beschrijving, z.d.). Jongvolwassenen bevinden zich in een cruciale overgangsfase van adolescentie naar volwassenheid. In deze periode maken zij belangrijke keuzes over hun opleiding, carrière en persoonlijke leven, wat deze levensfase zowel uitdagend als bepalend maakt voor hun verdere toekomst. Veel jongvolwassenen volgen een hogere opleiding of zetten hun eerste stappen op de arbeidsmarkt, waardoor zij een belangrijke doelgroep zijn voor beleid en programma's die zich richten op onderwijs en werkgelegenheid.

Naast hun groeiende rol in de economie ontwikkelen jongvolwassenen vaak hun politieke voorkeuren en nemen zij actief deel aan het democratische proces, bijvoorbeeld door te stemmen bij verkiezingen (Onderzoek: Authenticiteit, Transparantie en Flexibiliteit zijn Sleutelwoorden om Jongeren te bereiken, z.d.). Hun betrokkenheid en voorkeuren zijn van grote waarde voor beleidsmakers en politieke partijen die deze nieuwe generatie kiezers willen aanspreken.

Hoewel hun sociaaleconomische status uiteen kan lopen, delen jongvolwassenen vaak vergelijkbare uitdagingen, zoals het vinden van werk, het aflossen van studieleningen en het opbouwen van financiële onafhankelijkheid (Universiteit van Amsterdam, 2023a). Deze specifieke kenmerken en gedeelde omstandigheden maken het essentieel om de opvattingen en behoeften van jongvolwassenen in kaart te brengen.

1.4 FIRST-TIME VOTERS

De leeftijdsgroep van 18- tot 24-jarigen bevat veel 'first-time voters': jongvolwassenen die voor het eerst mogen stemmen. Hun stemgedrag kan een aanzienlijke invloed hebben op de verkiezingsresultaten en brengt verschillende belangrijke effecten met zich mee (First-time Voters played a decisive Role in The 2020 Elections, z.d.; Voting Preferences in The National Election: A Case among First-Time Voters, 2022).

First-time voters introduceren nieuwe voorkeuren en prioriteiten, wat de verdeling van stemmen kan veranderen (First-time Voters and Youth, 2023). Hun zorgen en standpunten wijken vaak af van die van oudere kiezers, wat kan leiden tot verschuivingen in de politieke dynamiek. Om deze jonge kiezers aan te spreken, richten politieke partijen zich specifiek op hen met vernieuwende en digitale campagnebenaderingen. Dit stimuleert modernisering van de campagnevoering en verandert hoe kiezers worden bereikt. Daarnaast versterken first-time voters door hun deelname de vertegenwoordiging van jongvolwassenen in de politiek, wat kan leiden tot beleidsveranderingen die beter aansluiten bij de behoeften van jongere generaties (Advies: Jeugdparticipatie en Democratie, z.d.). Zo speelt de betrokkenheid van deze groep een cruciale rol in het vernieuwen en diversifiëren van het politieke landschap (Universiteit van Amsterdam, 2023a).

5. STEMGEDRAG VAN JONGVOLWASSENEN

Het stemgedrag van jongvolwassenen, die 17,4% van de bevolking van Suriname uitmaken, heeft een aanzienlijke invloed op de verkiezingsresultaten en de politieke dynamiek in het land (Suriname in cijfers en grafieken | AlleCijfers.nl. (2024, 20 november). Deze demografische groep vaak andere prioriteiten dan oudere generaties, zoals meer aandacht voor onderwijs, werkgelegenheid en milieu (Universiteit van Amsterdam, 2023a). Hun stemgedrag kan politieke partijen ertoe brengen deze thema's hoger op de agenda te zetten.

De jonge generatie brengt daarnaast nieuwe ideeën en perspectieven in de politiek, wat kan leiden tot innovatieve beleidsvoorstellen en een verfrissing van de politieke cultuur (Universiteit van Amsterdam, 2023b). Jongvolwassenen maken intensief gebruik van sociale media om hun standpunten te delen en campagnes te voeren, wat de manier waarop verkiezingscampagnes worden gevoerd fundamenteel heeft veranderd (Universiteit van Amsterdam, 2023a). Deze digitale betrokkenheid bevordert transparantie en stimuleert een grotere politieke participatie onder jongvolwassenen.

Initiatieven zoals de Jeugdraad Suriname (JRS) versterken deze trend, doordat zij jongvolwassenen een platform bieden om hun stem niet alleen tijdens verkiezingen, maar ook in het dagelijkse politieke proces te laten horen (Lucretia.Setrodipo, 2024). Hierdoor is de invloed van jongvolwassenen op het politieke landschap van Suriname aanzienlijk en kunnen zij belangrijke verschuivingen in de politieke koers van het land teweegbrengen.

1.6 CONTEXT

De komende verkiezingen in Suriname vinden plaats tegen de achtergrond van een aantal urgente uitdagingen en kwesties die de samenleving bezighouden. Het nieuwe bestuur zal te maken krijgen met diverse belangrijke vraagstukken op het gebied van economische groei, corruptiebestrijding, infrastructuur, politieke stabiliteit en sociale voorzieningen. Het stimuleren van economische groei, bijvoorbeeld door het verlichten van de druk op de particuliere sector en het verbeteren van de wet- en regelgeving, is cruciaal. Onderwerpen zoals werkgelegenheid en investeringen zijn hierbij van groot belang. Daarnaast is corruptiebestrijding een essentieel aandachtspunt, gezien de wijdverspreide roep om meer transparantie en integriteit binnen de overheid.

Ook het verbeteren van de fysieke en sociale infrastructuren in Suriname is een prioriteit. Dit omvat investeringen in sectoren zoals huisvesting, transport, gezondheidszorg en onderwijs, die momenteel stagneren. Politieke stabiliteit speelt daarnaast een belangrijke rol. Het herstel van vertrouwen in de politiek en het verbeteren van de verantwoordingsplicht van de regering zijn noodzakelijk om patronagenetwerken tegen te gaan en een effectievere besluitvorming te realiseren. Verder vraagt de verbetering van sociale voorzieningen, zoals gezondheidszorg, onderwijs en sociale zekerheid, om gerichte aandacht om armoede te bestrijden en de kwaliteit van leven te verhogen.

Naast deze beleidsuitdagingen staan ook belangrijke kwesties centraal die kiezers in Suriname momenteel bezighouden. Zo is er een groeiend wantrouwen in de politiek en een toenemende vraag naar democratische hervormingen. Kiezers uiten hun zorgen over de werking van de democratie en verlangen meer transparantie en integriteit in het politieke proces. De trend van etnische politiek, waarbij kiezers zich soms afwenden van etnisch gebaseerde partijen en strategisch stemmen om meer invloed te krijgen, laat een verschuiving in het politieke landschap zien. Tegelijkertijd blijven economische kwesties, zoals werkgelegenheid, inflatie en wisselkoersstabiliteit, een belangrijke rol spelen in het dagelijkse leven en in de verkiezingsagenda.

De behoefte aan corruptiebestrijding is groot: de bevolking wil dat overheidsfunctionarissen verantwoordelijk worden gehouden en dat corruptie hard wordt aangepakt. Deze maatschappelijke kwesties beïnvloeden de politieke discussie sterk en zullen ook de verkiezingen in hoge mate bepalen. Dit onderzoek biedt de kans om te onderzoeken hoe deze onderwerpen leven onder jongere kiezers en of hun voorkeuren en verwachtingen afwijken van die van andere leeftijdsgroepen.

2. ONDERZOEKSSTRATEGIE

2.1 ONDERZOEKSDOELEN

Dit onderzoek is opgezet om waardevolle inzichten te verschaffen in de opvattingen en voorkeuren van jongvolwassenen in Suriname, met een focus op middelbare scholieren en studenten. Het onderzoek richt zich op het in kaart brengen van hun politieke interesses, verwachtingen en voorkeuren met betrekking tot de aankomende verkiezingen, en biedt een dieper begrip van de factoren die deze groep beïnvloeden in hun politieke keuzes.

Daarnaast onderzoekt het onderzoek de verwachtingen en zorgen van jongvolwassenen over de toekomst van KMO's, met speciale aandacht voor de impact van de huidige economische uitdagingen en de geplande investeringen in offshore olie- en gaswinning. Door zowel politieke als economische perspectieven te combineren, biedt dit onderzoek een breed overzicht van de toekomstverwachtingen van deze generatie en helpt het inzicht te verkrijgen in de rol die jongvolwassenen zien voor KMO's, evenals hun persoonlijke perspectieven in de komende jaren.

Tegen deze achtergrond kent het onderzoek twee hoofddoelstellingen:

- **Inzicht in de politieke voorkeuren en verwachtingen van jongvolwassenen**

Dit onderzoek richt zich op het verkrijgen van een diepgaand begrip van de politieke betrokkenheid en voorkeuren van jongvolwassenen, met speciale aandacht voor de groep tussen 18 en 24 jaar. Door de partijen en kandidaten te identificeren die hen aanspreken, wordt duidelijk welke standpunten en visies binnen deze groep resoneren. Deze kennis biedt waardevolle inzichten in de factoren die hun politieke keuzes beïnvloeden en benadrukt hun toenemende betrokkenheid bij het democratische proces.

Naast het vaststellen van hun politieke voorkeuren is het essentieel om te begrijpen welke verwachtingen jongvolwassenen hebben van politieke partijen en kandidaten. Hierbij ligt de nadruk op de wensen en eisen die zij aan politici stellen, evenals de speerpunten die zij belangrijk vinden. Door deze verwachtingen te analyseren, kunnen politieke partijen en beleidsmakers gerichter inspelen op de behoeften en prioriteiten van deze jongere generatie.

Een ander belangrijk aspect van het onderzoek is het in kaart brengen van de voorkeuren van jongvolwassenen met betrekking tot mogelijke coalities tussen politieke partijen. Door kwalitatieve gegevens te verzamelen over hun ideeën en voorkeuren rond coalitievorming, kunnen patronen en motivaties worden blootgelegd. Dit inzicht biedt niet alleen een beter begrip van de richting waarin jongvolwassenen hun stem willen inzetten, maar ook van de partij-allianties die zij als het meest wenselijk beschouwen.

- **Inzicht in de toekomstverwachtingen van jongvolwassenen met betrekking tot KMO's en hun persoonlijke perspectieven**

Naast het onderzoeken van de politieke voorkeuren en verwachtingen van jongvolwassenen, richt dit onderzoek zich ook op hun kijk op de toekomst van KMO's en hun eigen positie in een veranderende samenleving. Specifieke aandacht gaat hierbij uit naar de zorgen en verwachtingen die deze demografische groep heeft met betrekking tot de impact van geplande investeringen in offshore olie en gas. Door deze percepties in kaart te brengen, kan een beter beeld worden verkregen van hoe economische beslissingen van invloed zijn op de houding van jongvolwassenen ten opzichte van KMO's en hun persoonlijke toekomst.

Deze inzichten sluiten nauw aan bij de bredere analyse van hoe jongvolwassenen denken, wat hen drijft en welke factoren zij belangrijk vinden bij het vormgeven van zowel hun professionele als maatschappelijke toekomst. Het onderzoek biedt daarmee niet alleen een blik op hun politieke en economische voorkeuren, maar ook op hun bredere visie op duurzaamheid, innovatie en kansen op de arbeidsmarkt.

Samen bieden deze twee doelstellingen een uitgebreid en gedetailleerd inzicht in de politieke voorkeuren en verwachtingen van jongvolwassenen. Ze leveren waardevolle informatie die kan helpen bij het anticiperen op de invloed die deze demografische groep zal hebben op de uitkomsten van de komende verkiezingen. Door zowel hun politieke voorkeuren als hun verwachtingen ten aanzien van de toekomst van KMO's in kaart te brengen, wordt een beter begrip verkregen van de factoren die de keuzes en zorgen van jongvolwassenen aandrijven.

2.2 ONDERZOEKSOPZET

Voor de verkiezingsenquête is een zorgvuldig doordachte opzet gekozen om de meningen en voorkeuren van jongvolwassenen in Suriname te onderzoeken. De opzet van het onderzoek houdt rekening met de kenmerken van de doelgroep, de beschikbare middelen en de gewenste resultaten.

- **Methode van dataverzameling**

De dataverzameling is digitaal uitgevoerd via mobiele telefoons, de meest toegankelijke methode voor de beoogde doelgroep. Jongeren in de leeftijdsgroep van 18 tot 24 jaar maken over het algemeen intensief gebruik van mobiele apparaten en internet. Recente cijfers tonen aan dat ongeveer 95% van de Surinaamse jongvolwassenen dagelijks gebruikmaakt van het internet (CBS, z.d.-a; Kemp, 2024). Social media speelt hierbij een belangrijke rol, met circa 87% van deze leeftijdsgroep die regelmatig platforms zoals Facebook, Instagram en WhatsApp gebruikt (CBS, z.d.-b; Whatsapp en Facebook het meest gebruikt onder Surinamers, 2024). Het digitale format biedt bovendien flexibiliteit, waardoor jongvolwassenen op een tijdstip naar keuze kunnen deelnemen, zonder dat fysieke aanwezigheid vereist is.

- **Beperking van non-respons**

Vanwege de low-budget opzet van dit onderzoek was het niet mogelijk om incentives aan te bieden om deelname te stimuleren. Om het non-responspercentage toch zo laag mogelijk te houden, is gekozen voor een strategie gericht op gebruiksvriendelijkheid en heldere communicatie. Het digitale platform is ontworpen om deelname eenvoudig en toegankelijk te maken. Daarnaast is via aansprekende berichtgeving het belang van deelname benadrukt en zijn deelnemers actief gemotiveerd. Deze aanpak was erop gericht om de respons te verhogen en de impact van non-responsbias zo veel mogelijk te beperken.

- **Non-responsbias**

Er is expliciet rekening gehouden met non-responsbias, een verschijnsel waarbij een hoog percentage non-respons leidt tot hiaten in de gegevens en onvolledige antwoorden. Dit kan de nauwkeurigheid en representativiteit van de onderzoeksresultaten aantasten en daarmee het vermogen om betrouwbare conclusies te trekken beperken (Beshay & Beshay, 2024). Om deze uitdaging te verkleinen, zijn samen met de initiële groep respondenten acties ondernomen om de betrokkenheid te vergroten. Jongvolwassenen zijn vaak minder geneigd om deel te nemen aan enquêtes door de overvloed aan informatie waaraan zij dagelijks worden blootgesteld. Deze aanpak was erop gericht om de respons te verhogen en de impact van non-responsbias te minimaliseren.

- **Steekproefmethode**

Gezien de beperkingen op het gebied van tijd, logistiek en budget, wordt gekozen voor de sneeuwbalmethode als steekproefmethode. Hierbij wordt een initiële groep respondenten gevraagd om anderen in hun netwerk uit te nodigen om deel te nemen aan de enquête. Deze methode is bijzonder geschikt voor het bereiken van een bredere groep jongvolwassenen in een korte tijd, en biedt bovendien een kosteneffectieve manier van dataverzameling. De sneeuwbalmethode maakt gebruik van de sociale netwerken van de respondenten, wat vooral nuttig is wanneer toegang tot een breed aantal jongvolwassenen lastig te organiseren is via traditionele steekproefmethoden.

- **Selectiecriteria voor respondenten**

De respondenten dienen aan de volgende selectiecriteria te voldoen:

1. Ze moeten op 1 november 2024 de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt en op 25 mei 2025 stemgerechtigd zijn. Dit houdt in dat ze de Surinaamse nationaliteit bezitten en ingeschreven staan in het Surinaams bevolkingsregister.
2. Ze moeten per 1 november 2024 ingeschreven staan bij een onderwijsinstelling voor middelbaar of hoger onderwijs in Suriname. Deze selectiecriteria zorgen ervoor dat de respondenten daadwerkelijk tot de jongvolwassenen behoren die relevant zijn voor het onderzoek.

- **Enquêteontwerp**

De enquête is zodanig ontworpen dat deze beknopt en relevant is voor de doelgroep, met een verwachte invultijd van 15 minuten. Dit zorgt ervoor dat jongvolwassenen de enquête zonder

veel tijdsinvestering kunnen invullen, wat hen aanmoedigt om deel te nemen en de enquête volledig in te vullen. Bovendien helpt een kortere enquête om vermoeidheid bij de deelnemers te voorkomen, wat bijdraagt aan de kwaliteit en nauwkeurigheid van de antwoorden.

- **Vragenlijst**

De vragenlijst bestaat uit zowel gesloten als open vragen. De gesloten vragen zorgen voor kwantitatieve data, die de basis vormen voor statistische analyses van de politieke voorkeuren en verwachtingen van de jongvolwassenen. De open vragen bieden ruimte voor kwalitatieve inzichten, waardoor dieper kan worden ingegaan op de voorkeuren van de respondenten, zoals de reden achter hun politieke keuzes en de kwesties die voor hen belangrijk zijn. De combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve gegevens maakt het mogelijk om zowel trends te identificeren als de achterliggende motivaties van jongvolwassenen te begrijpen.

Deze onderzoeksopzet is zorgvuldig ontworpen om betrouwbare en bruikbare gegevens te verzamelen, die een representatief beeld geven van de politieke voorkeuren en verwachtingen van jongvolwassenen in Suriname. De gekozen methoden en criteria zorgen ervoor dat het onderzoek efficiënt en effectief kan worden uitgevoerd, ondanks de beschikbare middelen.

2.3 UITDAGINGEN BIJ ONDERZOEKSUITVOERING

Het uitvoeren van een enquête onder jongvolwassenen brengt verschillende uitdagingen met zich mee, die zowel betrekking hebben op de benadering van deze doelgroep als op de uitvoering van de enquête zelf (De Graauw, 2024). In dit onderzoek werd het duidelijk dat er meerdere obstakels zijn die het bemoeilijken om jongvolwassenen effectief te bereiken en te motiveren om deel te nemen.

- **Bereikbaarheid**

Jongvolwassenen zijn vaak moeilijk te bereiken via traditionele communicatiekanalen, zoals e-mail of post. Deze middelen worden minder vaak door hen gebruikt, aangezien jongeren hun communicatie vooral via digitale en mobiele platforms voeren (De Graauw, 2024; Whatsapp en Facebook het meest gebruikt onder Surinamers, 2024). Dit vereist een verschuiving in de manier van benaderen, waarbij gebruik moet worden gemaakt van sociale media, mobiele apps en andere online platforms die populair zijn bij deze doelgroep. Het is essentieel om de enquête via de juiste kanalen te verspreiden om een breed bereik te garanderen.

- **Tijdsdruk**

De drukte in het leven van jongvolwassenen vormt een andere belangrijke uitdaging. Jongvolwassenen hebben vaak een druk schema, met school, werk en sociale activiteiten die veel van hun tijd in beslag nemen. Dit maakt het moeilijk om hun aandacht te trekken en hen te motiveren om deel te nemen aan een enquête (Zo creëer je de juiste Introductietekst bij je enquête, 2016). Het is dan ook van belang de enquête kort en bondig te houden en het juiste moment te kiezen voor het versturen ervan, bijvoorbeeld tijdens schoolvakanties of tussen belangrijke periodes in hun studie- of werkrooster.

- **Gebrek aan interesse**

Veel jongvolwassenen zien het belang van enquêtes niet in, of ze vinden het invullen van enquêtes saai of tijdrovend (De Graauw, 2024; Zo creëer je de juiste Introductietekst bij je enquête, 2016). Het is daarom belangrijk om de enquête aantrekkelijk en relevant te maken voor deze doelgroep. Door de vragen te koppelen aan onderwerpen die jongvolwassenen direct aangaan en door het gebruik van visueel aantrekkelijke en interactieve elementen kan de interesse van deze groep worden gewekt.

- **Vertrouenskwesties**

Vertrouwen speelt een grote rol bij de bereidheid van jongvolwassenen om deel te nemen aan een enquête. Veel jongvolwassenen kunnen terughoudend zijn om persoonlijke informatie te delen, vooral als ze niet zeker weten hoe hun gegevens zullen worden gebruikt. Transparantie over het doel van de enquête, hoe de gegevens worden verzameld en beschermd, en hoe deze informatie zal worden gebruikt, is cruciaal. Het verzekeren van de privacy van de deelnemers zal hen helpen zich meer op hun gemak te voelen bij het invullen van de enquête.

- **Digitale vaardigheden**

Hoewel jongvolwassenen over het algemeen goed met digitale technologieën omgaan, kunnen technische problemen zoals slechte internetverbindingen of onbruikbare enquêteplatforms hen ontmoedigen om deel te nemen. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat het enquêteplatform toegankelijk en gebruiksvriendelijk is, zodat technische moeilijkheden geen belemmering vormen voor deelname.

- **Motivatie**

Een belangrijke uitdaging bij het uitvoeren van de enquête is het motiveren van jongvolwassenen om deze daadwerkelijk in te vullen. Het hanteren van een passieve benadering kan leiden tot een lage respons, terwijl het aanbieden van incentives de motivatie aanzienlijk kan vergroten. Dit verhoogt niet alleen de kans op een hogere respons, maar draagt ook bij aan een bredere representatie van de jongere doelgroep.

- **Non-respons**

Vooraf bij het gebruik van moderne technologieën, zoals mobiele apparaten en sociale media, blijft het beheersen van non-respons een uitdaging. Uit verkiezingsenquêtes in de VS bleek dat ongeveer 69% van de benaderde personen niet reageerde, wat betekent dat slechts 31% daadwerkelijk deelnam (Beshay & Beshay, 2024). Non-responspercentages kunnen sterk variëren, afhankelijk van de gebruikte methodologie en de doelgroep die wordt benaderd. Voor onderzoekers blijft het een uitdaging om deze percentages te verlagen en de representativiteit van hun resultaten te waarborgen.

- **Responsbias**

De anonimiteit en informele aard van sociale media kunnen resulteren in minder serieuze of oprechte antwoorden, wat kan leiden tot responsbias en de betrouwbaarheid van de verzamelde gegevens aantasten (De Graauw, 2024; Zo creëer je de juiste Introductietekst bij je enquête, 2016)..

- **Overbelasting van informatie**

Jongvolwassenen worden vaak overspoeld met informatie, waaronder enquêtes, wat kan bijdragen aan informatieoverbelasting. Deze overbelasting kan op haar beurt leiden tot lagere responspercentages en vermoeidheid bij respondenten, waardoor de betrokkenheid verder afneemt. Cruciaal hierbij is het gebruik van de juiste communicatiekanalen en het ontwikkelen van methoden die jongvolwassenen aanspreken en hun aandacht weten te trekken (De Graauw, 2024; Zo creëer je de juiste Introductietekst bij je enquête, 2016)..

Samenvattend, het betrekken van jongvolwassenen bij een enquête vraagt om een strategische aanpak die rekening houdt met hun voorkeuren, gedrag en mogelijke beperkingen. Door de enquête zorgvuldig af te stemmen op de behoeften en verwachtingen van deze doelgroep, kan niet alleen de respons worden verhoogd, maar worden ook waardevolle inzichten verkregen.

2.4 ONDERZOEKSUITVOERING

De uitvoering van het onderzoek werd zorgvuldig gepland en gestructureerd om betrouwbare en relevante gegevens te verzamelen over de politieke voorkeuren en verwachtingen van jongvolwassenen in Suriname. De aanpak omvatte verschillende fasen, van de voorbereiding tot de uiteindelijke rapportage van de bevindingen.

- **Vorbereiding**

De eerste stap in de uitvoering van het onderzoek was het ontwikkelen van de vragenlijst. De vragenlijst werd zorgvuldig opgesteld om zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens te verzamelen die de politieke voorkeuren en verwachtingen van de jongvolwassenen zouden vastleggen. Om ervoor te zorgen dat de vragenlijst begrijpelijk en effectief was, werd een pilotstudie uitgevoerd. Deze pilotstudie stelde ons in staat om eventuele onduidelijkheden in de vragen te identificeren en de vragenlijst daar waar nodig aan te passen. Dit proces zorgde voor een geoptimaliseerde versie van de vragenlijst die vervolgens werd gebruikt voor de uiteindelijke dataverzameling.

- **Dataverzameling**

De dataverzameling begon met het benaderen van een initiële groep respondenten, bestaande uit jongvolwassenen die in aanmerking kwamen voor deelname aan het onderzoek (enquête). Deze groep werd gevraagd om de enquête verder te verspreiden binnen hun eigen netwerken, wat de sneeuwbalmethode in gang zette. Door gebruik te maken van deze methode werd een bredere groep jongvolwassenen bereikt, zonder de noodzaak voor dure of tijdrovende wervingsinspanningen. Deze benadering vergrootte de kans op een representatieve steekproef en zorgde voor een diverse groep respondenten.

- **Gebruik van Google Forms en Facebook**

De enquête werd ontworpen in Google Forms, een gebruiksvriendelijk platform waarmee gemakkelijk een link naar de enquête gegenereerd kon worden. Deze link werd gedeeld via een aantrekkelijke Facebook-post, die de aandacht van jongvolwassenen trok. De post bevatte een korte, duidelijke oproep tot actie, en werd visueel ondersteund met afbeeldingen om de boodschap kracht bij te zetten. De post was zorgvuldig geformuleerd om de jongvolwassenen te motiveren om deel te nemen aan het onderzoek. Bovendien werd transparantie geboden over het gebruik van de verzamelde gegevens en werd de privacy van de respondenten gerespecteerd, wat belangrijk was om het vertrouwen van de deelnemers te winnen.

- **Analyse**

Na de dataverzameling werden de verkregen gegevens geanalyseerd. Hiervoor werden zowel statistische als kwalitatieve analysemethoden gebruikt. De kwantitatieve gegevens werden geanalyseerd om trends en patronen in de politieke voorkeuren van jongvolwassenen te identificeren. De kwalitatieve gegevens, afkomstig uit de open vragen, werden geanalyseerd om diepere inzichten te verkrijgen in de drijfveren en motivaties van de respondenten. Deze combinatie van analysemethoden zorgde voor een gedetailleerd en goed onderbouwd overzicht van de verwachtingen en voorkeuren van de jongvolwassenen in Suriname.

- **Rapportage**

Op basis van de analyse is een gedetailleerd rapport opgesteld, waarin de bevindingen en aanbevelingen zijn gepresenteerd. Het rapport bevat zowel een samenvatting van de belangrijkste resultaten als een diepgaande bespreking van de relevante thema's die naar voren kwamen uit de enquête.

De uitvoering van het onderzoek was dus een zorgvuldig proces, met aandacht voor zowel de technische aspecten als de ethische overwegingen rondom privacy en transparantie. Het resultaat biedt waardevolle data die kunnen bijdragen aan een beter begrip van de politieke voorkeuren van jongvolwassenen en hen meer betrekken bij het democratische proces.

2.5 UITVOERING ANALYSE

De analyse van het stemgedrag is uitgevoerd in vier stappen, waarbij telkens een breder perspectief wordt ingenomen. Deze gestructureerde aanpak maakt het mogelijk om zowel specifieke voorkeuren binnen groepen als bredere trends in het stemgedrag te identificeren. De enquêteresultaten zijn vastgelegd in kruistabellen, een krachtig hulpmiddel om relaties tussen variabelen te analyseren en verschillen tussen groepen te onderzoeken.

Stap 1: Analyse van stemmers per partij

Als eerste stap wordt de populatie van stemmers gesegmenteerd op basis van hun partijvoorkeur. Door elke groep van stemmers op een partij als een afzonderlijke subpopulatie te behandelen, kunnen de voorkeuren binnen deze subpopulaties worden onderzocht, onafhankelijk van andere variabelen zoals geslacht. Dit levert waardevolle informatie op over de voorkeuren van stemmers en de populariteit van kandidaten binnen elke politieke oriëntatie.

Stap 2: Analyse van stemmers per partij naar geslacht

De tweede stap richt zich op een geslachtsgebonden analyse binnen elke subpopulatie van stemmers. Door de voorkeuren van mannen en vrouwen te vergelijken, worden mogelijke verschillen in stemgedrag zichtbaar. Deze inzichten helpen bij het beoordelen van de effectiviteit van politieke communicatie, met een specifieke focus op jongvolwassenen.

Stap 3: Analyse binnen de populatie van stemmers

Vervolgens worden de voorkeuren binnen een subpopulatie in een bredere context geplaatst door deze te vergelijken met het stemgedrag van de populatie van alle stemmers (98 respondenten). Deze vergelijking maakt inzichtelijk of de voorkeuren van subgroepen significant afwijken van het algemene stemgedrag en hoe kandidaten presteren in vergelijking met de gehele populatie.

Stap 4: Analyse binnen de effectieve steekproef

Tenslotte wordt de populariteit van partijen en kandidaten binnen de effectieve steekproef (186 respondenten), inclusief niet-stemmers, onderzocht door de voorkeuren van subpopulaties te relateren aan alle respondenten. Deze analyse, geëxtrapoleerd naar de effectieve steekproef, biedt inzicht in de representativiteit en het bereik van partijen en kandidaten, met name met betrekking tot hun potentieel om de functie van president te vervullen.

Door deze vier stappen systematisch te doorlopen, ontstaat een gedetailleerd en volledig beeld van het stemgedrag.

2.6 BETROUWBAARHEIDSNIVEAU EN FOUTMARGE

Op basis van de meest recente gegevens zijn in Suriname ongeveer 47.000 scholieren en studenten ingeschreven in het middelbaar en hoger onderwijs (Suriname Leeftijdsopbouw - Demografie, z.d.). Dit omvat zowel het voortgezet onderwijs als het hoger beroepsonderwijs en de universiteit. Voor een betrouwbaarheidsniveau van 95% en een foutmarge van $\pm 5\%$ is een steekproefgrootte van circa 380-400 respondenten nodig voor een populatie van deze omvang.

De sneeuwbalsteekproefmethode werd toegepast, waarbij bestaande respondenten nieuwe deelnemers uit hun netwerk aanbevelen. Hoewel deze methode efficiënt is, brengt ze een verhoogd risico op bias met zich mee, omdat de steekproef sterk afhankelijk is van de netwerken van de initiële deelnemers. Om deze bias zoveel mogelijk te beperken, is gestart met een diverse groep initiële deelnemers, waarbij opleidingsachtergrond als selectiecriteria werd gehanteerd.

Dit criterium helpt om een vertrouwensband te creëren tussen de initiële deelnemers en hun peers, wat bijdraagt aan een snellere verspreiding van de enquête. Hiermee wordt de data verzamelperiode beperkt, wat cruciaal is om te voorkomen dat externe factoren, zoals politieke veranderingen of persoonlijke omstandigheden, de resultaten beïnvloeden.

Door deze focus worden werkende jongvolwassenen die hun opleiding hebben afgerond, evenals NEET's (Not in Employment, Education, or Training), uitgesloten. Dit kan leiden tot een minder diverse steekproef, wat de representativiteit van de enquête mogelijk negatief beïnvloedt. Desondanks biedt de opleidingsachtergrond waardevolle inzichten in de invloed van onderwijsniveaus op stemgedrag, politieke voorkeuren en percepties over KMO's.

Deelnemers ontvangen een unieke identificatiecode per e-mail om de enquête te starten. Deze code voorkomt dubbele inzendingen en garandeert dat elke deelname uniek is. Inzendingen worden gecontroleerd tegen een centrale database om duplicaten te identificeren en te verwijderen. De gegevens van respondenten worden strikt anoniem en veilig verwerkt om hun privacy te waarborgen.

Hoewel opleidingsachtergrond waardevolle data oplevert, valt een gedetailleerde analyse van subgroepen op basis van opleidingsniveau buiten de scope van dit onderzoek. Bovendien verhoogt een analyse op basis van stemcohorten met meerdere variabelen de complexiteit van de dataverwerking. Daarom is ervoor gekozen om de enquête voornamelijk te richten op het verkrijgen van algemene inzichten in de politieke voorkeuren en het stemgedrag van scholieren en studenten.

Samenvattend, door een gerichte selectie van deelnemers en een strikte validatieprocedure, wordt een betrouwbare en relevante dataset verzameld. Hoewel de representativiteit enigszins beperkt kan zijn door het hanteren van opleidingscriteria, biedt deze aanpak inzichten die relevant zijn voor het onderzoeken van politieke voorkeuren, stemgedrag en percepties over KMO's binnen de doelgroep.

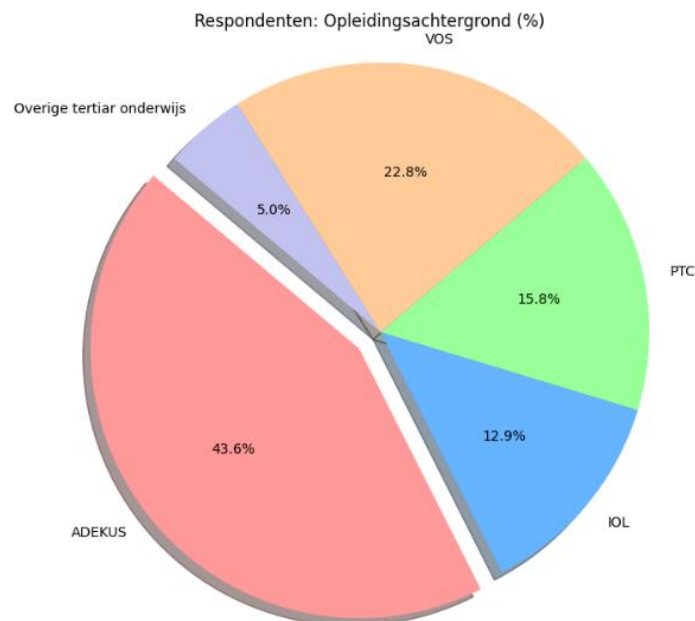
3. ALGEMENE KENMERKEN RESPONDENTEN

3.1 RESPONS, DEMOGRAFISCHE VERDELING EN OPLEIDINGSACHTERGROND RESPONDENTEN

Bij deze enquête bedroeg het non-responspercentage 29%, wat betekent dat 71% van de 262 benaderde personen (volledige steekproef) daadwerkelijk heeft deelgenomen. Dit responspercentage weerspiegelt een relatief hoge betrokkenheid binnen de doelgroep, wat bijdraagt aan de representativiteit en betrouwbaarheid van de resultaten.

In totaal hebben 186 jongvolwassenen (effectieve steekproef of realisatie van de steekproef) de vragenlijst ingevuld. Van deze deelnemers waren 85 mannen en 101 vrouwen. Dit komt neer op een verdeling waarbij vrouwen 54,3% van de respondenten uitmaken, terwijl mannen 45,7% vertegenwoordigen. Deze demografische balans biedt een basis voor het analyseren van eventuele verschillen in voorkeuren en standpunten tussen de geslachten binnen de doelgroep.

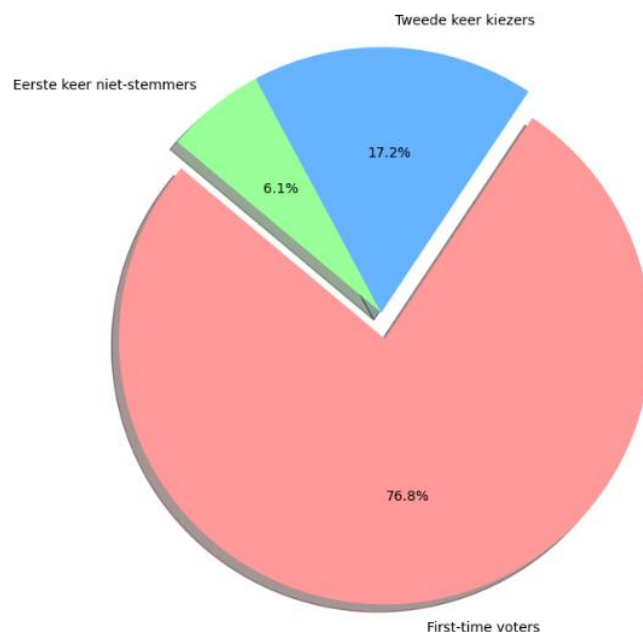
De grootste groep respondenten is ingeschreven aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname (ADEKUS), met 82 deelnemers, wat neerkomt op 44% van alle respondenten (zie *Grafiek 3.1*). Andere grote groepen zijn afkomstig van het Voortgezet Onderwijs voor Senioren (VOS) met 42 deelnemers (23%), het Polytechnisch College (PTC) met 29 deelnemers (16%), het Instituut voor de Opleiding van Leraren (IOL) met 24 deelnemers (13%), en overige instellingen in het tertiaire onderwijs, met gezamenlijk 9 respondenten (5%).

Grafiek 3.1: De opleidingsachtergrond van de respondenten van de effectieve steekproef (n = 186)

Daarnaast laten de uitkomsten van de enquête zien dat 76% van de respondenten een 'first-time voter' (nieuwe kiezer) is, wat aangeeft dat een groot deel van hen nieuw is in het stemproces (zie *Grafiek 3.2*). Verder is 17% van de respondenten een 'tweede keer kiezer', wat betekent dat deze groep voor de tweede keer stemgerechtigd is.

Ten slotte geeft 6% van de jongvolwassenen aan een 'eerste keer niet-stemmer' te zijn. Eerste keer niet-stemmers zijn personen die bij hun eerste kans om te stemmen ervoor hebben gekozen niet te stemmen. Deze cijfers bieden een helder beeld van het stemgedrag en de ervaring met verkiezingen onder de geënquêteerde jongvolwassenen.

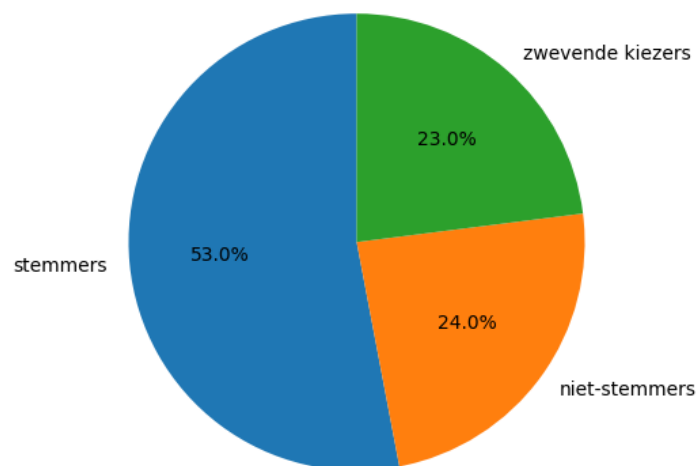

Grafiek 3.2: De verschillende stemhorten binnen de effectieve steekgroep (n = 186)

3.2 OPKOMSTVERWACHTING

vraag: Ben je van plan te stemmen bij de komende verkiezingen op 25 mei 2025?

Uit de gegevens blijkt dat 98 respondenten (52,7%) zeker van plan zijn om te stemmen (stemmers); deze groep bestaat uit 45 mannen (24,2%) en 53 vrouwen (28,5%). Dit laat zien dat een aanzienlijk deel van de respondenten vastbesloten is om hun stem uit te brengen (zie *Grafiek 3.3*). Aan de andere kant geven 45 respondenten (24,2%), waaronder 23 mannen (12,4%) en 22 vrouwen (11,8%), aan niet te willen stemmen (niet-stemmers). Verder is er een groep van 43 respondenten (23,1%) die nog twijfelt over hun stemdeelname (zwevende kiezers), bestaande uit 17 mannen (9,1%) en 26 vrouwen (14,0%). De iets grotere vertegenwoordiging van vrouwen kan erop wijzen dat vrouwen in deze leeftijdscategorie mogelijk meer twijfelen over hun deelname aan de verkiezingen.

Grafiek 3.3: De opkomstverwachting binnen de effectieve steekgroep (n = 186)

Samenvattend, onder jongvolwassenen hebben vrouwen een iets hogere opkomstverwachting dan mannen, terwijl mannen iets vaker aangeven niet te gaan stemmen. Vrouwen zijn ook vaker onzeker over hun opkomst dan mannen.

3.3 STEMMOTIVATIE

toelichting: Waarom ga je op 25 mei 2025 stemmen?

Voor de 98 respondenten die zeker van plan zijn om te stemmen is *'bewustzijn'* (26,5%) de belangrijkste motivatie om te gaan stemmen, gevolgd door *'democratische betrokkenheid'* (24,5%) en *'sociale druk'* (21,4%). Opvallend is dat er in de groep van stemmers een duidelijke genderkloof bestaat: terwijl mannen vaker vanuit een gevoel van burgerplicht stemmen (31,1% noemt bewustzijn), voelen vrouwen zich meer gedreven door sociale normen en een gevoel van verantwoordelijkheid (30,2% noemt sociale druk).

Deze bevindingen suggereren dat campagnes die zich richten op het vergroten van politieke kennis en bewustzijn, vooral bij jongvolwassen mannen, effectief kunnen zijn. Voor jongvolwassen vrouwen kunnen campagnes die de sociale norm van stemmen versterken en het belang benadrukken van een actieve rol in de samenleving, van waarde zijn.

3.4 ELECTORALE ABSTINENTIE OF NIET-STEMMEN

toelichting: Waarom ga je op 25 mei 2025 *niet* stemmen?

Van alle respondenten gaven 45 respondenten aan niet te stemmen. De verdeling tussen mannen (51%) en vrouwen (49%) is nagenoeg gelijk. De meest genoemde reden voor het niet stemmen is *'wantrouwen in politici'* (28,9%). Dit betekent dat bijna dertig procent van de niet-stemmers wantrouwen in politici als belangrijkste reden noemt. Van de niet-stemmers geeft 26,1% van de mannen en 31,8% van de vrouwen aan het vertrouwen in de politiek te missen. Hoewel dit argument iets vaker door vrouwen wordt genoemd, is het verschil met mannen beperkt.

Naast wantrouwen spelen ook *'praktische belemmeringen'* (24,5%) en een *'gebrek aan representatie'* (24,4%) een belangrijke rol bij de beslissing om niet te stemmen. *'Praktische belemmeringen'* worden aanzienlijk vaker genoemd door mannen (30,4%) dan door vrouwen (18,2%). Daarentegen wordt een *'gebrek aan representatie'* iets vaker genoemd door vrouwen (27,3%) dan door mannen (21,7%). Hoewel de verschillen klein zijn, suggereren deze gegevens dat zowel praktische obstakels als een gevoel van ondervetegenwoordiging bij beide geslachten een significante invloed hebben op hun keuze om niet te stemmen.

'Sociale druk' (15,6%) wordt in mindere mate genoemd als reden om niet te stemmen, waarbij vrouwen (18,2%) dit vaker aangeven dan mannen (13,0%). Dit wijst erop dat de sociale omgeving, hoewel niet de meest bepalende factor, toch enige invloed kan uitoefenen op het besluit om al dan niet te participeren in verkiezingen.

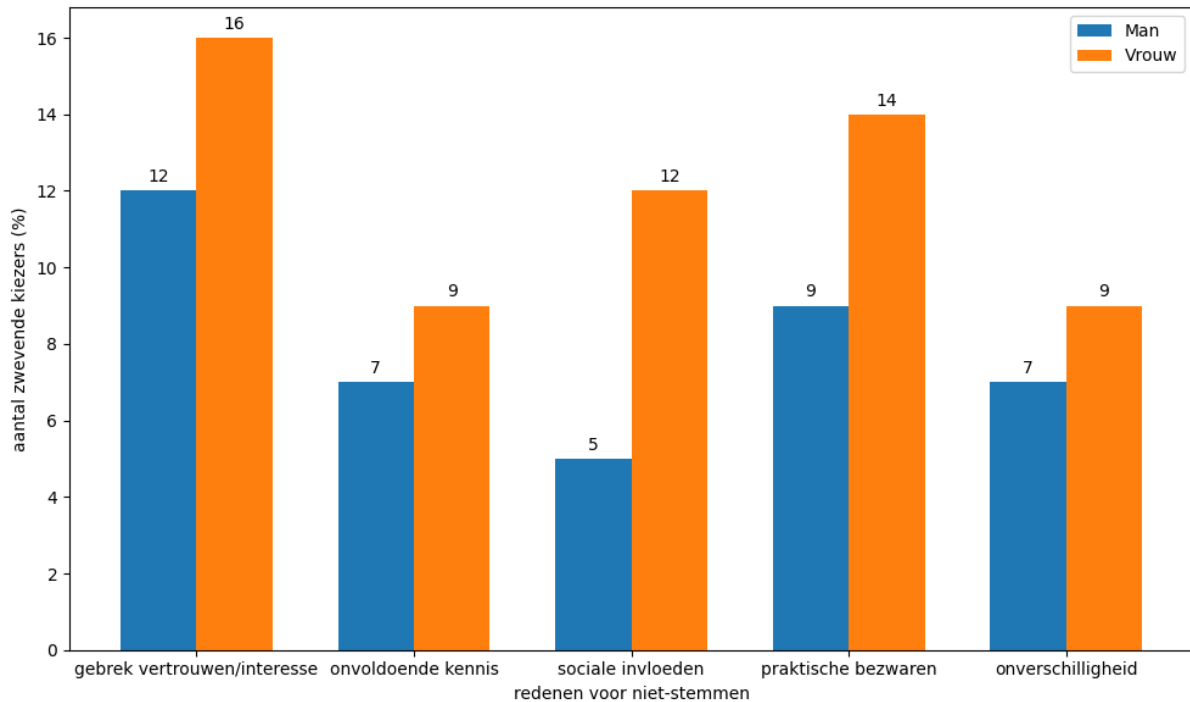
Opvallend is dat slechts een klein percentage van de niet-stemmers (6,7%) aangeeft dat *'gebrek aan interesse of kennis'* de reden is om niet te stemmen. Voor mannen ligt dit aandeel op 8,7% en voor vrouwen op 4,5%. Dit wijst erop dat de meeste niet-stemmers wel enige betrokkenheid bij de politiek voelen, maar om andere redenen besluiten niet naar de stembus te gaan.

Om kort te gaan, de conclusie is dat zowel *'praktische belemmeringen'* als een *'gebrek aan representatie'* belangrijke redenen zijn voor de bevroegde jongvolwassenen om niet te stemmen, waarbij mannen vaker praktische obstakels noemen en vrouwen vaker een gevoel van ondervetegenwoordiging ervaren. *'Sociale druk'* speelt een kleinere maar merkbare rol, vooral bij vrouwen, terwijl *'gebrek aan interesse of kennis'* slechts door een klein percentage als reden wordt aangegeven. Dit suggereert dat de meeste niet-stemmers wel een zekere betrokkenheid voelen, maar om andere redenen afhaken. Campagnes gericht op het wegnemen van praktische obstakels en het vergroten van representatie kunnen daarom effectief zijn om de opkomst onder jongvolwassenen te verhogen.

3.5 STEMWIJFEL OF TWIJFEL OM TE STEMMEN

toelichting: Waarom weet je **nog niet** of je op 25 mei 2025 gaat stemmen?

Het onderzoek toont aan dat een aanzienlijk deel van de respondenten, namelijk 43 personen, nog niet zeker is van deelname aan de komende verkiezingen (zwevende kiezers). De verdeling tussen mannen en vrouwen binnen deze groep is ongelijk, met een oververtegenwoordiging van vrouwen (60%). De meest genoemde reden voor stemtwijfel, zowel bij mannen als vrouwen, is een *'gebrek aan vertrouwen en interesse'* in de politiek (27,9%). Echter, bij een diepere analyse van de antwoorden komen subtiele maar significante verschillen naar voren (zie *Grafiek 3.4*).

Grafiek 3.4: De verschillende redenen voor stemtwijfel bij mannen en vrouwen onder de zwevende kiezers (n = 43)

Mannen lijken iets vaker dan vrouwen te twifelen vanwege een gebrek aan kennis over politieke zaken (17,7% versus 15,4%). Ook speelt 'onverschilligheid' een iets grotere rol bij mannen (17,7% versus 15,4%). Vrouwen worden daarentegen vaker beïnvloed door 'sociale invloeden' bij hun besluitvorming (19,2% versus 11,8% bij mannen). Dit suggereert dat sociale druk of het ontbreken van een stimulerende omgeving een grotere rol speelt bij de stemtwijfel van vrouwen. Opvallend is dat 'praktische bezwaren' voor beide geslachten een vergelijkbare rol spelen (23,5% bij mannen versus 23,1% bij vrouwen).

Hoewel een 'gebrek aan vertrouwen en interesse' de overkoepelende reden is voor stemtwijfel bij zowel mannen als vrouwen, zijn er duidelijke nuances tussen beide groepen. Deze bevindingen benadrukken het belang van een genderspecifieke aanpak bij het stimuleren van politieke participatie. Door in te spelen op de specifieke redenen voor stemtwijfel bij mannen en vrouwen kunnen gerichte campagnes worden ontwikkeld om de opkomst te verhogen.

3.6 Verkiezingsthema's 'Verkiezingen 2025'

vraag: Welke thema's, kwesties of onderwerpen zijn voor jou het belangrijkste bij deze verkiezingen? Uit de enquête blijkt dat de belangrijkste verkiezingsthema's onder de respondenten 'het verbeteren van fysieke en sociale infrastructuur' (14,0%) en 'werkgelegenheid en carrièremogelijkheden' (14,0%) zijn. Het thema verbeteren van infrastructuur scoort bij mannen (14,1%) en vrouwen (13,9%) nagenoeg gelijk. Echter, 'werkgelegenheid en carrièremogelijkheden' wordt significant vaker genoemd door mannen (16,5%) dan door vrouwen (11,9%).

Andere prominente thema's zijn 'stabiele wisselkoers' en 'good governance', met respectievelijke totaalscores van 11,8% en 11,3%. 'Stabiele wisselkoers' wordt relatief vaker genoemd door mannen (12,9%) dan door vrouwen (10,9%). Ook 'good governance' is iets belangrijker voor mannen (11,8%) dan voor vrouwen (10,9%). Opvallend is dat vrouwen meer belang hechten aan 'duurzame economische groei' (mannen 9,4%, vrouwen 11,9%) en 'gezondheidszorg en welzijn' (mannen 8,2%, vrouwen 10,0%) dan mannen. Mannen richten zich daarentegen meer op thema's zoals 'werkgelegenheid en carrièremogelijkheden' (16,5% versus 11,9% bij vrouwen) en 'verbeteren fysieke en sociale infrastructuur' (14,1% versus 13,9% bij vrouwen).

De minst genoemde thema's zijn 'onderwijs en vaardigheden' en 'sociale zekerheid', beide met een gemiddelde score van slechts 5,9%. Hierbij scoren vrouwen (6,9%) iets hoger dan mannen (4,7%).

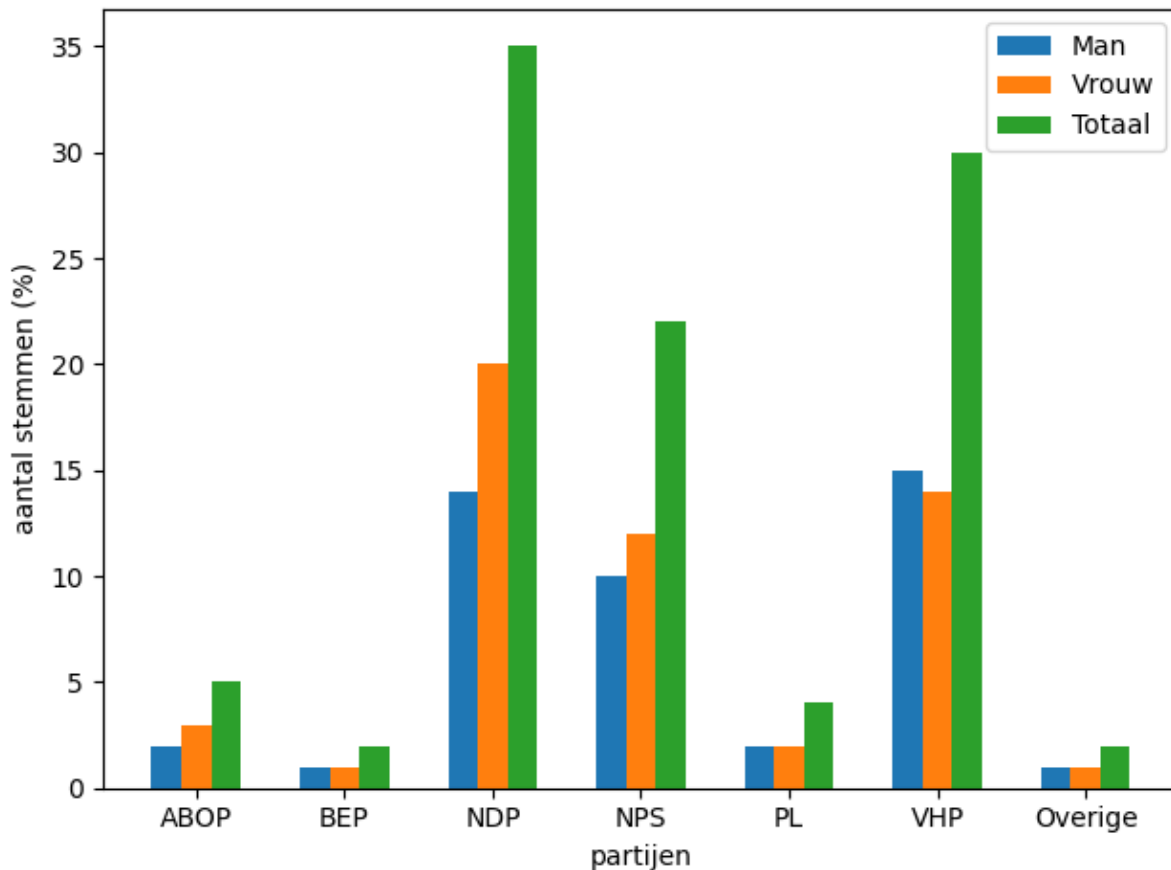
op beide thema's. Wat betreft '*inflatiebeteugeling*' is het belang iets hoger bij mannen (9,4%) dan bij vrouwen (7,9%). Ten slotte heeft het thema '*corruptiebestrijding*' bij beide groepen een vergelijkbare prioriteit, met scores van 8,2% voor mannen en 8,9% voor vrouwen. Deze resultaten laten zien dat er subtiele verschillen zijn in prioriteiten tussen mannen en vrouwen, maar dat infrastructuur en werkgelegenheid de centrale aandachtspunten blijven voor beide groepen.

4. STEMGEDRAG

4.1 Partijkeuze

vraag: welke politieke partij heeft bij jou de meeste voorkeur? Noem alstublieft de naam van de politieke partij?

Uit de peiling onder de 98 stemmers komt een duidelijke voorkeur naar voren voor de NDP (zie *Grafiek 4.1*). Deze partij behaalt 34,7% van de stemmen en heeft daarmee een aanzienlijke voorsprong op de VHP (29,6%) en de NPS (22,5%). De ABOP en de PL volgen op afstand met respectievelijk 5,1% en 4,1%. De BEP en alle andere partijen behalen elk een zeer laag percentage van de stemmen, waarbij de BEP 2,0% en alle andere partijen samen 2,0% scoren.

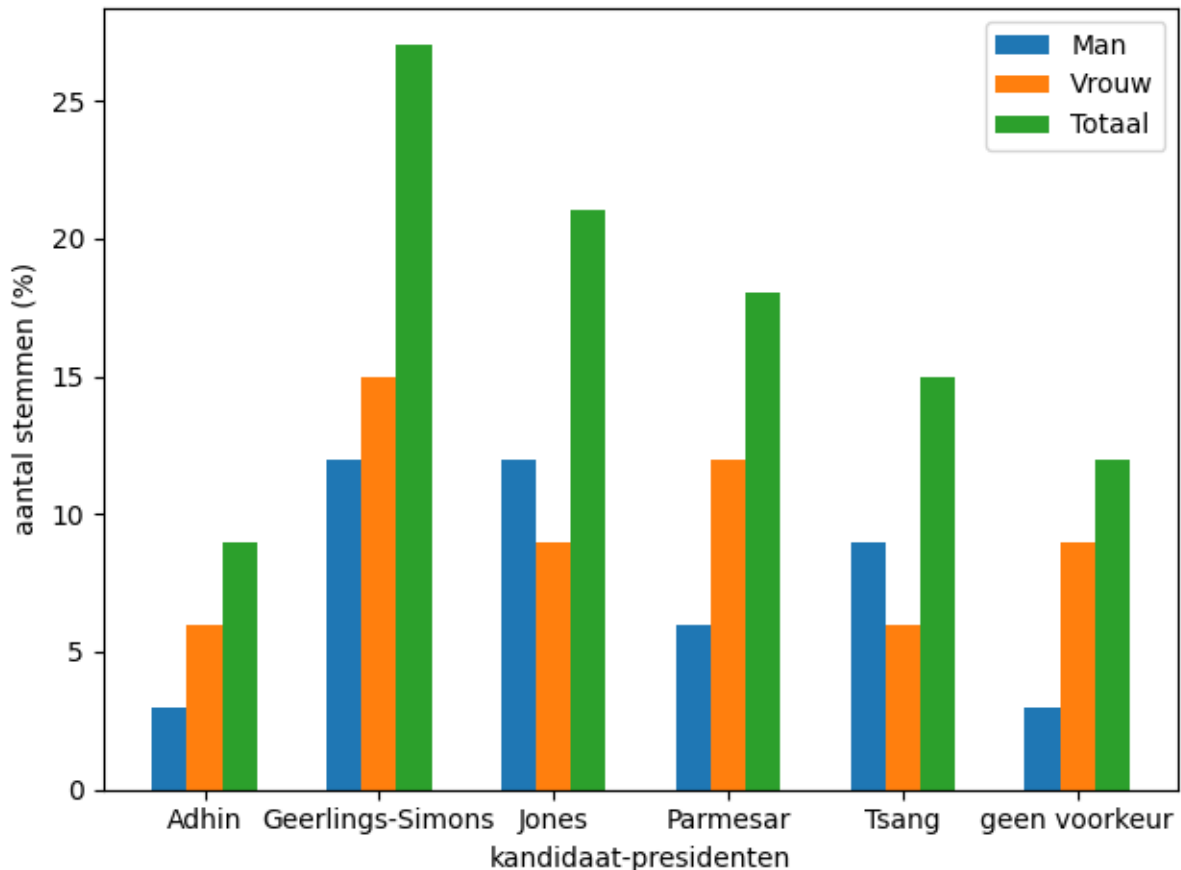
Grafiek 4.1: Het stemgedrag van de respondenten onder de populatie van stemmers (n= 98)

Bij nadere analyse van de gegevens blijkt er een verschil te zijn in stemgedrag tussen mannen en vrouwen. Onder de mannelijke jongvolwassenen heeft de VHP de meeste stemmen behaald (33,3%), gevolgd door de NDP (31,1%). Bij jongvolwassen vrouwen is de situatie omgekeerd: de NDP behaalt hier het hoogste percentage stemmen (37,7%), terwijl de VHP op de tweede plaats komt met 26,4%. Deze verschillen kunnen wijzen op uiteenlopende prioriteiten of voorkeuren tussen jongvolwassen mannen en vrouwen binnen deze politieke partijen. Zo stemmen mannen vaker op de VHP, terwijl vrouwen de voorkeur geven aan de NDP. Dit kan mogelijk te maken hebben met verschillen in beleidsagenda's die mannen en vrouwen aanspreken. Verdere analyse is echter nodig om deze verschillen beter te begrijpen.

4.2 VOORKEUR VOOR PRESIDENT: NDP-STEMMERS

toelichting: Wie heeft jouw voorkeur voor de functie van president? Noem alstublieft de naam van de persoon die volgens jou het meest daarvoor geschikt is.

Uit de peiling onder de subpopulatie van NDP-stemmers blijkt dat Jenny Geerlings-Simons de grootste voorkeur geniet als kandidaat-president met een percentage van 26,5%. Ebu Jones volgt met 20,6%, waarna Rabindre Parmesar met 17,7% en Stephen Tsang met 14,7% de lijst vervolgen. Ashwin Adhin geniet de laagste voorkeur met 8,8% van de stemmen. Daarnaast heeft 11,8% van de respondenten geen specifieke voorkeur voor een kandidaat-president (zie *Grafiek 4.2*).

Grafiek 4.2: Het stemgedrag van de respondenten onder de populatie van NDP-stemmers (n= 34)

Geerlings-Simons scoort het hoogst bij zowel mannen (26,7%) als vrouwen (26,3%) en is daarmee duidelijk de populairste NDP-kandidaat-president. Jones geniet een gelijke voorkeur onder mannen (26,7%), maar heeft een lagere voorkeur bij vrouwen, met een percentage van 15,8%. Parmesar geniet een hogere voorkeur onder vrouwen (21,1%) dan onder mannen (13,3%). Tsang wordt juist meer gesteund door mannen (20,0%) dan door vrouwen (10,5%). Het percentage NDP-stemmers zonder voorkeur is hoger onder vrouwen (15,8%) dan onder mannen (6,7%).

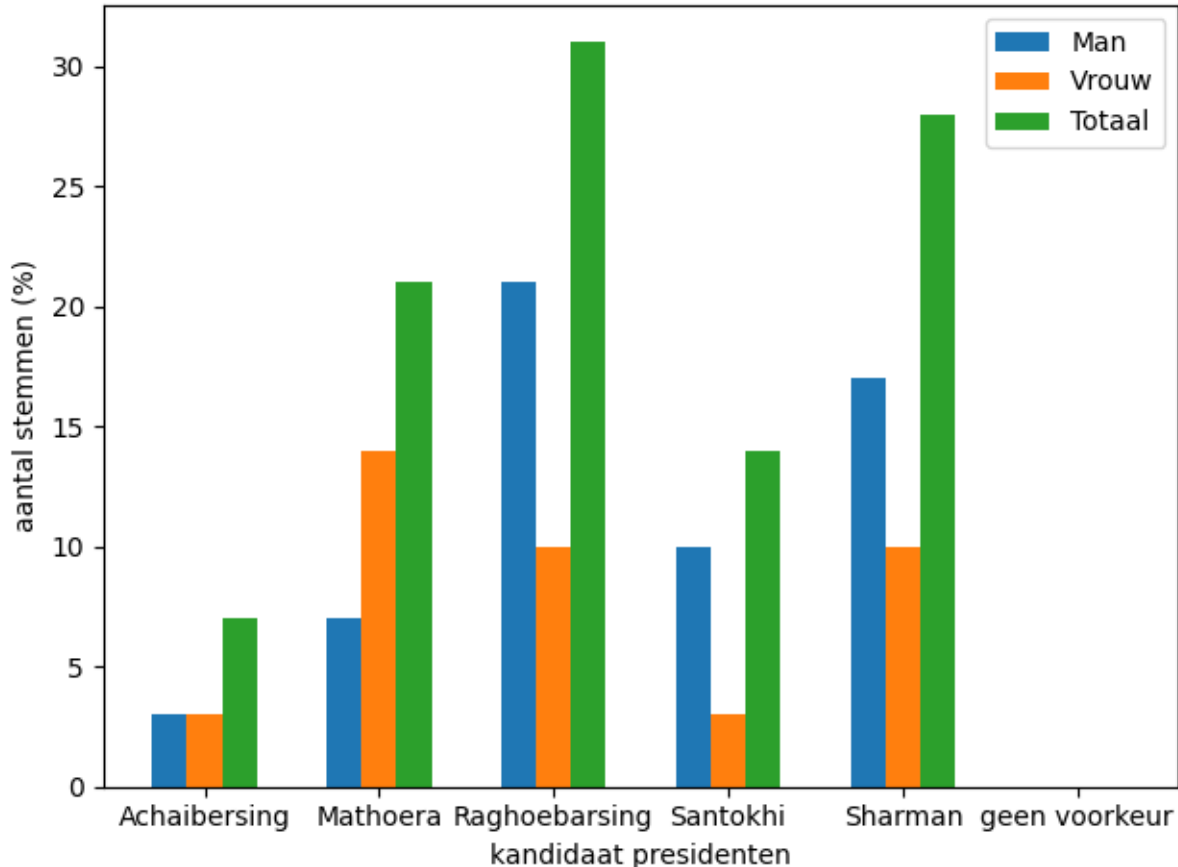
Geerlings-Simons heeft als kandidaat-president dus de breedste steun binnen de subgroep van jongvolwassen NDP-stemmers, ongeacht hun geslacht. Bij de andere kandidaten zijn er duidelijke verschillen tussen mannen en vrouwen, wat de diversiteit in voorkeuren binnen de NDP benadrukt. Deze verschillen kunnen wijzen op verschillende prioriteiten of percepties tussen mannen en vrouwen onder de respondenten.

4.3 Voorkeur voor president: VHP-stemmers

toelichting: Wie heeft jouw voorkeur voor de functie van president? Noem alstublieft de naam van de persoon die volgens jou het meest daarvoor geschikt is.

Uit de analyse van de voorkeuren voor kandidaat-president onder de subpopulatie van VHP-stemmers komt naar voren dat Stanley Raghoebarsing het populairst is, met een voorkeur van 31,0%. Dew Sharman volgt hem op de voet met 27,6%, terwijl Krishna Mathoera een derde plaats inneemt met 20,7%. Chan Santokhi wordt door 13,8% van de stemmers gekozen, en Armand Achaibarsing heeft de laagste voorkeur met slechts 6,9%. Opvallend is dat alle VHP-stemmers een voorkeur hebben uitgesproken, waardoor er geen stemmen zijn voor de optie "geen voorkeur" (zie Grafiek 4.3).

Bij de uitsplitsing naar geslacht komen interessante verschillen naar voren. Onder de mannen geniet Raghoebarsing de meeste steun, met een voorkeur van 35,3%. Sharman volgt hem met 29,4%, terwijl Santokhi een derde positie inneemt met 17,7%. Mathoera en Achaibarsing hebben respectievelijk 11,8% en 5,9% van de mannelijke stemmen.

Grafiek 4.3: Het stemgedrag van de respondenten onder de populatie van VHP-stemmers (n= 29)

Bij de vrouwelijke stemmers ligt het beeld anders: Mathoera heeft hier de hoogste voorkeur met 33,3%, gevolgd door Sharman (25,0%) en Raghoebarsing (25,0%). Santokhi en Achaibersing hebben onder vrouwen een gelijk aandeel van 8,3%. Deze resultaten benadrukken de verschillende voorkeurspatronen tussen mannen en vrouwen binnen de subgroep van jongvolwassen VHP-stemmers.

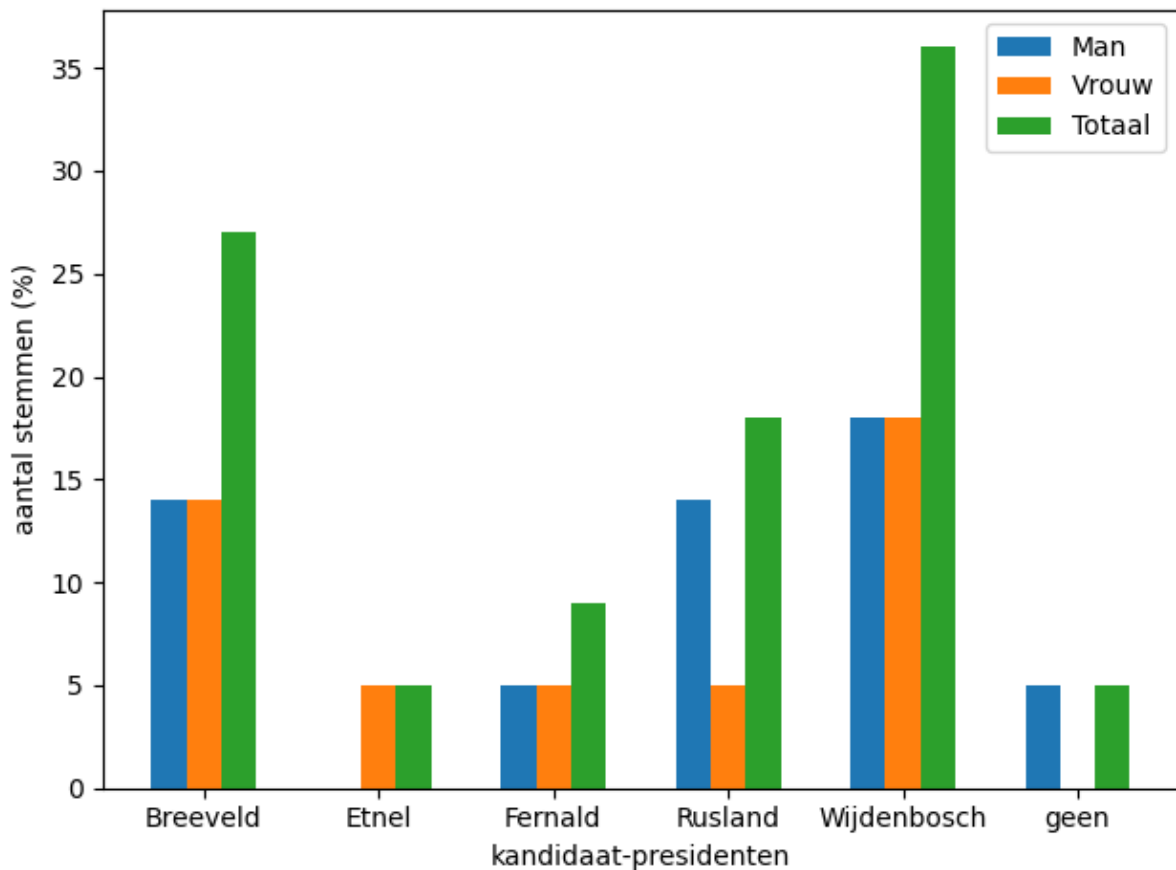
Samengevat, binnen de subpopulatie van jongvolwassen VHP-stemmers zijn duidelijke gendergerelateerde voorkeurspatronen zichtbaar. Jongvolwassen mannen geven de meeste steun aan Raghoebarsing als hun voorkeur voor kandidaat-president, terwijl jongvolwassen vrouwen Mathoera als hun favoriete kandidaat-president naar voren schuiven.

4.4 VOORKEUR VOOR PRESIDENT: NPS-STEMMERS

toelichting: Wie heeft jouw voorkeur voor de functie van president? Noem alstublieft de naam van de persoon die volgens jou het meest daarvoor geschikt is.

Uit de analyse van de voorkeuren voor kandidaat-president onder jongvolwassen NPS-stemmers blijkt dat Ruth Wijdenbosch de populairste kandidaat is, met 36,4% van de stemmen. Hans Breeveld volgt met 27,3%, terwijl Gregory Rusland 18,2% en Ivan Fernald 9,1% van de stemmen krijgen. Patricia Etnel is het minst populair, met slechts 4,5% van de stemmen. Eenzelfde percentage van de jongvolwassen NPS-stemmers, 4,5%, heeft geen voorkeur uitgesproken (zie *Grafiek 4.4*).

Bij de uitsplitsing naar geslacht zijn enkele opvallende verschillen te zien. Onder de mannelijke jongvolwassen NPS-stemmers krijgt Wijdenbosch de meeste steun, met 33,3%, gevolgd door Breeveld en Rusland, elk met 25,0%. Fernald krijgt 8,3% van de stemmen, terwijl Etnel geen steun ontvangt van de mannen (0,0%). Slechts een klein deel van de mannen, 8,3%, heeft geen voorkeur. Bij de vrouwelijke jongvolwassen NPS-stemmers is Wijdenbosch eveneens de favoriet, met 40,0% van de stemmen, gevolgd door Breeveld met 30,0%. De overige stemmen zijn gelijkmatig verdeeld over Etnel, Fernald en Rusland, elk met 10,0%. Opvallend is dat geen enkele vrouw heeft aangegeven geen voorkeur te hebben (0,0%).

Grafiek 4.4: Het stemgedrag van de respondenten onder de populatie van NPS-stemmers (n= 22)

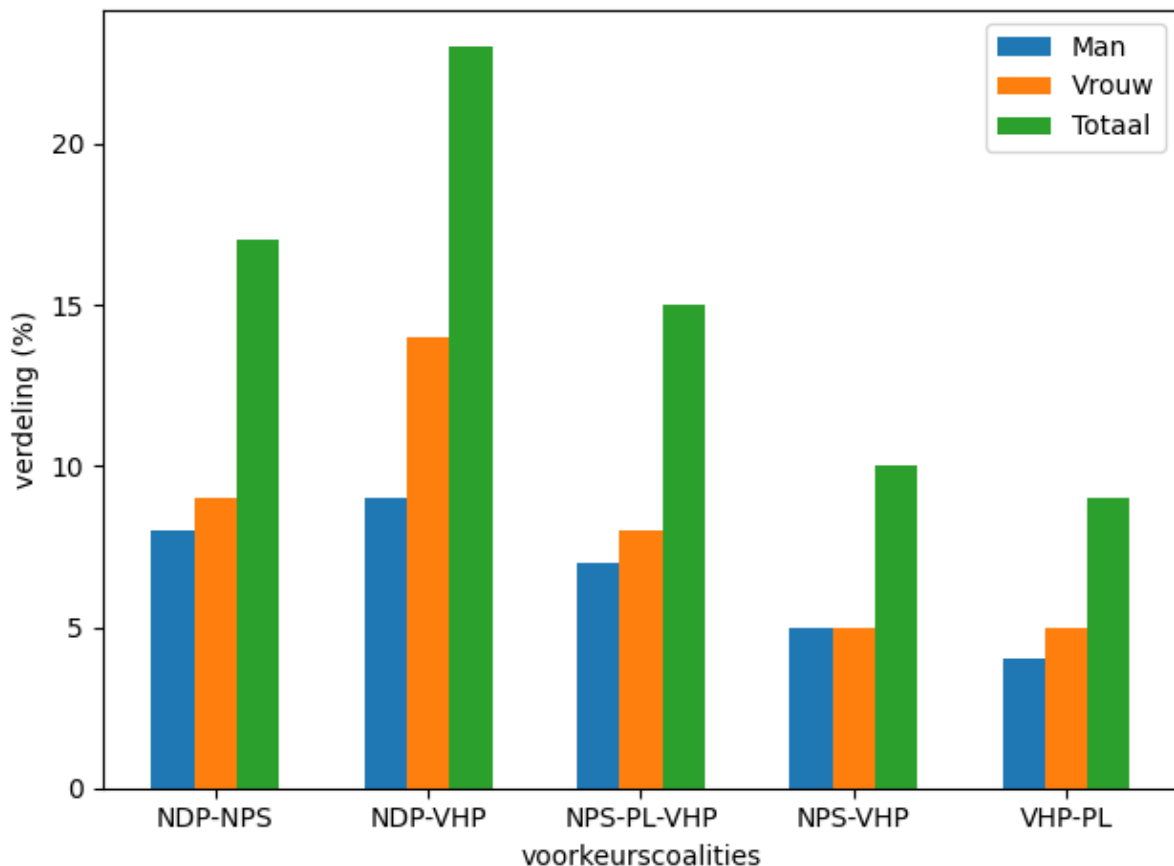
Samenvattend toont analyse aan dat Wijdenbosch de populairste NPS-kandidaat is onder jongvolwassen NPS-stemmers, met een sterke voorkeur van zowel mannen als vrouwen. De steun voor andere kandidaten varieert echter aanzienlijk tussen de geslachten, wat wijst op verschillende prioriteiten binnen deze groep kiezers.

5. COALITIEVOORKEUR

5.1 PARTIJGEBONDEN COALITIEVOORKEUR

vraag: Welke coalitie heeft na de verkiezingen van 2025 bij jouw de meeste voorkeur? Noem alstublieft de combinatie van politieke partijen.

Uit het onderzoek naar de voorkeuren voor coalities blijkt dat de combinatie NDP-VHP de populairste keuze is onder de respondenten, met 11,6% van de stemmen (zie *Grafiek 5.1*). Hierna volgt de coalitie NDP-NPS, die 8,3% van de voorkeuren krijgt, en de combinatie NPS-PL-VHP met 7,3%. Andere opties, zoals NPS-VHP met 5,1% en VHP-PL met 4,3%, scoren lager. De rest van de coalities behaalt percentages die variëren tussen 1,3% en 4,0%. De resultaten laten een brede spreiding zien, waarbij geen enkele coalitie een overweldigende meerderheid behaalt, maar de NDP-VHP-combinatie wel als koploper uit de bus komt.

Grafiek 5.1: De top-5 van de voorkeurscoalities onder de effectieve steekproef (n= 186)

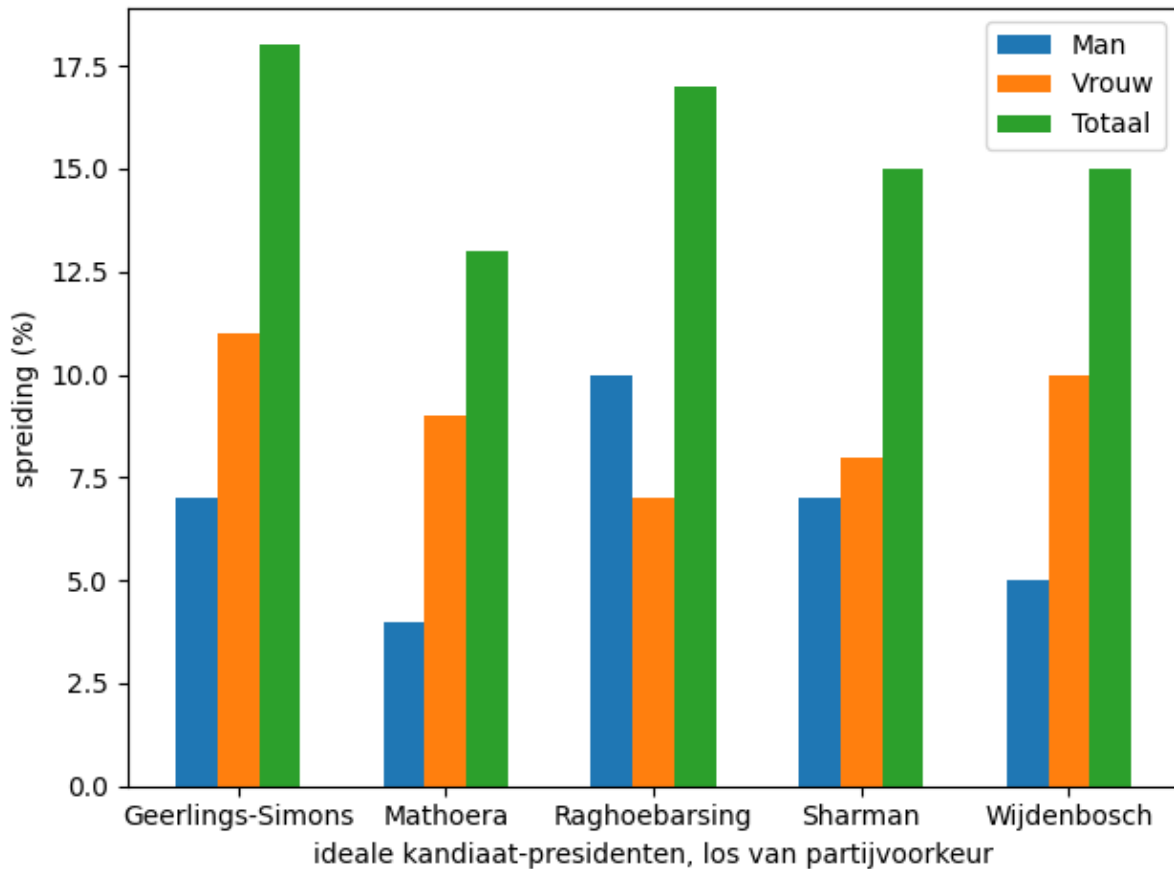
Uit de gegevens blijkt ook dat de coalitie NDP-VHP bij zowel mannen als vrouwen de meeste voorkeur geniet, met 10,0% bij mannen en 12,9% bij vrouwen. Ook bij andere coalities, zoals NDP-NPS (7,7% mannen, 8,9% vrouwen) en NPS-PL-VHP (7,7% mannen, 6,9% vrouwen), zijn kleine verschillen zichtbaar. Onder mannen variëren de voorkeuren voor overige coalities tussen 1,2% en 4,1%, terwijl dit bij vrouwen tussen 1,5% en 4,5% ligt. Deze verschillen wijzen op mogelijk andere prioriteiten tussen de geslachten bij het kiezen van een coalitie.

5.2 IDEALE KANDIDAAT-PRESIDENT, LOS VAN PARTIJVOORKEUR

vraag: Los van jouw partijvoorkeur, wie beschouwt je als de ideale kandidaat-president om leiding te geven aan deze coalitieregering? Noem alstublieft de naam van de persoon die volgens jou het meest geschikt is.

Jenny Geerlings-Simons behaalt het hoogste percentage met 17,7%, gevolgd door Stanley Raghoebarsing met 16,7%. Dew Sharman en Ruth Wijdenbosch delen een percentage van 14,5%, terwijl Krishna Mathoera op 13,4% uitkomt (zie *Grafiek 5.2*). Andere kandidaten, zoals Hans Breeveld (5,9%), Ivan Fernald (5,4%), Marinus Bee (4,8%) en Rabindre Parmesar (3,8%) scoren

lager. Stephen Tsang heeft het laagste totaalpercentage met 2,2%, en 1,1% van de bevroegde jongvolwassenen heeft geen voorkeur aangegeven.

Grafiek 5.2: De top-5 ideale kandidaten voor het presidentschap, los van partijvoorkeur (effectieve steekproef n= 186)

Er zijn opvallende verschillen tussen de geslachten. Bij de mannelijke jongvolwassenen geniet Raghoebarsing de grootste voorkeur met 21,2% van de stemmen. Geerlings-Simons en Sharman volgen beiden met 14,1%. Wijdenbosch heeft 10,6%, en Mathoera 9,4%. De overige voorkeuren, waaronder Breeveld (8,2%) en Fernald (7,1%), Bee (5,9%), Parmesar (4,7%) en Tsang (2,4%) krijgen lagere percentages. Slechts 2,4% van de mannen geeft aan geen voorkeur te hebben.

Bij vrouwelijke respondenten is Geerlings-Simons het populairst, met een voorkeur van 20,79%. Wijdenbosch en Mathoera behalen respectievelijk 17,8% en 16,8%. Sharman volgt met 14,9%, terwijl Raghoebarsing een lagere voorkeur geniet van 12,9%. Voorkeuren zoals Breeveld, Fernald en Bee behalen elk 4,0%. Tsang scoort 2,0% het laagst, en geen enkele jongvolwassen vrouw geeft aan geen voorkeur te hebben.

Deze cijfers tonen aan dat mannen en vrouwen soms duidelijke verschillen vertonen in hun voorkeuren voor specifieke kandidaten, met bijvoorbeeld een sterke voorkeur van mannen voor Raghoebarsing en van vrouwen voor Geerlings-Simons.

5.3 MOTIVATIES BIJ KEUZE IDEALE KANDIDAAT-PRESIDENT, LOS VAN PARTIJVOORKEUR

vraag: Waarom denkt je dat deze persoon de ideale president zou zijn?

De resultaten geven inzicht in de motivaties die respondenten aandragen bij het kiezen van een ideale kandidaat-president. Over het algemeen wordt '*betrokkenheid bij de samenleving*' het vaakst genoemd, met 18,8% van de stemmen. '*Economische expertise*' en '*ethische integriteit*' volgen beide met 17,7%. Andere belangrijke kwaliteiten zijn '*leiderschapskwaliteiten*' (14,5%), '*communicatievaardigheden*' (12,9%) en '*visie voor de toekomst*' (10,2%). Daarnaast geeft 8,1% van de respondenten een andere reden aan.

Er zijn duidelijke verschillen tussen mannen en vrouwen in hun motivaties. Mannen noemen het vaakst *'economische expertise'* (21,2%) als reden voor hun keuze, gevolgd door *'betrokkenheid bij de samenleving'* en *'leiderschapskwaliteiten'*, die beide 16,5% scoren. *'Ethische integriteit'* wordt minder vaak genoemd door mannen (12,9%), net als *'communicatievaardigheden'* en *'visie voor de toekomst'* (beide 11,78%). Verder geeft 9,41% van de mannen een andere reden op.

Bij vrouwen staat *'ethische integriteit'* bovenaan, met 21,8%. Dit wordt gevolgd door *'betrokkenheid bij de samenleving'* met 20,8%. *'Economische expertise'* scoort hier lager dan bij mannen, met 14,9%, evenals *'leiderschapskwaliteiten'* (12,9%) en *'visie voor de toekomst'* (8,9%). Vrouwen hechten met 13,9% iets meer waarde aan *'communicatievaardigheden'* dan mannen. Slechts 6,9% van de vrouwen noemt een andere reden.

Deze verschillen suggereren dat mannen meer waarde hechten aan technische en strategische vaardigheden, zoals *'economische expertise'* en *'leiderschap'*, terwijl vrouwen ethische en sociale kwaliteiten, zoals *'integriteit'* en *'betrokkenheid'*, belangrijker vinden.

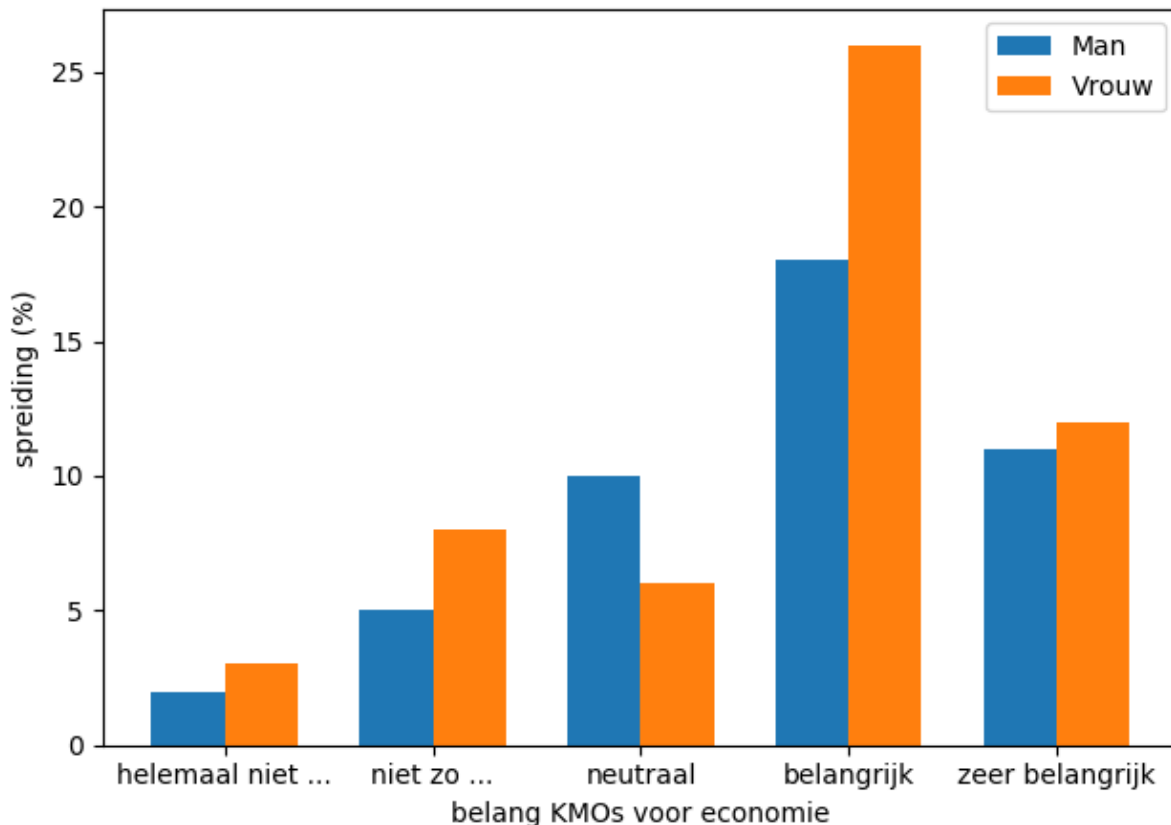
6. KMO'S EN JONGVOLWASSENEN

6.1 ALGEMENE PERCEPTIE VAN KMO'S

Belang KMO's voor economische groei

vraag: Hoe belangrijk vindt je KMO's voor de economische groei van Suriname?

Uit de gegevens blijkt dat de meeste respondenten KMO's als essentieel beschouwen (zie *Grafiek 6.1*). Over het algemeen geeft 44,1% van de respondenten aan KMO's '*belangrijk*' te vinden, terwijl 22,6% ze als '*zeer belangrijk*' beoordeelt. Samen vormt dit een meerderheid van 66,7%. Een kleiner deel van de bevroegde jongvolwassenen is '*neutraal*' (15,6%), terwijl 12,9% KMO's '*niet zo belangrijk*' vindt en slechts 4,8% aangeeft dat KMO's '*helemaal niet belangrijk*' zijn.

Grafiek 6.1: De score van het belang van KMO's voor de economie onder de effectieve steekproef (n= 186). De scores konden worden opgegeven met de 5-punts Likertschaal 'helemaal niet belangrijk', 'niet zo belangrijk', 'neutraal', 'belangrijk' en 'zeer belangrijk'.

Bij een nadere uitsplitsing naar geslacht worden interessante verschillen zichtbaar. Mannen tonen een meer verdeeld beeld: 40,0% beschouwt KMO's als '*belangrijk*' en 23,5% als '*zeer belangrijk*', wat samen 63,5% van de mannen betreft. Tegelijkertijd neemt 21,2% van de mannen een neutrale positie in, wat relatief hoog is in vergelijking met vrouwen. Daarnaast vindt 10,6% van de mannen KMO's '*niet zo belangrijk*' en 4,7% '*helemaal niet belangrijk*'.

Bij vrouwen is er een duidelijker positieve waardering voor KMO's. Een groter deel, 47,5%, beoordeelt ze als '*belangrijk*', en 21,8% als '*zeer belangrijk*', wat een totaal van 69,3% aan positieve waarderingen oplevert. Het aandeel neutrale vrouwen ligt met 10,9% aanzienlijk lager dan bij mannen. Verder vindt 14,9% van de vrouwen KMO's '*niet zo belangrijk*' en 5,0% '*helemaal niet belangrijk*'.

Uit deze gegevens blijkt dat mannen vaker een neutrale houding aannemen ten opzichte van het belang van KMO's, terwijl vrouwen sterker geneigd zijn een positieve beoordeling te geven. Hoewel beide groepen overwegend het belang van KMO's erkennen, onderstrepen de verschillen in perceptie de variatie in hoe jongvolwassen mannen en vrouwen economische prioriteiten inschatten.

Grootste uitdaging voor KMO's

vraag: Wat is volgens jou de grootste uitdaging waarmee KMO's momenteel in Suriname te maken hebben?

De grootste uitdagingen voor KMO's zijn onderzocht, waarbij verschillende thema's naar voren komen en duidelijke verschillen tussen mannen en vrouwen zichtbaar zijn. In totaal worden 'investeringen in offshore olie en gas' door de meeste respondenten (21,5%) als de grootste uitdaging gezien, gevolgd door 'toegang tot financiering' (18,8%) en 'politieke onzekerheid' (15,6%). Andere veelgenoemde obstakels zijn 'inflatie en kostenbeheer' (12,4%), 'economische instabiliteit' (10,8%), en 'arbeidsmarktproblemen' (9,7%). Opvallend is dat 11,3% van de respondenten aangeeft niet te weten wat de grootste uitdaging voor KMO's is.

Bij mannen zijn 'toegang tot financiering' (21,2%) en 'investeringen in offshore olie en gas' (20,0%) de meest genoemde uitdagingen. Door 17,7% van de mannen wordt 'politieke onzekerheid' als een belangrijk obstakel gezien, terwijl 14,1% 'inflatie en kostenbeheer' als de grootste uitdaging beschouwt. Een kleiner percentage mannen noemt 'arbeidsmarktproblemen' en 'economische instabiliteit' (beide 9,4%), en slechts 8,2% van hen weet niet wat de grootste uitdaging voor KMO's is. Vrouwen zien 'investeringen in offshore olie en gas' nog iets vaker als de grootste uitdaging (22,8%), gevolgd door 'economische instabiliteit' (11,9%) en 'toegang tot financiering' (16,8%). 'Politieke onzekerheid' wordt minder vaak genoemd door vrouwen (13,9%) in vergelijking met mannen. 'Inflatie en kostenbeheer' scoort ook lager bij vrouwen (10,9%), evenals 'arbeidsmarktproblemen' (9,9%). Vrouwen geven echter aanzienlijk vaker aan niet te weten wat de grootste uitdaging is (13,9%).

Deze resultaten laten zien dat hoewel er overeenstemming is over enkele belangrijke uitdagingen, zoals 'investeringen in offshore olie en gas' en 'toegang tot financiering', er subtiele verschillen bestaan in prioriteiten tussen mannen en vrouwen. Mannen benadrukken vaker de uitdagingen rondom 'toegang tot financiering' en 'politieke onzekerheid', terwijl vrouwen een grotere focus leggen op 'economische instabiliteit'. Het hogere aandeel vrouwen dat aangeeft het niet te weten, kan duiden op een meer diverse perceptie van de problematiek rondom KMO's.

6.2 WERKGELEGENHEID EN CARRIÈREMOGELIJKHEDEN

Ondersteuning bij creatie werkgelegenheid

vraag: Hoe belangrijk vindt je het dat de komende regering zich richt op het ondersteunen van KMO's om meer werkgelegenheid te creëren?

Uit de resultaten blijkt hoe jongvolwassen mannen en vrouwen het belang van steun van de komende regering aan KMO's voor het creëren van werkgelegenheid beoordelen. In totaal vindt 44,1% van de respondenten deze ondersteuning 'belangrijk', terwijl 15,6% het als 'zeer belangrijk' beschouwt. Dit duidt op een brede erkenning van het belang van regeringssteun aan KMO's bij het bevorderen van werkgelegenheid. Tegelijkertijd blijft 22,6% van de respondenten 'neutraal' over dit thema, terwijl kleinere groepen het als 'niet zo belangrijk' (12,9%) of 'helemaal niet belangrijk' (4,8%) beoordelen.

Bij een nadere analyse van de verschillen tussen mannen en vrouwen komen interessante nuances naar voren. Mannen hechten vaker de hoogste prioriteit aan steun van de komende regering aan KMO's voor de creatie van werkgelegenheid: 21,2% van hen beschouwt dit als 'zeer belangrijk', tegenover slechts 10,9% van de vrouwen. Daarentegen waardeert een groter percentage vrouwen (47,5%) deze overheidssteun als 'belangrijk', vergeleken met 40,0% van de mannen.

Bij de minder positieve beoordelingen zijn eveneens verschillen zichtbaar. Meer vrouwen (14,9%) dan mannen (10,6%) vinden steun van de regering aan KMO's voor werkgelegenheidscreatie 'niet zo belangrijk'. Bovendien geeft 5,0% van de vrouwen aan dat deze overheidssteun 'helemaal niet belangrijk' is, iets meer dan de 4,7% van de mannen die dit aangeeft. Wat betreft neutraliteit zijn mannen met 23,5% iets vaker 'neutraal' over het belang van de overheidssteun dan vrouwen, van wie 21,8% een neutrale houding heeft.

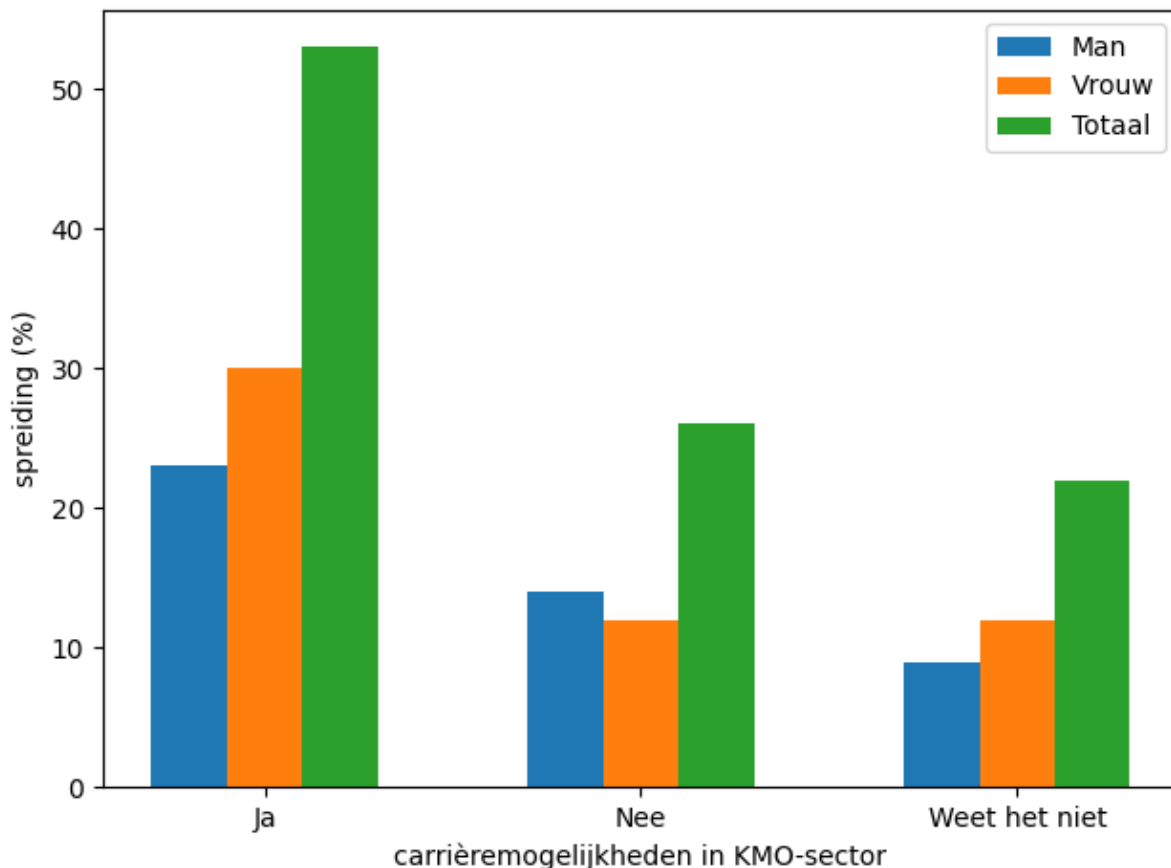
Deze resultaten maken duidelijk dat steun van de komende regering aan KMO's voor de creatie van werkgelegenheid door alle respondenten als 'belangrijk' wordt beschouwd door zowel mannen als vrouwen. Mannen leggen daarbij vaker de nadruk op de hoogste prioriteit, terwijl vrouwen deze steun iets vaker in de categorie 'belangrijk' plaatsen. Tegelijkertijd geven vrouwen vaker minder

positieve beoordelingen, wat kan wijzen op een meer diverse kijk binnen deze groep. Dit benadrukt dat beleid gericht op de creatie van werkgelegenheid in de KMO-sector breed draagvlak geniet. Echter, subtiele verschillen in perceptie tussen mannen en vrouwen kunnen waardevolle inzichten bieden en meegenomen worden bij het ontwikkelen van gerichte initiatieven.

Carrièremogelijkheden in KMO-sector

vraag: Zou je overwegen om te werken voor een KMO?

Uit de antwoorden ontstaat een duidelijk beeld van hoe de respondenten hun carrièremogelijkheden in de KMO-sector beoordelen. In totaal geeft 52,7% van de respondenten aan dat zij carrièremogelijkheden zien in de KMO-sector, terwijl 25,8% dit niet zo ervaart. Daarnaast weet 21,5% van de jongvolwassenen niet of er carrièremogelijkheden zijn (zie *Grafiek 6.2*).

Grafiek 6.2: De score van de gepercipieerde carrièremogelijkheden in de KMO-sector onder de effectieve steekproef (n= 186)

Wanneer de antwoorden van mannen en vrouwen worden vergeleken, komen interessante verschillen naar voren. Onder mannen vindt 49,4% dat er carrièremogelijkheden zijn, iets minder dan bij vrouwen, van wie 55,5% deze mogelijkheden erkent. Tegelijkertijd zegt een groter aandeel mannen (30,6%) dat er geen carrièremogelijkheden zijn, tegenover 21,8% van de vrouwen. Bij de optie 'Weet het niet' zijn de percentages tussen mannen en vrouwen vergelijkbaar, met 20,0% van de mannen en 22,8% van de vrouwen die aangeven niet zeker te zijn over de carrièremogelijkheden in de KMO-sector.

Deze resultaten wijzen erop dat jongvolwassen vrouwen iets optimistischer zijn over de carrièremogelijkheden binnen KMO's, terwijl de jongvolwassen mannen vaker aangeven dat zij deze mogelijkheden niet zien. Dit kan waardevolle inzichten bieden voor werkgevers in de KMO-sector die zowel jongvolwassen mannen als jongvolwassen vrouwen willen aantrekken.

6.3 FINANCIERING EN ONDERSTEUNING

Toegang tot financiering KMO's

vraag: Hoe belangrijk vindt je het dat de komende regering toegang tot financiering voor KMO's vergemakkelijkt?

De resultaten geven een duidelijk beeld van de meningen van respondenten over de mate waarin de komende regering de toegang tot financiering voor KMO's zou moeten vergemakkelijken. In totaal vindt 41,4% van de respondenten dit aspect *'belangrijk'* en 20,4% *'zeer belangrijk'*, wat wijst op een brede erkenning van het belang van overheidsmaatregelen op dit gebied. Daartegenover staat dat 23,1% van de respondenten een neutrale houding heeft, terwijl kleinere groepen het belang minder hoog inschatten 10,8% van de respondenten vindt dit aspect *'niet zo belangrijk'* en 4,3% *'helemaal niet belangrijk'*.

Onder de mannelijke respondenten vindt 42,4% het vergemakkelijken van toegang tot financiering *'belangrijk'* en 20,0% *'zeer belangrijk'*. Daarnaast is 21,3% *'neutraal'* over dit thema. Een kleiner aandeel van de mannen ziet het minder als prioriteit, 12,9% beoordeelt het als *'niet zo belangrijk'* en 3,5% als *'helemaal niet belangrijk'*. Bij vrouwelijke respondenten vindt 40,6% het vergemakkelijken van toegang tot financiering *'belangrijk'* en 20,8% *'zeer belangrijk'*. Dit ligt dicht bij de cijfers van de mannelijke groep. Tegelijkertijd is het aandeel vrouwen dat een neutrale houding aanneemt iets hoger, namelijk 24,8%. Vrouwen beoordelen het belang van dit onderwerp ook iets minder vaak als *'niet zo belangrijk'* (8,9%) of *'helemaal niet belangrijk'* (5,0%) vergeleken met mannen.

De resultaten tonen aan dat zowel de jongvolwassen mannen als de jongvolwassen vrouwen over het algemeen het vergemakkelijken van toegang tot financiering voor KMO's als *'belangrijk'* beschouwen. Mannen hechten net iets meer waarde aan dit onderwerp als *'belangrijk'*, terwijl vrouwen vaker een neutrale of minder uitgesproken mening hebben.

Financiële ondersteuning KMO's

vraag: Zou de komende regering maatregelen moeten nemen om KMO's financieel te ondersteunen? Tweeëntwintig procent van de respondenten is van mening dat de komende regering maatregelen moet nemen om KMO's financieel te ondersteunen. Een grotere groep, namelijk 49,5%, is het daar niet mee eens, terwijl 28,5% aangeeft het niet te weten.

Wanneer gekeken wordt naar de antwoorden van mannen, valt op dat 21,2% voorstander is van financiële ondersteuning door de komende regering, terwijl 50,6% dit afwijst. Daarnaast is 28,2% van de mannen onzeker en kiest voor *'weet het niet'*. Bij vrouwen liggen de cijfers iets anders: 22,8% van hen ondersteunt financiële maatregelen voor KMO's door de komende regering, terwijl 48,5% tegen is. Het aandeel vrouwen dat twijfelt (28,7%) is nagenoeg gelijk aan dat van mannen.

Deze resultaten laten zien dat de verdeling van meningen tussen de jongvolwassen mannen en vrouwen grotendeels overeenkomt. Vrouwen tonen iets meer steun voor financiële ondersteuning door de komende regering en zijn iets vaker onzeker, terwijl mannen iets vaker aangeven dergelijke maatregelen niet nodig te vinden. In het algemeen wijst de meerderheid van de respondenten maatregelen van de komende regering voor financiële ondersteuning van KMO's af, met een groot aandeel dat twijfelt of geen duidelijke mening heeft.

6.4 REGELGEVING EN BELASTINGEN

Vereenvoudiging regelgeving voor KMO's

vraag: Hoe belangrijk vindt je het dat de komende regering de regelgeving voor KMO's vereenvoudigt?

De resultaten bieden een helder overzicht van hoe jongvolwassen respondenten de vereenvoudiging van regelgeving voor KMO's door de komende regering beoordelen. De gegevens laten een duidelijke verdeling zien over vijf categorieën, wat inzicht geeft in de percepties binnen de effectieve steekproef en tussen mannen en vrouwen. Van alle respondenten beschouwt 39,8% van hen de vereenvoudiging van regelgeving als *'belangrijk'*, terwijl 38,7% het zelfs als *'zeer belangrijk'* bestempelt. Daarentegen vindt een kleiner aandeel dit aspect minder belangrijk: 7,5% beoordeelt het als *'niet zo belangrijk'*, en 3,2% als *'helemaal niet belangrijk'*. Ruim 10,8% van de respondenten neemt een neutrale positie in.

Wanneer gekeken wordt naar de mannelijke respondenten, vindt 37,7% de vereenvoudiging belangrijk en 43,5% 'zeer belangrijk', wat aangeeft dat mannen gemiddeld genomen een hogere prioriteit toekennen aan dit thema. Slechts 2,4% van de mannen beschouwt het als 'helemaal niet belangrijk', en 9,4% als 'niet zo belangrijk'. Een relatief klein percentage van de mannen (7,1%) kiest voor een neutrale houding.

Bij vrouwelijke respondenten geeft 41,6% aan dat zij de vereenvoudiging belangrijk vinden, terwijl 34,7% het als 'zeer belangrijk' beoordeelt. Het aandeel vrouwen dat een minder positieve beoordeling geeft, is iets hoger: 5,9% beschouwt het als 'niet zo belangrijk', en 4,0% als 'helemaal niet belangrijk'. Een groter aandeel vrouwen (13,9%) kiest voor een neutrale houding in vergelijking met mannen.

De verschillen tussen jongvolwassen mannen en vrouwen suggereren dat mannen gemiddeld iets meer nadruk leggen op de urgentie van het vereenvoudigen van regelgeving voor KMO's, terwijl vrouwen vaker een neutrale of gematigde mening hebben. Desondanks blijkt uit de resultaten dat de meerderheid van zowel mannen als vrouwen het belang van regeringsmaatregelen voor de vereenvoudiging van regelgeving voor KMO's erkent.

Verlaging belastingdruk voor KMO's

vraag: Zou de komende regering de belastingdruk voor KMO's moeten verlagen?

In totaal vindt 47,3% van de respondenten verlaging van de belastingdruk voor KMO's door de komende regering 'belangrijk', terwijl 27,4% dit 'niet belangrijk' vindt. Daarnaast weet 25,3% van de respondenten niet of dit belangrijk is.

Bij de mannen geeft 48,2% aan dat zij verlaging van de belastingdruk 'belangrijk' vinden, tegenover 46,5% van de vrouwen. Het percentage mannen dat deze maatregel 'niet belangrijk' vindt, bedraagt 27,1%, iets lager dan de 27,7% bij de vrouwen. Wat betreft de groep die aangeeft het niet te weten, ligt dit percentage bij mannen op 24,7%, terwijl dit bij vrouwen iets hoger is, namelijk 25,7%.

Samenvattend blijkt dat jongvolwassen mannen en vrouwen vergelijkbare opvattingen hebben over de verlaging van de belastingdruk voor KMO's. Beide groepen erkennen in grote lijnen het belang van deze maatregel, met een iets groter aandeel mannen dat dit 'belangrijk' vindt en een iets groter aandeel vrouwen dat onzeker is over de waarde van deze maatregel.

6.5 De toekomst van KMO's

Bevordering innovatie binnen KMO's

vraag: Hoe belangrijk vindt je het dat de komende regering innovatie binnen KMO's bevordert?

Van alle respondenten beschouwt 8,6% van hen de bevordering van innovatie binnen KMO's als 'helemaal niet belangrijk', terwijl 31,7% het 'niet zo belangrijk' vindt. Een klein percentage van de respondenten is 'neutraal' (3,2%). De meerderheid van de respondenten erkent echter het belang van deze maatregel: 38,7% vindt het 'belangrijk' en 17,7% beschouwt het als 'zeer belangrijk'.

Bij de mannelijke respondenten is 4,7% van mening dat de bevordering van innovatie binnen KMO's helemaal door de komende regering 'niet belangrijk' is, terwijl 36,5% het 'niet zo belangrijk' vindt. Opvallend is dat geen enkele man (0%) 'neutraal' staat tegenover dit onderwerp. De meerderheid van de mannen vindt de bevordering van innovatie wel 'belangrijk': 44,7% vindt het 'belangrijk' en 14,1% vindt het 'zeer belangrijk'.

De vrouwelijke respondenten tonen een iets andere verdeling. 11,9% van de vrouwen vindt het 'helemaal niet belangrijk', wat aanzienlijk hoger is dan bij de mannen. 27,7% van de vrouwen beschouwt het als 'niet zo belangrijk', terwijl 5,9% van de vrouwen 'neutraal' is over de kwestie. Wat betreft de positieve beoordelingen vindt 33,7% van de vrouwen de bevordering van innovatie binnen KMO's door de komende regering 'belangrijk' en 20,8% vindt het 'zeer belangrijk'.

Samenvattend blijkt uit de resultaten dat er enkele verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in de perceptie van de bevordering van innovatie binnen KMO's door de komende regering. Mannen hechten over het algemeen iets meer belang aan deze maatregel, met een groter percentage dat het als 'belangrijk' beschouwt. Vrouwen blijken iets vaker een minder positieve of neutrale houding in te nemen ten opzichte van de bevordering van innovatie binnen KMO's.

Invloed geplande investeringen offshore olie en gas

vraag: Zou de geplande investeringen in offshore olie en gas KMO's beïnvloeden?

Bijna twee derde van de effectieve steekproef (64,5%) verwacht dat de geplande investeringen invloed zullen hebben op KMO's, terwijl slechts 8,6% van de respondenten geen invloed voorziet. Een aanzienlijk percentage, namelijk 26%, weet niet of de investeringen invloed zullen hebben op KMO's.

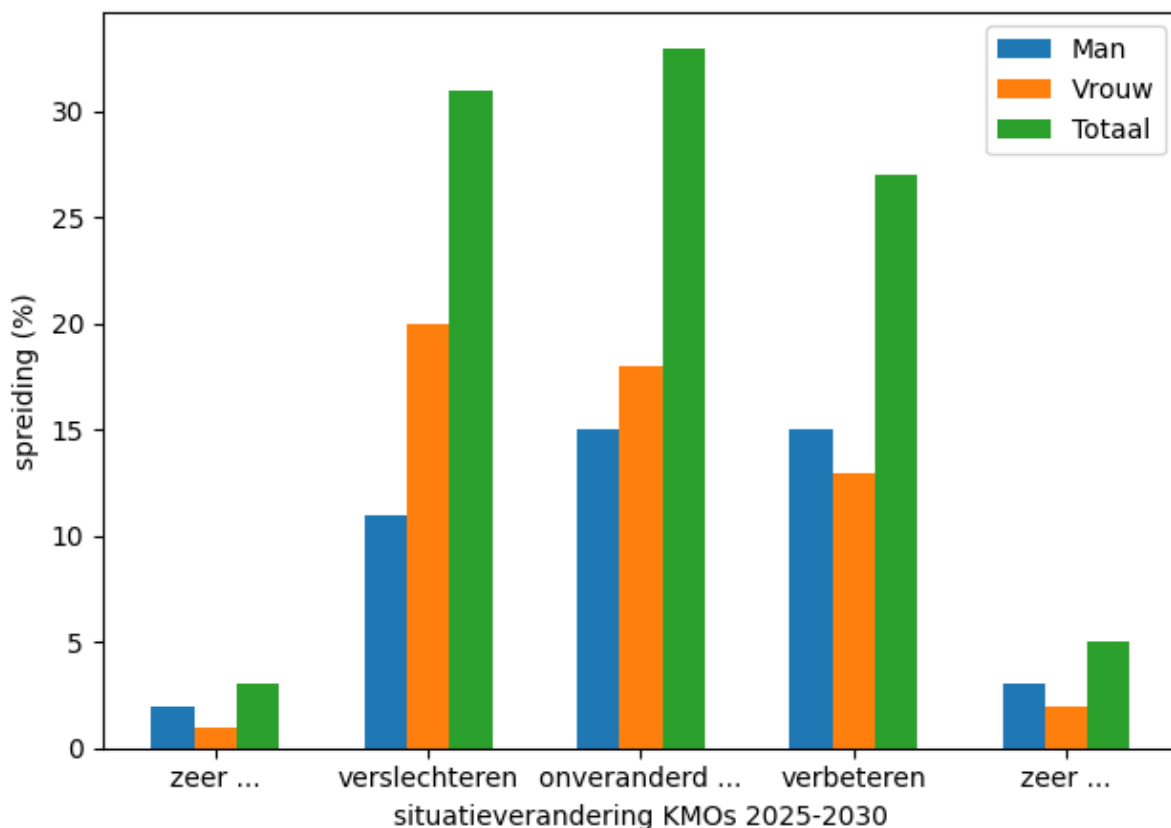
Als we naar de mannen kijken, voorziet 65,9% van hen invloed van de geplande investeringen in offshore olie en gas op KMO's, wat een klein percentage meer is dan de effectieve steekproef. 7,1% van de mannen denkt dat de investeringen geen invloed zullen hebben, en 27,1% weet het niet. Bij de vrouwen voorziet 63,4% invloed van de geplande investeringen op KMO's, iets lager dan bij de mannen, maar nog steeds een significant percentage. 9,9% van de vrouwen verwacht geen invloed, en 26,7% weet niet of de investeringen KMO's zullen beïnvloeden.

Samenvattend blijkt uit de gegevens dat een groot percentage van de respondenten, zowel mannen als vrouwen, de geplande investeringen in offshore olie en gas als invloedrijk voor KMO's beschouwen. Er zijn enkele kleine verschillen tussen mannen en vrouwen, maar over het algemeen delen beide groepen een vergelijkbare opvatting over de verwachte impact van deze investeringen.

Situatieverandering KMO's 2025-2030

vraag: Hoe verwacht je dat de situatie voor KMO's zal veranderen in de periode 2025-2030?

Van alle respondenten verwacht 3,2% van hen dat de situatie voor KMO's zeer zal verslechteren, terwijl 31,2% van de respondenten denkt dat de situatie zal verslechteren. Een aanzienlijk aantal (32,8%) verwacht dat de situatie onveranderd zal blijven, en 27,4% gelooft dat de situatie zal verbeteren. Ten slotte verwacht 5,4% dat de situatie voor KMO's zeer zal verbeteren in de periode tussen 2025 en 2030 (zie *Grafiek 6.3*).

Grafiek 6.3: De verwachte situatieverandering voor KMO's in de periode 2025-2030 (effectieve steekproef n= 186). De scores konden worden opgegeven met de 5-punts Likertschaal 'zeer verslechteren', 'verslechteren', 'onveranderd blijven', 'verbeteren' en 'zeer verbeteren'.

Bij het analyseren van de verschillen tussen mannen en vrouwen, worden enkele opvallende patronen zichtbaar. Van de mannen verwacht 4,7% dat de situatie voor KMO's zeer zal verslechteren, en 24,7% voorziet een verslechtering van de situatie. Het percentage mannen dat denkt dat de situatie onveranderd zal blijven (31,8%) is gelijk aan het percentage dat verwacht dat de situatie zal verbeteren (31,8%). 7,1% van de mannen verwacht zelfs dat de situatie voor KMO's zeer zal verbeteren.

Aan de andere kant verwacht 2,0% van de vrouwen dat de situatie zeer zal verslechteren, wat iets lager is dan bij de mannen. Een groter percentage vrouwen (36,6%) voorziet een verslechtering van de situatie, terwijl 33,7% van de vrouwen denkt dat de situatie onveranderd zal blijven. Minder vrouwen (23,8%) verwachten dat de situatie zal verbeteren, en slechts 4,0% gelooft dat de situatie zeer zal verbeteren.

Samenvattend blijkt uit de gegevens dat vrouwen iets pessimistischer zijn dan mannen over de toekomst van KMO's, met een hoger percentage dat een verslechtering van de situatie voorziet. Mannen zijn daarentegen iets optimistischer over mogelijke verbeteringen, hoewel de meningen in beide groepen in grote lijnen vergelijkbaar zijn.

Ondersteuning KMO's

vraag: Wat zijn jouw verwachtingen van de komende regering met betrekking tot het ondersteunen van KMO's in de toekomst?

Uit de resultaten blijkt dat de verwachtingen van respondenten over de mate waarin de komende regering KMO's in de toekomst zal ondersteunen, uiteenlopen. Over het algemeen heeft 19,4% van alle respondenten '*zeer hoge verwachtingen*', terwijl 19,9% '*hoge verwachtingen*' heeft. Dit wijst erop dat een aanzienlijk deel van de bevroegde jongvolwassenen vertrouwen heeft in de toekomstige ondersteuning van KMO's door de regering. Daarentegen heeft slechts een klein percentage '*zeer lage*' (1,9%) of '*lage verwachtingen*' (3,2%), wat aangeeft dat er relatief weinig uitgesproken pessimisme is. Een gematigde groep (5,7%) blijft neutraal.

Bij het analyseren van de resultaten naar geslacht zijn er duidelijke verschillen te zien. Mannen zijn iets positiever in hun verwachtingen, met 21,2% die hoge verwachtingen heeft en 15,9% met zeer hoge verwachtingen. Tegelijkertijd valt een klein deel van de mannen in de categorieën zeer laag (2,4%) en laag (3,5%), terwijl 7,1% neutraal blijft. Bij vrouwen valt op dat een groter percentage zeer hoge verwachtingen heeft (22,3%) in vergelijking met mannen. Tegelijkertijd heeft 18,8% van de vrouwen hoge verwachtingen, wat iets lager is dan het overeenkomstige percentage bij mannen. Minder vrouwen vallen in de categorieën zeer laag (1,5%) en laag (3,0%), terwijl 4,5% van de vrouwen neutraal blijft, wat lager is dan bij mannen.

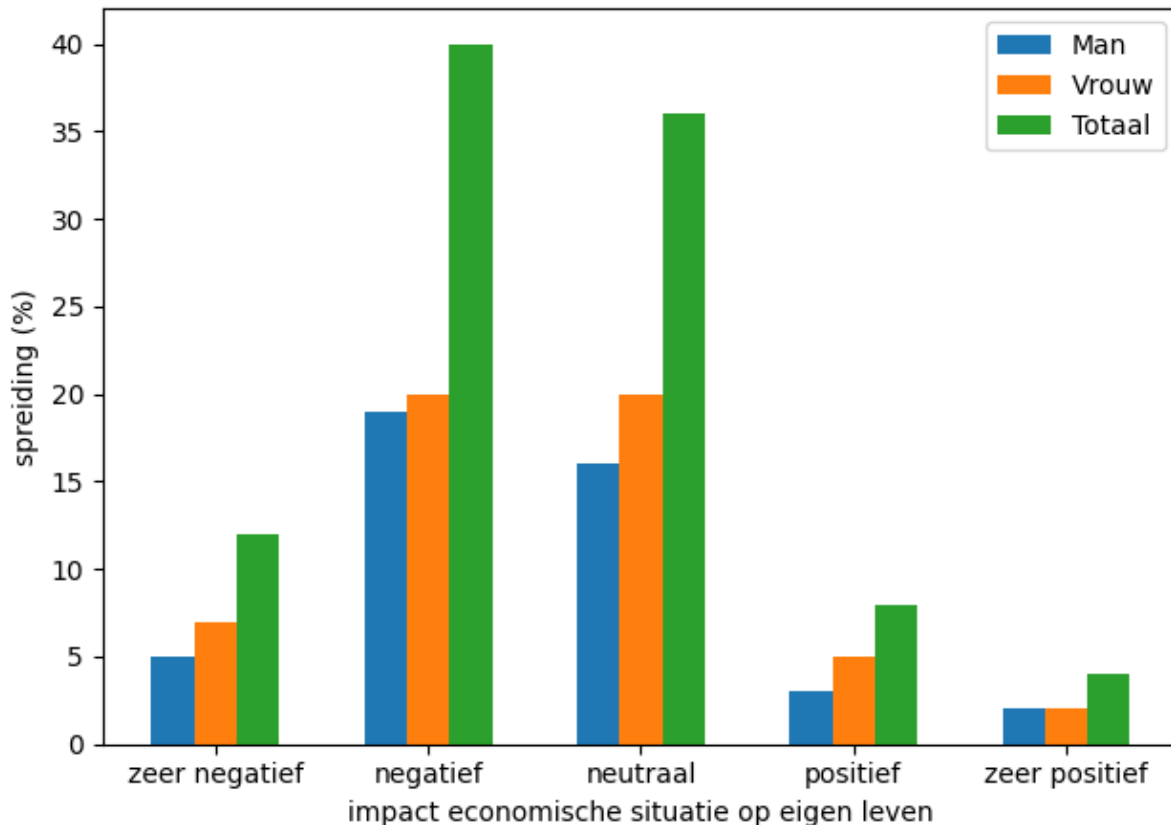
Deze resultaten tonen aan dat vrouwen over het algemeen iets vaker zeer hoge verwachtingen hebben van de komende regering in vergelijking met mannen, terwijl mannen vaker hoge verwachtingen uiten. Het verschil in lage en zeer lage verwachtingen tussen de geslachten is minimaal, maar vrouwen lijken iets minder pessimistisch dan mannen. De gematigde groep, vertegenwoordigd door neutrale verwachtingen, is iets groter bij mannen dan bij vrouwen.

7. ALGEMENE TOEKOMSTVERWACHTINGEN

7.1 HUIDIGE SITUATIE JONGVOLWASSENEN

vraag: Hoe ervaart je de huidige economische situatie en welke impact heeft dit op jouw leven?

Ruim 11,8% van de respondenten ervaart de economische situatie en de impact ervan op hun leven als zeer negatief. Het grootste percentage, 39,8%, ervaart de situatie als negatief. 36,0% van de respondenten heeft een neutrale beoordeling gegeven. 8,0% van de respondenten heeft een positieve beoordeling gegeven en 4,3% heeft de situatie als zeer positief beoordeeld (zie *Grafiek 7.1*).

Grafiek 7.1: De beoordeling van de huidige economische situatie en de impact daarvan op eigen leven (n= 186)

Bij mannen heeft 11,8% een zeer negatieve beoordeling gegeven, 42,6% ervaart de situatie als negatief, 34,1% heeft een neutrale beoordeling gegeven, 7,1% heeft een positieve beoordeling gegeven en 4,7% ervaart de situatie als zeer positief. Bij vrouwen heeft 11,9% een zeer negatieve beoordeling gegeven, 37,6% ervaart de situatie als negatief, 37,6% heeft een neutrale beoordeling gegeven, 8,9% heeft een positieve beoordeling gegeven en 4,0% ervaart de situatie als zeer positief.

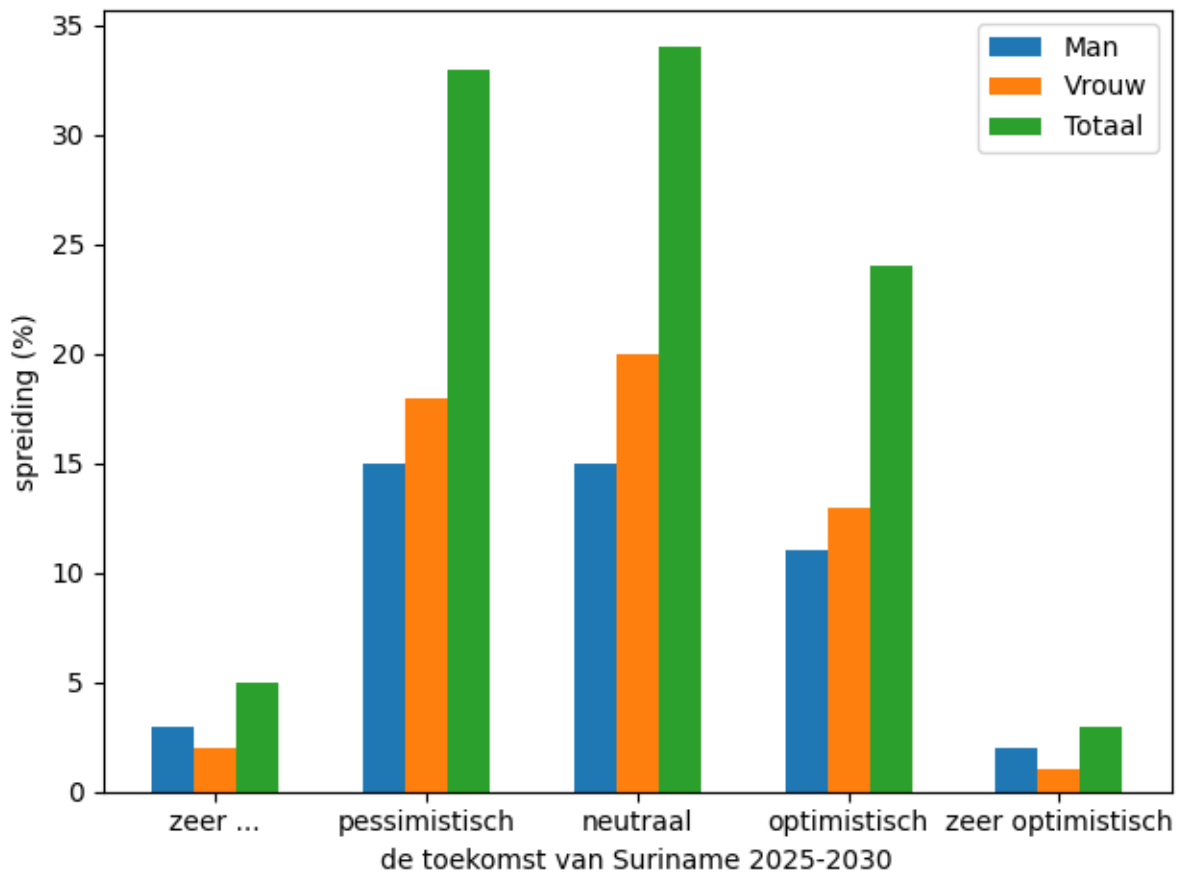
Mannen en vrouwen geven beide in grote mate een negatieve beoordeling, waarbij mannen (42,6%) iets vaker negatief oordelen dan vrouwen (37,6%). Het percentage neutrale beoordelingen is vergelijkbaar: 34,1% van de mannen en 37,6% van de vrouwen. Vrouwen geven iets vaker een positieve beoordeling (8,9%) dan mannen (7,1%). Beide geslachten geven een laag percentage zeer positieve beoordelingen, met mannen (4,7%) iets vaker dan vrouwen (4,0%). Samenvattend is de verdeling van beoordelingen tussen mannen en vrouwen redelijk vergelijkbaar. Mannen neigen iets meer naar negatieve beoordelingen, terwijl vrouwen iets vaker een positieve beoordeling geven, en beide geslachten vertonen een vergelijkbaar percentage neutrale beoordelingen.

7.2 DE TOEKOMST VAN SURINAME

vraag: Hoe zie je de toekomst van Suriname in de komende vijf jaar, gezien de huidige economische situatie en de geplande investeringen in offshore olie en gas?

Van alle respondenten heeft 5,4% van hen een zeer pessimistische beoordeling gegeven over 'de toekomst van Suriname in de komende vijf jaar.' Bijna een derde van de respondenten (32,8%) is

pessimistisch over de toekomst van Suriname, wat het hoogste percentage is onder alle categorieën. Iets meer dan een derde (34,4%) van de respondenten heeft een neutrale beoordeling gegeven. Nagenoeg een kwart (24,2%) van de respondenten is optimistisch over de toekomst van Suriname, terwijl het laagste percentage (3,2%) zeer optimistisch is over de komende vijf jaar, gezien de huidige economische situatie en de geplande investeringen in offshore olie en gas (zie *Grafiek 7.2*).

Grafiek 7.2: De verwachte toekomst van Suriname in de komende vijf jaar, gezien de huidige economische situatie en de geplande investeringen in offshore olie en gas (n= 186). De scores konden worden opgegeven met de 5-punts Likertschaal 'zeer pessimistisch', 'pessimistisch', 'neutraal', 'optimistisch' en 'zeer optimistisch'.

Bij mannen heeft 7,1% een zeer pessimistische beoordeling gegeven, en het grootste deel van de mannen, 31,8%, is pessimistisch over de toekomst van Suriname. Verder heeft 31,8% van de mannen een neutrale beoordeling gegeven, 24,7% is optimistisch, en 4,7% van de mannen is zeer optimistisch over de toekomst van Suriname in de komende vijf jaar. Bij vrouwen heeft 4,0% een zeer pessimistische beoordeling gegeven, terwijl 33,7% pessimistisch is over de toekomst van Suriname. 36,6% van de vrouwen heeft een neutrale beoordeling gegeven, 23,8% is optimistisch, en 2,0% van de vrouwen is zeer optimistisch.

Het grootste deel van de respondenten heeft een pessimistische beoordeling gegeven (32,8%), wat geldt voor zowel mannen (31,8%) als vrouwen (33,7%). Een aanzienlijk deel van de respondenten heeft een neutrale beoordeling gegeven (34,4%), waarbij vrouwen met 36,6% een iets hoger percentage neutrale beoordelingen hebben dan mannen (31,8%). Ongeveer een kwart van de respondenten is optimistisch (24,2%), en dit percentage is vergelijkbaar tussen mannen (24,7%) en vrouwen (23,8%).

Beide categorieën vertonen lage percentages voor zeer pessimistische en zeer optimistische beoordelingen. Zeer pessimistische beoordelingen komen voor bij 5,4% van de respondenten, terwijl zeer optimistische beoordelingen 3,2% bedragen. Mannen hebben een hoger percentage zeer pessimistische beoordelingen (7,1%) dan vrouwen (4,0%), terwijl vrouwen een lager percentage zeer optimistische beoordelingen vertonen (2,0%) vergeleken met mannen (4,7%).

De algemene tendens onder de respondenten is neutraal tot pessimistisch over de toekomst van Suriname, met een meerderheid die neutrale of pessimistische beoordelingen geeft. Positieve en zeer positieve beoordelingen zijn zeldzaam. Er zijn kleine verschillen tussen mannen en vrouwen, waarbij mannen iets meer zeer pessimistische beoordelingen geven en vrouwen iets meer neutrale beoordelingen.

7.3 ECONOMISCHE FACTOREN

vraag: Welke van de volgende economische factoren heeft de grootste invloed op jouw toekomstverwachtingen?

De algemene tendens onder de respondenten is dat '*werkloosheid*' en de '*instabiliteit van de wisselkoers*' de grootste economische zorgen zijn. '*Inflatie*' en '*fiscaal beleid*' worden minder vaak genoemd, terwijl '*buitenlandse investeringen*' de minste zorgen baren. Er zijn kleine verschillen tussen mannen en vrouwen, maar over het algemeen zijn de zorgen vergelijkbaar. '*Werkloosheid*' is de meest genoemde economische factor, met 40,9% van de respondenten die dit als het belangrijkste probleem zien. Dit geldt voor zowel mannen (44,7%) als vrouwen (37,6%). De '*instabiliteit van de wisselkoers*' wordt door 33,3% van de respondenten genoemd en is daarmee de tweede grootste zorg. Vrouwen (34,7%) noemen dit iets vaker dan mannen (31,8%).

'*Inflatie*' wordt door 12,4% van de respondenten genoemd. Het verschil tussen mannen (11,8%) en vrouwen (12,9%) is hierbij minimaal. '*Fiscaal beleid*' wordt door 8,1% van de respondenten als een belangrijke factor genoemd, waarbij vrouwen (8,9%) dit iets vaker noemen dan mannen (7,1%). Tot slot worden '*buitenlandse investeringen*' door slechts 5,4% van de respondenten genoemd als de belangrijkste economische factor, met vrouwen (5,9%) die dit iets vaker noemen dan mannen (4,7%).

Samenvattend zijn '*werkloosheid*' en de '*instabiliteit van de wisselkoers*' de meest genoemde zorgen voor de toekomst. Hoewel mannen en vrouwen grotendeels vergelijkbare zorgen hebben, zijn er kleine verschillen. Mannen noemen vaker '*werkloosheid*', terwijl vrouwen de '*instabiliteit van de wisselkoers*' en '*fiscaal beleid*' iets vaker als zorg aanduiden.

7.4 INVLOED GEPLANEDE INVESTERINGEN OFFSHORE OLIE & GAS

vraag: Hoe denkt je dat de geplande investeringen in offshore olie en gas de toekomst van Suriname zullen beïnvloeden?

Volgens 6,5% van de respondenten zullen de geplande investeringen in offshore olie en gas de toekomst van Suriname '*zeer positief*' beïnvloeden. Het grootste deel van de respondenten (38,7%) voorziet dat deze investeringen een '*positieve*' invloed zullen hebben, wat het hoogste percentage is onder alle categorieën. Een aanzienlijk deel (39,8%) heeft een neutrale beoordeling gegeven. Een kleiner percentage, 11,3%, verwacht een negatieve invloed, terwijl slechts 3,8% van de respondenten de impact van de geplande investeringen als '*zeer negatief*' beoordeelt.

Bij mannen geeft 7,1% aan dat de investeringen een '*zeer positieve*' invloed zullen hebben, terwijl 31,8% een positieve beoordeling geeft. Een groter deel van de mannen (42,4%) heeft een neutrale beoordeling, en 14,1% voorziet een negatieve invloed. Slechts 4,7% van de mannen beoordeelt de investeringen als '*zeer negatief*'. Bij vrouwen geeft 5,9% een zeer positieve beoordeling, terwijl een aanzienlijk deel (44,6%) een positieve invloed verwacht. Een iets kleiner percentage vrouwen (37,6%) geeft een neutrale beoordeling. Negatieve beoordelingen komen minder vaak voor bij vrouwen (8,9%), en slechts 3,0% van de vrouwen beoordeelt de impact als '*zeer negatief*'.

In totaal geeft het grootste deel van de respondenten een positieve beoordeling (38,7%), met vrouwen (44,6%) die dit vaker doen dan mannen (31,8%). Neutrale beoordelingen (39,8%) zijn eveneens veelvoorkomend, met mannen (42,4%) die iets vaker een neutrale beoordeling geven dan vrouwen (37,6%). Negatieve beoordelingen zijn zeldzamer (11,3%), waarbij mannen een hoger percentage negatieve beoordelingen (14,1%) geven dan vrouwen (8,9%).

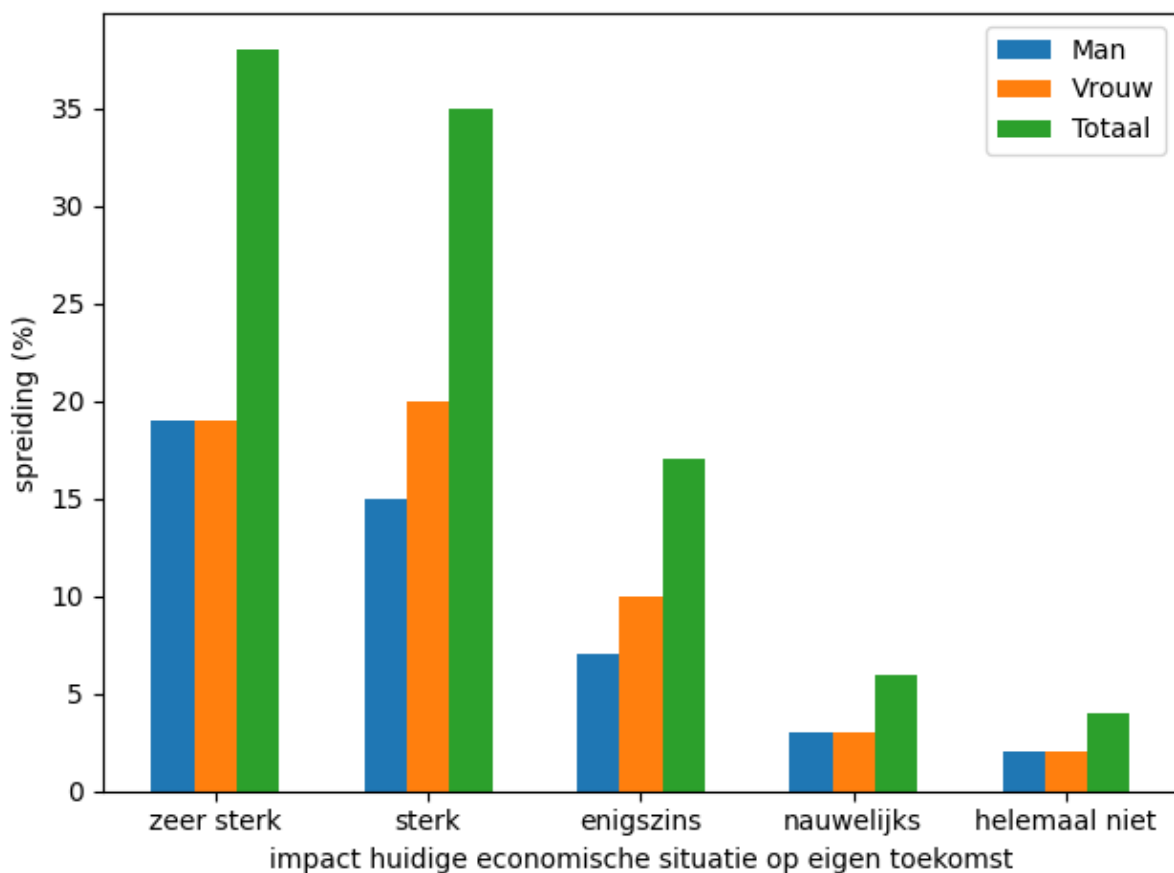
Zeer positieve beoordelingen (6,5%) en zeer negatieve beoordelingen (3,8%) komen het minst vaak voor. Mannen geven vaker een zeer positieve beoordeling (7,1%) dan vrouwen (5,9%), terwijl vrouwen minder vaak een zeer negatieve beoordeling geven (3,0%) vergeleken met mannen (4,7%). De algemene tendens onder de respondenten is positief tot neutraal over de invloed van de geplande investeringen in offshore olie en gas. Positieve beoordelingen domineren, gevolgd door

neutrale beoordelingen. Negatieve en zeer negatieve beoordelingen zijn relatief zeldzaam. Er zijn kleine verschillen tussen mannen en vrouwen, waarbij vrouwen over het algemeen iets positiever zijn dan mannen.

7.5 IMPACT HUIDIGE ECONOMISCHE SITUATIE

vraag: In welke mate denk je dat de huidige economische situatie jouw persoonlijke toekomst zal beïnvloeden?

De meeste respondenten geven aan dat de huidige economische situatie een sterke tot zeer sterke impact zal hebben op hun persoonlijke toekomst (zie *Grafiek 7.3*). Er zijn enkele verschillen tussen mannen en vrouwen in hun beoordeling van deze impact. Het grootste deel van de respondenten (38,2%) voorziet een zeer sterke impact, waarbij mannen dit vaker rapporteren (42,4%) dan vrouwen (34,7%). Daarentegen geven vrouwen iets vaker aan dat de impact sterk is (37,6% tegenover 31,8% van de mannen). Bij degenen die enige impact voorzien (16,7% van de respondenten), noemen vrouwen dit vaker (18,8%) dan mannen (14,1%).

Grafiek 7.3: De impact van de huidige economische situatie op de eigen toekomst (n= 186).

Een kleiner percentage voorziet nauwelijks impact (6,5%), met vergelijkbare percentages tussen mannen (7,1%) en vrouwen (5,9%). Het laagste percentage van de respondenten (3,8%) ziet helemaal geen impact. Mannen rapporteren dit iets vaker (4,7%) dan vrouwen (3,0%). Samenvattend voorzien mannen vaker een zeer sterke impact, terwijl vrouwen een grotere neiging hebben om een sterke of enige impact te rapporteren. De verschillen tussen mannen en vrouwen bij geringe of geen impact zijn klein.

7.6 VERTROUWEN KOMENDE REGERING

vraag: Hoeveel vertrouwen heb je in de komende regering om de economische crisis aan te pakken? De algemene tendens onder de respondenten wijst op een neutrale tot geringe mate van vertrouwen in de komende regering om de economische crisis aan te pakken. Positieve beoordelingen, zoals 'veel vertrouwen' en 'zeer veel vertrouwen,' komen minder vaak voor. Het grootste deel van de respondenten (39,8%) heeft een neutrale houding. Ongeveer 31,7% geeft aan 'weinig vertrouwen'

te hebben, terwijl 14,0% 'zeer weinig vertrouwen' rapporteert. Aan de andere kant heeft 9,1% van de respondenten 'veel vertrouwen' in de komende regering, en het laagste percentage, 5,4%, geeft aan 'zeer veel vertrouwen' te hebben in het vermogen van de komende regering om de economische crisis aan te pakken.

Bij de verdeling op basis van gender zijn er enkele kleine verschillen zichtbaar. Onder de mannen geeft 4,7% aan 'zeer veel vertrouwen' te hebben, terwijl dit percentage bij vrouwen 5,9% bedraagt. 'Veel vertrouwen' wordt gerapporteerd door 7,1% van de mannen en 10,9% van de vrouwen. Het grootste deel van de mannen (42,4%) en vrouwen (37,6%) heeft een neutrale houding. Het percentage dat 'weinig vertrouwen' aangeeft, is vergelijkbaar tussen mannen (31,8%) en vrouwen (31,7%). Ook bij 'zeer weinig vertrouwen' zijn de percentages vrijwel gelijk, met 14,1% voor mannen en 13,9% voor vrouwen.

De resultaten laten zien dat de algemene houding van de respondenten overwegend sceptisch is, met slechts een kleine groep die veel of zeer veel vertrouwen heeft in de komende regering. Hoewel vrouwen in alle categorieën net iets positiever lijken dan mannen, blijven de verschillen minimaal.

7.7 GROOTSTE UITDAGINGEN 2025-2030

vraag: Wat verwacht je dat de grootste uitdaging zal zijn voor Suriname in de komende vijf jaar? De algemene tendens onder de respondenten is dat 'werkgelegenheid' en 'economische stabiliteit' de grootste uitdagingen zijn voor de periode 2025-2030. 'Kosten en kwaliteit van onderwijs' en 'sociale ongelijkheid' worden ook als belangrijke uitdagingen gezien, terwijl 'milieu en duurzaamheid' minder vaak worden genoemd. Er zijn kleine verschillen tussen mannen en vrouwen, maar over het algemeen zijn de zorgen vergelijkbaar.

Van de respondenten noemt 29,0% 'werkgelegenheid' als de grootste uitdaging, gevolgd door 'economische stabiliteit', die door 27,4% van de respondenten wordt genoemd. 'Kosten en kwaliteit van onderwijs' worden door 19,4% als een grote zorg aangeduid, terwijl 16,7% 'sociale ongelijkheid' als een belangrijke uitdaging beschouwt. 'Milieu en duurzaamheid' worden door 7,5% van de respondenten genoemd.

Als we de resultaten per geslacht bekijken, blijkt dat 30,6% van de mannen 'werkgelegenheid' als de grootste uitdaging ziet, terwijl 27,7% van de vrouwen dezelfde zorg heeft. Wat betreft 'economische stabiliteit' noemt 28,7% van de vrouwen dit als een belangrijke uitdaging, wat iets meer is dan de 25,9% van de mannen die deze zorg uiten. Bij de 'kosten en kwaliteit van onderwijs' geven 20,0% van de mannen en 18,8% van de vrouwen aan dat dit voor hen de grootste uitdaging is. 'Sociale ongelijkheid' wordt door 16,5% van de mannen en 16,8% van de vrouwen genoemd, wat een vrijwel gelijke verdeling is. 'Milieu en duurzaamheid' worden door 7,1% van de mannen en 7,9% van de vrouwen genoemd, waarbij vrouwen dit iets vaker aanduiden.

Samenvattend kan worden gesteld dat 'werkgelegenheid' en 'economische stabiliteit' de grootste zorgen zijn voor zowel jongvolwassen mannen als jongvolwassen vrouwen, hoewel de specifieke verhoudingen tussen de twee groepen licht variëren. Andere belangrijke uitdagingen, zoals 'kosten en kwaliteit van onderwijs' en 'sociale ongelijkheid', vertonen eveneens weinig verschillen tussen de geslachten. 'Milieu en duurzaamheid' blijven voor zowel mannen als vrouwen een minder urgente zorg.

8. BESCHRIJVENDE ANALYSE

8.1 ALGEMENE KENMERKEN RESPONDENTEN

De meeste vrouwelijke respondenten (48) zijn afkomstig van de Anton de Kom Universiteit van Suriname (ADEKUS), terwijl het kleinste aantal vrouwelijke respondenten afkomstig is van het Polytechnisch College (PTC), waar slechts 11 vrouwen deelnamen. Opvallend is dat bij de ADEKUS en het Instituut voor de Opleiding van Leraren (IOL) meer vrouwen dan mannen aan de enquête hebben deelgenomen. Bij het Voortgezet Onderwijs voor Senioren (VOS) en overige instellingen in het tertiaire onderwijs is het aantal mannen en vrouwen gelijk, terwijl het PTC juist een aanzienlijk hoger aandeel mannelijke respondenten kent.

Over het algemeen zijn universiteitsstudenten vaak meer geïnteresseerd in politiek en vertonen zij een hogere opkomst bij verkiezingen. Dit kan samenhangen met de aard van hun studie, waarbij kritisch denken en maatschappelijke betrokkenheid gestimuleerd worden. De respondenten van het IOL en PTC vormen een gemengde groep, waarbij de politieke interesse waarschijnlijk varieert afhankelijk van hun specifieke opleiding en persoonlijke interesse in maatschappelijke thema's.

De VOS-respondenten lijken een lagere politieke betrokkenheid te vertonen, wat kan wijzen op andere prioriteiten binnen deze groep, zoals studie, bijbaan of sociale activiteiten. Bij jongvolwassenen in de leeftijdscategorie 18-24 jaar kunnen er ook verschillen in politieke betrokkenheid zijn. Jongeren die net 18 zijn geworden, kunnen bijvoorbeeld minder goed geïnformeerd zijn over politiek dan leeftijdsgenoten die al eerder stemden. Daarbij spelen generatieverschillen ook een rol; jongvolwassenen die zijn opgegroeid in een tijd van maatschappelijke veranderingen, zoals economische crises, zijn mogelijk meer gemotiveerd om hun stem te laten horen.

Een belangrijke verklaring voor de variërende politieke betrokkenheid kan zijn dat universiteitsstudenten vaak beter toegang hebben tot informatie over politiek en maatschappelijke kwesties. Daarnaast speelt de politieke interesse van ouders mogelijk een grote rol in de politieke betrokkenheid van jongvolwassenen. Opleidingen met een maatschappelijke of politieke focus stimuleren vaak een grotere politieke interesse onder studenten, en de sociale omgeving op onderwijsinstellingen kan eveneens bijdragen aan hun betrokkenheid.

8.2 OPKOMSTVERWACHTING

Iets meer dan de helft van de respondenten lijkt geïnteresseerd in deelname aan de verkiezingen. Het verwachte opkomstpercentage is vergelijkbaar tussen mannen en vrouwen, beide rond de 52%. Daartegenover staat dat 27,1% van de mannen en 21,8% van de vrouwen aangeven niet te willen stemmen.

Een aanzienlijk deel van de respondenten (23,1%) geeft aan nog niet zeker te weten of zij zullen stemmen. Dit percentage ligt hoger bij vrouwen (25,7%) dan bij mannen (20,0%), wat wijst op een groep twijfelende kiezers die mogelijk openstaat voor motivatie. Door gerichte campagnes en informatieve initiatieven kunnen deze respondenten worden aangespoord om hun stem uit te brengen, wat bijdraagt aan een hogere uiteindelijke opkomst.

Samenvattend laat het onderzoek zien dat hoewel ongeveer de helft van de bevroegde jongvolwassenen positief tegenover stemmen staat, een aanzienlijke groep nog twijfelt. Om de opkomst onder jongvolwassenen verder te verhogen, zijn inspanningen nodig om twijfelaars te overtuigen en belemmeringen weg te nemen, bijvoorbeeld door informatie te verschaffen of praktische drempels te verlagen. Dit kan bijdragen aan een betere participatie van jongvolwassenen bij de verkiezingen.

8.3 STEMMOTIVATIE

Uit de gegevens blijkt dat de motivaties om te stemmen onder jongvolwassenen duidelijk verschillen tussen mannen en vrouwen. De meest genoemde motivatie onder mannen is '*bewustwording*': 31,1% van de mannen noemen dit als reden om te stemmen, tegenover 22,6% van de vrouwen. Dit wijst erop dat jongvolwassen mannen vaker worden gedreven door een gevoel van verantwoordelijkheid en betrokkenheid bij het democratische proces.

'*Sociale druk*' is daarentegen een belangrijkere motivatie voor vrouwen. 30,2% van de vrouwen noemen sociale verwachtingen als reden om te stemmen, terwijl slechts 11,1% van de mannen dit aangeven. Dit kan betekenen dat sociale normen en verwachtingen een grotere rol spelen in de motivatie van vrouwen om deel te nemen aan het verkiezingsproces. Daarnaast geeft een groter deel van de mannen (28,9%) aan gemotiveerd te zijn door hun '*democratische betrokkenheid*', in vergelijking met 20,8% van de vrouwen. Dit kan erop duiden dat jongvolwassen mannen vaker stemmen vanuit een verhoogd bewustzijn voor politieke of maatschappelijke vraagstukken.

Een gevoel van '*verantwoordelijkheid en rechten*' speelt vooral bij vrouwen een rol: 20,8% van de vrouwen noemen dit als motivatie, tegenover 13,3% van de mannen. Dit suggereert dat vrouwen meer waarde lijken te hechten aan hun burgerrechten en -plichten als stemmotief. De motivatie '*invloed op de toekomst*' wordt het minst genoemd, met 15,6% van de mannen en 5,7% van de vrouwen die dit als reden aangeven. Dit kan betekenen dat jongvolwassenen de directe impact van hun stem op de toekomst minder vaak als prioriteit beschouwen.

Kortom, de geënquêteerde jongvolwassen mannen en vrouwen laten zich leiden door verschillende factoren bij het nemen van hun besluit om wel of niet te stemmen. Mannen zijn vaker gemotiveerd door rationele overwegingen zoals bewustwording en democratische betrokkenheid, terwijl vrouwen vaker worden beïnvloed door sociale factoren zoals sociale druk en een sterk gevoel van verantwoordelijkheid en rechten.

Deze bevindingen wijzen erop dat onder de respondenten de jongvolwassen mannen hun stemgedrag vaker verbinden aan persoonlijke overtuigingen en betrokkenheid bij het democratische proces, terwijl jongvolwassen vrouwen meer nadruk leggen op maatschappelijke verwachtingen en de plicht om hun burgerrechten uit te oefenen. Dit onderstreept de noodzaak om bij campagnes en politieke communicatie rekening te houden met deze verschillende motieven om de participatie van beide groepen effectief te bevorderen

8.4 ELECTORALE ABSTINENTIE OF NIET-STEMMEN

Ondanks dat de verdeling tussen stemmers en niet-stemmers vrij gelijk is, is het opvallend dat bijna een kwart van de bevroegde jongvolwassenen aangeeft niet te stemmen. Deze relatief lage opkomst wijst op een mogelijke afname van de politieke betrokkenheid onder jongvolwassenen. '*Wantrouwen in politici*' is de meest genoemde reden voor het niet stemmen, zowel bij mannen als bij vrouwen. Dit wijst op een breder maatschappelijk probleem van vertrouwen in politieke instituties.

Er zijn nuances in de redenen waarom jongvolwassen mannen en vrouwen niet stemmen. Hoewel de verschillen niet groot zijn, lijken mannen vaker praktische belemmeringen te ervaren, terwijl vrouwen zich vaker ondervertegenwoordigd voelen. Opvallend is dat slechts een klein percentage aangeeft dat gebrek aan interesse of kennis de reden is voor het niet stemmen. Dit suggereert dat de meeste jongvolwassenen wel een zekere betrokkenheid bij de politiek hebben, maar om andere redenen niet deelnemen. Er lijkt een lichte genderkloof te zijn bij de jongvolwassenen in de redenen voor het niet stemmen. Mannen lijken meer beïnvloed te worden door praktische overwegingen. Vrouwen geven vaker aan zich ondervertegenwoordigd te voelen in de politiek, wat mogelijk wijst op verschillende socialisatieprocessen. Vrouwen lijken ook meer beïnvloed te worden door sociale normen en verwachtingen om te stemmen.

Uit deze analyse blijkt duidelijk dat wantrouwen in politici de belangrijkste reden is waarom jongvolwassenen ervoor kiezen om niet te stemmen. Dit suggereert dat het herstellen van het vertrouwen in het bestuur een cruciale factor is om de opkomst van jongvolwassenen bij verkiezingen te verhogen. Naast dit wantrouwen spelen ook praktische belemmeringen een rol. Een ander aspect is het gevoel dat de politiek niet aansluit bij persoonlijke ervaringen. Om het vertrouwen in de politiek te herstellen, is het essentieel dat politici transparanter zijn over hun besluitvorming. Burgers moeten meer mogelijkheden krijgen om invloed uit te oefenen. Daarnaast is het van belang dat politici op een begrijpelijke manier communiceren en de zorgen van burgers serieus nemen.

Het is duidelijk dat er werk aan de winkel is om de opkomst bij verkiezingen te verhogen. Door het vertrouwen in de politiek te herstellen en praktische belemmeringen weg te nemen, kunnen we meer jongvolwassenen motiveren om deel te nemen aan de democratie.

8.5 STEMTWIJFEL OF TWIJFEL OM TE STEMMEN

Gebrek aan '*vertrouwen en interesse*' is de meest voorkomende reden voor stemtwijfel (27,9%). Dit geeft aan dat zowel jongvolwassenen mannen als vrouwen zich zorgen maken over de betrouwbaarheid van het politieke systeem of simpelweg niet geïnteresseerd zijn in politiek. Vrouwen (6,9%) hebben hier iets meer last van dan mannen (5,9%).

Onvoldoende kennis over het politieke proces of de kandidaten is een andere belangrijke reden voor stemtwijfel. Dit probleem is bijna gelijk verdeeld tussen mannen (3,5%) en vrouwen (4,0%), wat suggereert dat er een algemene behoefte is aan betere voorlichting en educatie over politiek. '*Sociale invloeden*', zoals druk van vrienden of familie, spelen ook een rol bij stemtwijfel. Vrouwen (5,0%) lijken hier meer door beïnvloed te worden dan mannen (2,4%), wat kan wijzen op sterkere sociale netwerken of druk binnen bepaalde gemeenschappen.

'*Praktische bezwaren*' zijn ook een belangrijke factor. Beide geslachten ervaren deze bezwaren, maar vrouwen (5,9%) iets meer dan mannen (4,7%). Dit kan te maken hebben met verschillende verantwoordelijkheden of verplichtingen die vrouwen hebben. '*Onverschilligheid*', of het gevoel dat stemmen niet belangrijk is, is een andere reden voor stemtwijfel. Dit gevoel is redelijk gelijk verdeeld tussen mannen (3,5%) en vrouwen (4,0%), wat aangeeft dat er een algemene apathie kan zijn onder jongvolwassenen ten opzichte van het stemmen.

Uit deze analyse blijkt dat de belangrijkste redenen voor stemtwijfel onder de bevroegde jongvolwassenen zijn: '*gebrek aan vertrouwen en interesse*', '*praktische bezwaren*', en '*sociale invloeden*'. Er zijn enkele genderverschillen, waarbij vrouwen iets meer beïnvloed worden door sociale invloeden en praktische bezwaren, terwijl mannen iets meer last hebben van onverschilligheid en gebrek aan vertrouwen en interesse. Deze inzichten kunnen nuttig zijn voor beleidsmakers en organisaties die zich richten op het verhogen van de opkomst onder jongvolwassenen door gerichte voorlichting en het wegnemen van praktische obstakels.

8.6 VERKIEZINGSTHEMA'S 'VERKIEZINGEN 2025'

Het thema '*werkgelegenheid en carrière mogelijkheden*' is het belangrijkste voor de mannelijke respondenten (16,5%), terwijl het door de vrouwelijke respondenten minder vaak wordt genoemd (11,9%). Dit verschil kan erop wijzen dat jongvolwassen mannen zich meer zorgen maken over hun economische positie en kansen op de arbeidsmarkt dan jongvolwassen vrouwen. De vrouwen hechten meer belang aan onderwerpen die te maken hebben met '*duurzame economische groei*' (vrouwen 11,9%, mannen 9,4%) en '*gezondheidszorg en welzijn*' (vrouwen 10,0%, mannen 8,2%). Dit suggereert dat de jongvolwassenen vrouwen mogelijk meer waarde hechten aan sociaaleconomische stabiliteit en persoonlijke welzijnsaspecten.

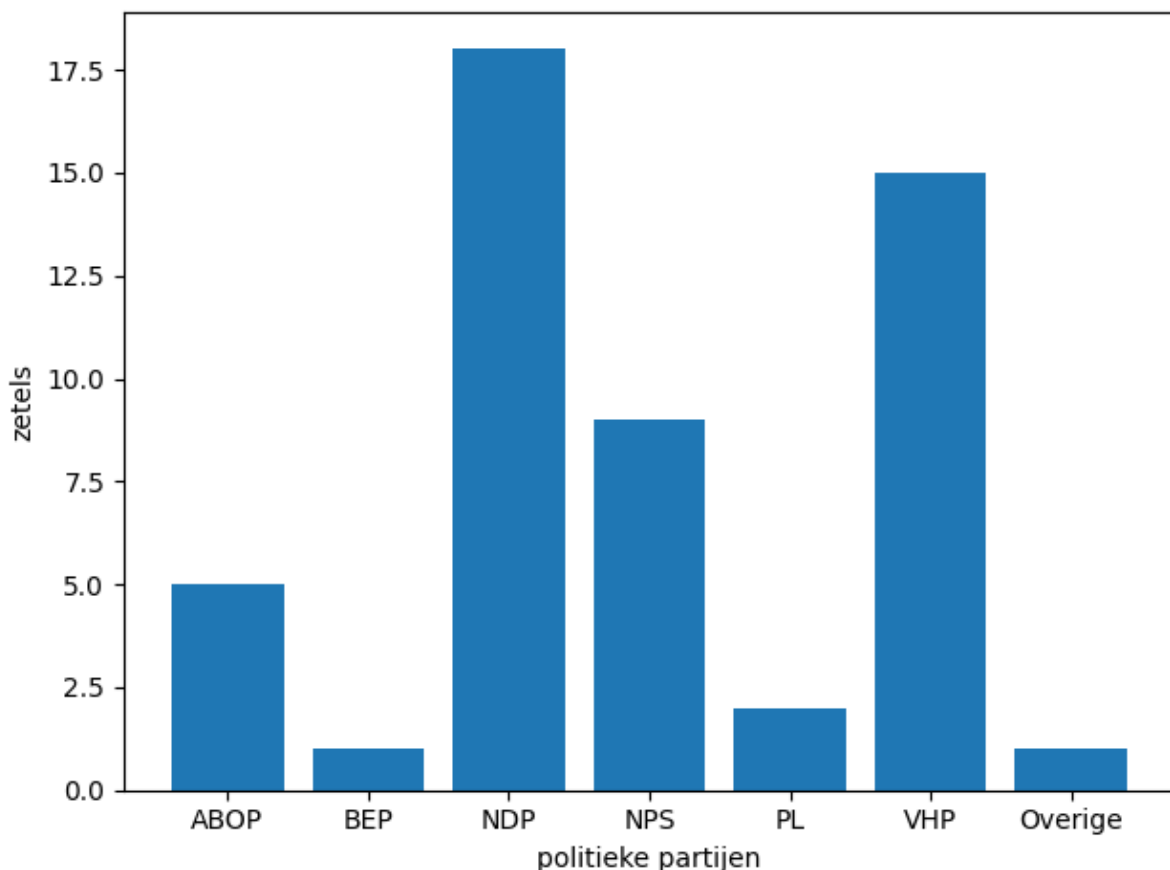
Thema's zoals een '*stabiele wisselkoers*' en '*good governance*' worden vaker genoemd door mannen (respectievelijk 12,9% en 11,8%) dan door vrouwen (10,9% voor beide). Dit kan erop wijzen dat mannen meer belang hechten aan macro-economische en bestuurlijke stabiliteit. Hoewel de thema's '*onderwijs*' en '*sociale zekerheid*' van alle respondenten minder prioriteit krijgen, worden '*onderwijs en vaardigheden*' en '*sociale zekerheid*' vaker genoemd door vrouwen (6,9% elk) dan door mannen (4,7% elk). Dit duidt erop dat vrouwen deze onderwerpen belangrijker vinden voor hun toekomst. Het belang van '*inflatiebeteugeling*' ligt iets hoger bij mannen (9,4%) dan bij vrouwen (7,9%). Dit kan te maken hebben met de grotere gevoeligheid van mannen voor economische onzekerheden. De prioriteit van corruptiebestrijding is vergelijkbaar tussen mannen (8,2%) en vrouwen (8,9%), wat suggereert dat dit thema als algemeen belangrijk wordt ervaren, onafhankelijk van gender.

Het thema '*verbeteren van fysieke en sociale infrastructuur*' wordt door beide groepen jongvolwassenen hoog gewaardeerd, met bijna gelijke scores (mannen 14,1%, vrouwen 13,9%). Vrouwen lijken iets meer focus te hebben op sociaal gerichte thema's zoals gezondheidszorg en sociale zekerheid, terwijl mannen meer nadruk leggen op economische en bestuurlijke aspecten zoals werkgelegenheid, infrastructuur, en governance. Kortom, de resultaten wijzen uit dat er onder de respondenten een genderkloof bestaat in de nadruk die wordt gelegd op verschillende verkiezingsthema's. De jongvolwassen mannen uit de steekproef geven de voorkeur aan economische stabiliteit en carrièrekansen, terwijl de vrouwen meer waarde hechten aan sociale en welzijns-gerelateerde thema's.

9. BESCHRIJVENDE ANALYSE: STEMGEDRAG

9.1 PARTIJKEUZE

Op basis van de stemvoorkeuren van 98 respondenten, die aangeven zeker te gaan stemmen, is een indicatieve zetelverdeling voor De Nationale Assemblée (DNA) berekend. De NDP komt hierbij als grootste partij naar voren met een verwachte 18 zetels (zie *Grafiek 9.1*). De VHP volgt met 15 zetels, terwijl de NPS met 9 zetels de derde partij is. De ABOP zou 5 zetels behalen, gevolgd door de PL met 2 zetels. De BEP komt uit op 1 zetel en de overige partijen tezamen op 1 zetel. Hoewel deze zetelverdeling een eerste indruk geeft van de politieke voorkeuren onder jongvolwassenen, moet rekening worden gehouden met de beperkte omvang van de steekproef.

Grafiek 9.1: Indicatieve zetelverdeling voor De Nationale Assemblée op basis van de stemvoorkeuren (n= 98)

Analyse in de effectieve steekproef

Uit de analyse van de stemvoorkeuren binnen de effectieve steekproef van 186 jongvolwassenen komen enkele opvallende verschillen naar voren in het stemgedrag van mannen en vrouwen. De NDP behaalt het hoogste percentage stemmen van zowel mannen als vrouwen, maar vrouwen stemmen vaker op deze partij (37,7%) dan mannen (31,1%). Binnen de effectieve steekproef blijkt dat 19,8% van de vrouwen voor de NDP kiest, tegenover 16,5% van de mannen. Dit wijst erop dat de NDP een sterkere aantrekkingskracht heeft op vrouwen.

De VHP, de op één na grootste partij in de peiling, heeft juist meer steun onder mannen (33,3%) dan onder vrouwen (26,4%). Binnen de effectieve steekproef blijkt dat 17,7% van de mannen voor de VHP kiest, tegenover 13,9% van de vrouwen. Dit benadrukt dat de VHP populairder is onder mannen. Voor de NPS zijn de percentages vrijwel gelijk, met 22,2% van de stemmen onder mannen en 22,6% onder vrouwen. Binnen de effectieve steekproef stemt 11,8% van de mannen en 11,9% van de vrouwen op de NPS, wat duidt op een gelijke aantrekkingskracht van deze partij op beide geslachten. De kleinere partijen, zoals de ABOP en PL, behalen slechts een klein aandeel van de stemmen, zonder significante verschillen tussen mannen en vrouwen. BEP en de overige partijen scoren het laagst en genieten weinig populariteit bij zowel mannen als vrouwen.

Samenvattend laten deze resultaten zien dat er duidelijke verschillen zijn in politieke voorkeuren tussen jongvolwassen mannen en vrouwen binnen deze steekproef. De NDP is populairder onder vrouwen, terwijl de VHP meer steun geniet van mannen. De NPS valt op door een evenwichtige aantrekkingskracht op beide groepen.

9.2 VOORKEUR VOOR PRESIDENT - NDP-STEMMERS

Een vergelijkende analyse van de voorkeur voor president onder de jongvolwassen NDP-stemmers laat zien dat Jenny Geerlings-Simons significant populairder is dan andere kandidaten bij deze subgroep. Zij geniet brede steun onder zowel mannen als vrouwen, waarmee zij zich duidelijk onderscheidt als de meest populaire kandidaat-president. Haar consistent hoge populariteit onder de respondenten wijst op een sterke persoonlijke aantrekkingskracht of een visie die breed wordt gewaardeerd onder jongvolwassen NDP-stemmers. Dit maakt haar tot een belangrijke speler in de interne dynamiek van de NDP.

Ebu Jones daarentegen heeft een gemiddelde populariteit. Hoewel hij een stabiele positie inneemt, blijft hij achter bij de populariteit van Geerlings-Simons. Zijn steun onder de mannelijke NDP-stemmers is vergelijkbaar met die van Geerlings-Simons, maar hij scoort iets lager onder vrouwen. Dit kan wijzen op een boodschap die meer aanslaat bij mannen of minder goed aansluit bij de prioriteiten van vrouwelijke jongvolwassenen. Rabindre Parmesar geniet juist een grotere populariteit onder vrouwen. Zijn hogere percentage vrouwelijke steun suggereert dat hij wellicht een progressieve of sociale agenda voert die bijzonder aantrekkelijk is voor jongvolwassen vrouwelijke NDP-kiezers. Tegelijkertijd lijkt hij minder weerklank te vinden bij de jongvolwassen mannelijke NDP-stemmers, wat wijst op een mogelijk beperkend bereik van zijn boodschap.

Stephen Tsang daarentegen scoort juist beter bij mannen. Zijn hogere populariteit onder de mannelijke respondenten kan wellicht worden toegeschreven aan een meer traditionele of conservatieve visie die binnen deze groep weerklank vindt. Dit benadrukt hoe verschillen in politieke voorkeuren tussen mannen en vrouwen de verdeling van steun onder de jongvolwassenen beïnvloeden. Ashwin Adhin staat onderaan in populariteit. Onder de jongvolwassen NDP-stemmers scoort hij beduidend lager dan de andere kandidaten. Dit kan worden verklaard door een minder aansprekende boodschap of interne partijpolitieke factoren die zijn positie verzwakken. Zijn beperkte populariteit vormt een uitdaging voor zijn zichtbaarheid en impact binnen de groep van jongvolwassenen.

Geslacht lijkt een belangrijke rol te spelen in de voorkeuren van de jongvolwassen NDP-stemmers. Terwijl sommige kandidaten, zoals Geerlings-Simons, een brede gender-overschrijdende aantrekkingskracht hebben, zijn er duidelijke verschillen in de steun voor anderen. Vrouwelijke jongvolwassenen blijken vaker geen specifieke voorkeur te hebben, wat kan wijzen op een grotere mate van ontevredenheid of twijfel.

De verschillen in voorkeuren tussen mannen en vrouwen binnen deze groep suggereren dat de politieke landschappen van jongvolwassen NDP-stemmers complex en dynamisch zijn. Op basis van de uitgevoerde Chi-kwadraat test is er geen significant verschil tussen mannen en vrouwen in hun voorkeur voor president onder NDP-stemmers. De Chi-kwadraatstatistiek was 2.011 en de p-waarde was 0.848. Aangezien de p-waarde groter is dan de gebruikelijke alfa-waarde van 0.05, is de conclusie dat de verschillen in voorkeuren tussen mannen en vrouwen niet statistisch significant zijn. Dit betekent dat er, op basis van de uitkomsten van de enquête, geen statistisch significant verschil is tussen de voorkeuren van mannen en vrouwen onder NDP-stemmers voor de verschillende kandidaat-presidenten. Met andere woorden, de voorkeuren van mannen en vrouwen lijken redelijk gelijk verdeeld te zijn, en de verschillen in de aantallen en percentages zijn waarschijnlijk toe te schrijven aan toeval in plaats van aan een echt verschil in voorkeuren tussen de geslachten.

Analyse binnen de populatie van stemmers

Van de 98 stemmers hebben 34 personen, oftewel 34,7%, aangegeven op de NDP te stemmen. Binnen de populatie van stemmers is een duidelijke spreiding zichtbaar in de voorkeuren voor NDP-kandidaat-presidenten. Geerlings-Simons is met 9,2% van de totale stemmen de populairste keuze, gevolgd door Jones met 7,1%, Parmesar met 6,1%, Tsang met 5,1% en Adhin met 3,1%. Daarnaast heeft een aanzienlijke groep, ruim 12% van de stemmers, nog geen duidelijke voorkeur uitgesproken voor een specifieke NDP-kandidaat.

Wanneer de voorkeuren worden uitgesplitst naar geslacht, komen enkele interessante verschillen naar voren. Geerlings-Simons is iets populairder onder vrouwen (9,4%) dan onder mannen (8,9%), terwijl Jones juist meer steun krijgt van mannen (8,9%) dan van vrouwen (5,7%). Deze verdeling kan wijzen op uiteenlopende aantrekkingskrachten van de kandidaten op verschillende groepen binnen de populatie van stemmers.

Samenvattend vormen de NDP-stemmers een diverse groep met verschillende voorkeuren voor het presidentschap. Met een aanzienlijke groep stemmers die nog geen keuze heeft gemaakt, blijft er ruimte voor verschuivingen in de voorkeuren. Het is daarom interessant om te volgen hoe deze dynamiek zich richting de verkiezingen zal ontwikkelen.

Analyse binnen de effectieve steekproef

De subpopulatie van NDP-stemmers, waarvan de verdeling tussen mannen en vrouwen redelijk representatief is voor de effectieve steekproef, biedt een basis voor het extrapoleren van voorkeuren en het onderzoeken van mogelijke genderverschillen. De effectieve steekproef bestaat voor 45,7% uit mannen en 54,3% uit vrouwen, terwijl in de subpopulatie van NDP-stemmers deze verdeling respectievelijk 44,1% en 55,9% bedraagt. Dit maakt de subgroep bruikbaar voor verdere analyses van voorkeuren en gedrag.

Bij het extrapoleren van de voorkeuren naar de effectieve steekproef blijkt dat Adhin met 8,8% het laagste percentage steun ontvangt. Geerlings-Simons geniet met 26,5% de meeste steun, gevolgd door Jones met 20,6%. Parmesar en Tsang krijgen respectievelijk 17,7% en 14,7% van de steun. Daarnaast heeft 11,8% van de effectieve steekproef geen specifieke voorkeur voor een NDP-kandidaat-president. Deze cijfers wijzen op een duidelijke hiërarchie in populariteit onder de NDP-kandidaten, waarbij Geerlings-Simons zich als favoriet onderscheidt.

Genderverschillen in voorkeuren spelen een belangrijke rol en bieden waardevolle inzichten voor strategische campagnevoering. Onder de mannelijke respondenten binnen de effectieve steekproef geniet zowel Geerlings-Simons als Jones de meeste steun met elk 26,7%, gevolgd door Tsang met 20,0%. Parmesar krijgt 13,3% van de steun, terwijl Adhin en de groep zonder voorkeur elk 6,7% vertegenwoordigen.

Bij de vrouwelijke respondenten behoudt Geerlings-Simons haar leidende positie met 26,3%, gevolgd door Parmesar met 21,1%. Ebu Jones ontvangt 15,8% van de steun, terwijl Adhin en Tsang elk 10,5% krijgen. Opvallend is dat 15,8% van de vrouwelijke respondenten binnen de effectieve steekproef geen specifieke voorkeur heeft voor een NDP-kandidaat-president, een percentage dat hoger ligt dan bij mannen (6,7%).

Concluderend, de redelijk representatieve verdeling van mannen en vrouwen in de subpopulatie van NDP-stemmers ondersteunt het gebruik ervan om voorkeuren te extrapoleren naar de effectieve steekproef. Deze analyses tonen niet alleen de algemene verdeling van steun, maar ook belangrijke verschillen tussen mannelijke- en vrouwelijke respondenten in hun keuze voor kandidaten. Dit benadrukt het belang van gerichte strategieën om verschillende groepen binnen de jongvolwassenen aan te spreken en hen effectief te betrekken in de politieke campagnes.

9.3 Voorkeur voor president - VHP-stemmers

Raghoebarsing geniet binnen de subpopulatie van VHP-stemmers de grootste steun, met 31,0% van de stemmen. Zijn populariteit is vooral hoog onder mannen, waar hij 35,3% van de stemmen behaalt. Dit wijst op een breed draagvlak binnen deze subpopulatie en suggereert dat zijn standpunten goed aansluiten bij de verwachtingen van mannelijke jongvolwassenen.

Dew Sharman volgt hem op korte afstand met een aanzienlijke steun van zowel mannen (29,4%) als vrouwen (25,0%). Dit maakt hem een sterke tweede kandidaat-president en een belangrijke speler binnen de dynamiek van de VHP. Krishna Mathoera, als vrouwelijke kandidaat, valt op door haar hoge populariteit onder vrouwelijke VHP-stemmers. Met 33,3% van de vrouwelijke stemmen toont zij een sterke aantrekkingskracht op deze demografische groep, wat erop wijst dat de vrouwelijke respondenten specifieke verwachtingen hebben die zij lijkt te vervullen.

Chan Santokhi en Armand Achaibersing behalen beduidend minder stemmen binnen deze subpopulatie. Santokhi heeft onder mannen 17,6% en onder vrouwen 8,3% van de stemmen, terwijl Achaibersing respectievelijk 5,9% en 8,3% behaalt. Deze cijfers laten zien dat zij minder resoneren bij de VHP-stemmers uit de steekproef, wat hun mogelijkheden om een leidende rol te spelen in de verkiezingen beperkt. Dit is met name opmerkelijk voor Santokhi, gezien zijn huidige rol als partijvoorzitter. Het feit dat geen enkele respondent heeft gekozen voor de optie 'geen voorkeur' benadrukt de vastberadenheid en duidelijkheid in keuzes binnen deze kiezersgroep.

Jongvolwassen mannen lijken meer aangesproken door de boodschap van Raghoebarsing, terwijl jongvolwassen vrouwen een sterke voorkeur lijken te hebben voor Mathoera. Het lijkt erop dat geslacht een significante factor is bij het bepalen van de stemvoorkeur van de VHP-stemmers.

Bij het verder analyseren van de stemgedragingen van deze subpopulatie is tegen een statistisch probleem aangelopen. De bedoeling was om te onderzoeken of er significante verschillen waren tussen de geslachten in hun voorkeur voor kandidaten. Hiervoor is de Chi-kwadraat test gebruikt om verschillen tussen categorieën te vergelijken. Echter, tijdens de uitvoering van deze test bleek dat een van de categorieën, namelijk 'geen voorkeur', een te laag aantal verwachte waarnemingen had. Dit betekent dat er in deze categorie te weinig data is om een betrouwbare vergelijking te maken. Als gevolg hiervan kon de test niet worden uitgevoerd en kon er dus ook geen conclusie worden getrokken over eventuele verschillen in keuze tussen mannen en vrouwen.

Kortom, de beschikbare data zijn onvoldoende om een statistisch onderbouwde uitspraak te doen over verschillen in de voorkeuren tussen de mannelijke en vrouwelijke jongvolwassen VHP-stemmers. Om een betrouwbaarder beeld te krijgen, is het nodig om een grotere en meer gebalanceerde dataset te verzamelen. De hypothese dat geslacht invloed heeft op politieke voorkeuren wordt door de beschikbare data niet ondersteund.

Analyse binnen de populatie van stemmers

Van de 98 stemmers hebben 29 personen (29,6%) aangegeven op de VHP te stemmen. Binnen de populatie van stemmers is er een duidelijke voorkeur voor specifieke VHP-kandidaat-presidenten. Binnen de populatie van stemmers is Raghoebarsing met 9,2% van de totale stemmen de populairste keuze, gevolgd door Sharman met 8,2%, Mathoera met 6,1%, Santokhi met 4,1% en Achaibersing met 2,0%.

Bij nadere analyse van de voorkeuren naar geslacht komen interessante verschillen naar voren. Mathoera is populairder onder vrouwen (7,6%) dan onder mannen (4,4%), terwijl Raghoebarsing juist meer steun krijgt van mannen (13,3%) dan van vrouwen (5,7%). Dit toont aan dat de aantrekkingskracht van de kandidaten varieert tussen de geslachten binnen de populatie van stemmers.

Samenvattend lijken de jongvolwassen VHP-stemmers een relatief homogene groep met een duidelijke voorkeur voor een klein aantal kandidaat-presidenten. Raghoebarsing geniet momenteel de meeste steun, vooral onder mannelijke respondenten. Deze peiling biedt een waardevolle blik op de interne dynamiek binnen de VHP en de voorkeuren van haar aanhang onder jongvolwassenen, die mogelijk van invloed kunnen zijn op de toekomstige politieke koers van de partij.

Analyse binnen de effectieve steekproef

De effectieve steekproef van jongvolwassenen bestaat uit 45,7% mannen en 54,3% vrouwen. In de subpopulatie van VHP-stemmers is deze verdeling echter duidelijk afwijkend: 59,0% van de VHP-stemmers is man, terwijl slechts 41,0% vrouw is. Deze scheve verdeling suggereert dat de subpopulatie van VHP-stemmers niet representatief is voor de effectieve steekproef. Dit beperkt de mogelijkheid om betrouwbare conclusies te trekken over voorkeuren of genderverschillen binnen deze groep.

Omdat de man-vrouwverhouding in de subpopulatie van VHP-stemmers niet overeenkomt met die van de effectieve steekproef, is het extrapoleren van voorkeuren of gedrag vanuit deze subpopulatie risicovol. Het verschil in verdeling kan wijzen op onderliggende factoren die specifiek samenhangen met de stemvoorkeur voor de VHP. Deze factoren kunnen de analyse vertekenen en leiden tot een onjuist beeld van de voorkeuren of gedragingen van de respondenten in het algemeen. Hierdoor is

de subpopulatie minder geschikt voor verdere analyses zonder aanvullende correcties of contextuele overwegingen.

9.4 VOORKEUR VOOR PRESIDENT - NPS-STEMMERS

De cijfers bieden waardevol inzicht in de voorkeuren van jongvolwassen NPS-stemmers voor kandidaat-presidenten, met een opvallende spreiding naar geslacht. Ruth Wijdenbosch is de duidelijke favoriet, met 36,4% van de stemmen. Hans Breeveld volgt met 27,3%, terwijl Gregory Rusland 18,2% behaalt. De overige kandidaten, zoals Patricia Etnel met 4,5%, krijgen aanzienlijk minder steun. Een kleine groep van de NPS-stemmers (4,5%) heeft geen voorkeur uitgesproken, wat ook aandacht verdient.

Wanneer de voorkeuren naar geslacht worden uitgesplitst, blijkt dat zowel mannen als vrouwen Wijdenbosch als favoriete kandidaat zien. Mannen geven haar 33,3% van hun stemmen, terwijl vrouwen haar met 40,0% nog iets meer steunen. Breeveld geniet ook aanzienlijke steun, met 25,0% van de mannenstemmen en 30,0% van de vrouwenstemmen. Mannen (25,0%) geven significant meer de voorkeur aan Rusland dan vrouwen (10,0%).

Etnel ontvangt uitsluitend steun van vrouwen (10,0%) en geen enkele stem van mannen (0,0%). Dit kan duiden op een genderspecifieke aantrekkingskracht of bekendheid. Ivan Fernald heeft daarentegen een gelijke verdeling van voorkeuren tussen mannen (8,3%) en vrouwen (10,0%). Toch blijft zijn totale aanhang relatief laag, met slechts 9,1% van de stemmen. Opvallend is dat geen enkele vrouw aangeeft geen voorkeur te hebben, terwijl 8,3% van de mannen geen keuze maakt. Dit verschil kan erop wijzen dat de jongvolwassen vrouwen over het algemeen meer uitgesproken zijn in hun voorkeuren of dat zij sterker betrokken zijn bij de politieke keuzes binnen de NPS.

Wijdenbosch's brede aantrekkingskracht onder zowel mannen als vrouwen suggereert dat zij over gendergrenzen heen een populaire kandidaat is. Het zou interessant zijn om te onderzoeken welke factoren bijdragen aan haar populariteit. Mogelijk spelen bepaalde persoonlijke eigenschappen een rol die verschillende groepen aanspreken. Tegelijkertijd is Breeveld's relatief hogere populariteit onder vrouwen een interessant fenomeen dat nader onderzoek verdient. Wellicht voelen vrouwen zich aangetrokken door specifieke kwaliteiten in zijn leiderschap, terwijl mannen zijn standpunten waarderen.

Rusland's lagere populariteit onder de jongvolwassen NPS-stemmers is opmerkelijk gezien zijn positie als partijvoorzitter. Dit kan wijzen op ontevredenheid onder de respondenten met zijn leiderschap, of op een gebrek aan vertrouwen in zijn visie voor de partij. Het geringe aandeel jongvolwassen NPS-stemmers dat geen voorkeur uitspreekt, is eveneens relevant. Mogelijk zijn deze stemmers onvoldoende bekend met de kandidaten of voelen zij zich niet vertegenwoordigd door het huidige aanbod. Deze groep kan een belangrijke rol spelen in toekomstige verkiezingen, afhankelijk van hoe de partij deze twijfelaars weet aan te spreken.

Er is onderzocht of er een verschil is tussen de manier waarop mannen en vrouwen onder de jongvolwassen NPS-aanhangers stemmen. Om dit te doen, is de Chi-kwadraat test uitgevoerd. Dit om te bepalen of de verschillen in de stemgegevens toevallig zijn, of dat er daadwerkelijk een verschil is tussen de voorkeuren van mannen en vrouwen. De resultaten van de test laten zien dat er geen significant verschil is tussen de voorkeuren van mannen en vrouwen.

Dit betekent dat, hoewel er kleine verschillen zichtbaar zijn in de aantallen stemmen voor de verschillende kandidaten, deze verschillen waarschijnlijk gewoon toevallig zijn en niet duiden op een echte voorkeur die specifiek is voor mannen of vrouwen. Met andere woorden, zowel mannen als vrouwen onder de jongvolwassen NPS-stemmers lijken ongeveer dezelfde kandidaten te prefereren. De kleine verschillen die te zien zijn kunnen worden verklaard door toevallige variatie in de data. De conclusie kan dus getrokken worden dat er geen bewijs is voor een systematisch verschil in de stemgedragingen van mannen en vrouwen onder de jongvolwassen NPS-stemmers.

Samenvattend tonen de cijfers een interessante dynamiek binnen de NPS, waarbij Wijdenbosch en Breeveld duidelijk de meeste steun genieten onder jongvolwassen NPS-stemmers. De relatief lage steun voor Gregory Rusland en de ogenschijnlijke geringe bekendheid van andere kandidaten

benadrukken de noodzaak voor de partij om zowel haar leiderschap te versterken als een bredere groep onder jongvolwassenen aan te spreken.

Analyse binnen de populatie van stemmers

Van de 98 stemmers hebben 22 personen, oftewel 22,5%, aangegeven voor de NPS te stemmen. Binnen de populatie van stemmers is er een interessante spreiding in de voorkeuren voor NPS-kandidaten. Wijdenbosch is met 8,2% het populairst onder de jongvolwassen stemmers. Breeveld en Rusland volgen met respectievelijk 6,1% en 4,1%. Fernald krijgt 2,1% van de totale stemmen. Etnel haalt 1,0% van de stemmen. De kleine groep stemmers zonder duidelijke voorkeur voor een specifieke NPS-kandidaat-president vertegenwoordigt 1% van de populatie van stemmers.

Wanneer de voorkeuren gesplitst worden bekeken naar geslacht, dan komen enkele interessante verschillen zichtbaar. Zo is Wijdenbosch binnen de bredere steekgroep iets populairder onder vrouwen (8,9%) dan onder mannen (7,6%). Bij Rusland is dit precies andersom hij scoort beter bij mannen (6,7%) dan bij vrouwen (1,9%).

Samenvattend kan gesteld worden dat de jongvolwassen NPS-stemmers een gevarieerde groep is met verschillende voorkeuren voor kandidaat-presidenten. Het is interessant om te zien hoe deze voorkeuren zich in de toekomst zullen ontwikkelen, vooral nu een kleine groep jongvolwassenen nog geen duidelijke keuze heeft gemaakt.

Analyse binnen de effectieve steekproef

De effectieve steekproef van jongvolwassenen bestaat uit 45,7% mannen en 54,3% vrouwen. In de subpopulatie van NPS-stemmers wijkt deze verdeling af: 54,0% van de NPS-stemmers is man, terwijl 45,0% vrouw is. Deze afwijking van de man-vrouwverhouding maakt de subpopulatie van NPS-stemmers minder geschikt voor verdere analyses van voorkeuren en gedrag.

Omdat de verdeling tussen mannen en vrouwen in de subpopulatie van NPS-stemmers niet representatief is voor de effectieve steekproef, vormt zij geen solide basis voor het extrapoleren van voorkeuren of het onderzoeken van mogelijke genderverschillen. Het risico bestaat dat eventuele analyses worden beïnvloed door deze scheve verhouding, wat kan leiden tot een vertekend beeld van de voorkeuren en gedragingen binnen de effectieve steekproef.

10. BESCHRIJVENDE ANALYSE: STEMGEDRAG - COALITIEVOORKEUR

10.1 PARTIJGEBONDEN COALITIEVOORKEUR

Uit de gegevens blijkt dat er duidelijke verschillen zijn in de voorkeuren van jonge mannen en vrouwen voor coalities. De NDP-VHP-coalitie is bij beide geslachten het populairst, maar vrouwen geven hier vaker de voorkeur aan (12,9%) dan mannen (10,0%). Ook bij NDP-NPS is deze trend zichtbaar, met 8,9% onder vrouwen tegenover 7,7% onder mannen. Bij NPS-PL-VHP ligt de voorkeur juist iets hoger bij mannen (7,7%) dan bij vrouwen (6,9%). Voor overige coalities variëren de voorkeuren bij mannen tussen 1,2% en 4,1%, terwijl dit bij vrouwen iets hoger ligt, tussen 1,5% en 4,5%. Deze verschillen suggereren dat mannen en vrouwen andere prioriteiten hebben bij het kiezen van een coalitie.

Er is onderzocht of mannen en vrouwen verschillen in hun politieke voorkeuren. Om dit te analyseren, is een Chi-kwadraattoets uitgevoerd. De resultaten tonen aan dat er geen duidelijke verschillen zijn in de keuze van politieke coalities tussen mannen en vrouwen. De Chi-kwadraatstatistiek van 2,54 en een p-waarde van 0,98 wijzen erop dat de verschillen niet statistisch significant zijn. Dit impliceert dat mannen en vrouwen ongeveer even vaak dezelfde coalities verkiezen. De hypothese dat geslacht invloed heeft op politieke voorkeuren wordt door deze data niet ondersteund.

10.2 IDEALE KANDIDAAT-PRESIDENT, LOS VAN PARTIJVOORKEUR

De gegevens laten duidelijke verschillen zien tussen mannen en vrouwen in hun voorkeuren voor verschillende kandidaten. Bij jongvolwassen mannen heeft Stanley Raghoebarsing de hoogste voorkeur met 21,2%, terwijl hij bij jongvolwassen vrouwen slechts 12,9% scoort. Vrouwen geven daarentegen de meeste voorkeur aan Jenny Geerlings-Simons met 20,8%, terwijl zij bij mannen slechts 14,1% behaalt. Ook Ruth Wijdenbosch scoort significant hoger bij vrouwen (17,8%) dan bij mannen (10,6%).

Krishna Mathoera heeft met 16,8% een sterke voorkeur bij vrouwen, terwijl mannen haar met 9,4% minder vaak kiezen. Dew Sharman scoort vergelijkbaar bij beide geslachten, maar iets hoger bij vrouwen (14,6%) dan bij mannen (14,1%). Andere kandidaten, zoals Hans Breeveld en Ivan Fernald worden door mannen iets vaker gekozen (respectievelijk 8,2% en 7,1%) dan door vrouwen (beide 4,0%).

Verder valt op dat geen enkele jongvolwassen vrouw aangeeft geen voorkeur te hebben, terwijl 2,4% van de jongvolwassen mannen aangeeft geen voorkeur te hebben. Deze verschillen suggereren dat mannen en vrouwen bij hun keuze voor kandidaten andere prioriteiten of perspectieven hanteren. Op basis van de uitgevoerde Chi-kwadraattoets zijn er geen significante verschillen tussen jongvolwassen mannen en jongvolwassen vrouwen in hun voorkeur voor de verschillende kandidaten. De Chi-kwadraatstatistiek is 12,02 en de p-waarde is 0,28, wat aangeeft dat de verschillen niet statistisch significant zijn (p-waarde > 0,05). Dit betekent dat de voorkeuren van mannen en vrouwen voor de verschillende kandidaten over het algemeen vergelijkbaar zijn.

10.3 MOTIVATIES BIJ KEUZE IDEALE KANDIDAAT-PRESIDENT, LOS VAN PARTIJVOORKEUR

De resultaten laten duidelijke verschillen zien in de motivaties van mannen en vrouwen bij het kiezen van een ideale kandidaat-president. Mannen noemen '*economische expertise*' het vaakst als reden (21,2%), terwijl vrouwen hier met 14,9% beduidend minder waarde aan hechten. Vrouwen hechten daarentegen meer belang aan '*ethische integriteit*', dat met 21,8% de meest genoemde motivatie onder hen is, terwijl dit bij mannen slechts 12,9% scoort.

'*Betrokkenheid bij de samenleving*' wordt door beide geslachten hoog gewaardeerd, maar vrouwen noemen dit met 20,8% iets vaker dan mannen, die op 16,5% blijven steken. Ook '*communicatievaardigheden*' zijn belangrijker voor vrouwen (13,9%) dan voor mannen (11,78%). Aan de andere kant scoren '*leiderschapskwaliteiten*' hoger bij mannen (16,5%) dan bij vrouwen (12,9%). Opvallend is ook dat meer mannen (9,41%) dan vrouwen (6,9%) een andere reden opgeven voor hun voorkeur. Deze verschillen wijzen erop dat mannen de nadruk leggen op technische en strategische vaardigheden, zoals economie en leiderschap, terwijl vrouwen sociale en ethische kwaliteiten, zoals integriteit en betrokkenheid, belangrijker vinden bij een ideale president.

11. BESCHRIJVENDE ANALYSE: KMO'S EN JONGVOLWASSENEN

11.1 ALGEMENE PERCEPTIE VAN KMO'S

Belang KMO's voor economische groei

Uit de gegevens blijken duidelijke verschillen tussen jongvolwassen mannen en vrouwen in hun beoordeling. Hoewel beide groepen overwegend positief zijn over het belang van KMO's, vallen enkele opvallende contrasten op. Mannen zijn vaker geneigd een neutrale positie in te nemen: 21,2% van hen beoordeelt KMO's als noch belangrijk noch onbelangrijk, een aanzienlijk hoger percentage dan de 10,9% bij vrouwen. Ook beschouwen mannen KMO's iets minder vaak als belangrijk (40,0% tegenover 47,5% bij vrouwen). Daarentegen vinden 23,5% van de mannen KMO's zeer belangrijk, wat iets hoger ligt dan het percentage bij vrouwen (21,8%).

Bij vrouwen is de positieve waardering sterker: in totaal beoordeelt 69,3% van hen KMO's als belangrijk of zeer belangrijk, tegenover 63,5% van de mannen. Dit verschil wijst erop dat vrouwen over het algemeen meer waarde hechten aan de rol van KMO's in de economische groei. Aan de andere kant beoordelen vrouwen KMO's iets vaker als niet zo belangrijk (14,9% tegenover 10,6% van de mannen), maar het aandeel dat KMO's helemaal niet belangrijk vindt, is vergelijkbaar tussen beide groepen (5,0% van de vrouwen en 4,7% van de mannen).

Deze gegevens maken duidelijk dat jongvolwassen mannen vaker een afwachtende, neutrale houding aannemen, terwijl jongvolwassen vrouwen een sterker uitgesproken positieve waardering hebben voor de rol van KMO's. De verschillen benadrukken hoe percepties over economische prioriteiten tussen de geslachten kunnen variëren. Op basis van de uitgevoerde Chi-kwadraattoets is er geen significant verschil tussen mannen en vrouwen in hun voorkeur voor het belang van KMO's voor economische groei. De Chi-kwadraatwaarde is 4.44 en de p-waarde is 0.35, wat hoger is dan de gebruikelijke alfa-waarde van 0.05. Dit betekent dat de verschillen in voorkeuren tussen mannen en vrouwen niet statistisch significant zijn. De bevindingen benadrukken dat KMO's door de respondenten worden erkend als essentieel voor economische groei, een waarde die breed wordt gedeeld door zowel mannen als vrouwen.

Grootste uitdaging voor KMO's

De antwoorden op de vraag naar de grootste uitdagingen voor KMO's onthullen niet alleen gedeelde zorgen, maar ook opvallende verschillen tussen mannen en vrouwen. Hoewel 'investeringen in offshore olie en gas' door zowel mannen (20,0%) als vrouwen (22,8%) als de belangrijkste uitdaging worden gezien, zijn er variaties in hoe andere kwesties worden beoordeeld.

'Toegang tot financiering' wordt door mannen vaker genoemd (21,2%) dan door vrouwen (16,8%) als grootste uitdaging. Evenzo zien mannen 'politieke onzekerheid' (17,7%) vaker als een belangrijk obstakel in vergelijking met vrouwen (13,9%). Aan de andere kant beschouwen vrouwen 'economische instabiliteit' (11,9%) vaker als een grote uitdaging dan mannen (9,4%), evenals 'arbeidsmarktproblemen' (9,9% bij vrouwen tegenover 9,4% bij mannen). Bij 'inflatie en kostenbeheer' is het verschil omgekeerd: dit wordt door 14,1% van de mannen genoemd als de grootste uitdaging, tegenover slechts 10,9% van de vrouwen. Opvallend is ook dat een groter percentage vrouwen (13,9%) aangeeft niet te weten wat de grootste uitdaging is, terwijl dit bij mannen slechts 8,2% is.

Deze verschillen wijzen op variaties in prioriteiten en percepties tussen de geslachten. Mannen lijken meer gericht op financiële en politieke factoren, zoals toegang tot financiering en politieke onzekerheid, terwijl vrouwen zich vaker zorgen maken over bredere economische kwesties zoals instabiliteit en arbeidsmarktproblemen. Het grotere aandeel vrouwen dat aangeeft het niet te weten, kan wijzen op een bredere diversiteit in hoe zij de uitdagingen voor KMO's waarnemen.

Op basis van de uitgevoerde Chi-kwadraattoets is er geen significant verschil tussen mannen en vrouwen in hun voorkeur voor de grootste uitdagingen voor KMO's. De Chi-kwadraatwaarde is 3.01 en de p-waarde is 0.81, wat hoger is dan de gebruikelijke alfa-waarde van 0.05. Dit betekent dat de verschillen in voorkeuren tussen mannen en vrouwen niet statistisch significant zijn. De bevindingen benadrukken dat de perceptie van de grootste uitdagingen voor KMO's een gedeelde waarde is onder jongvolwassenen, ongeacht geslacht.

11.2 WERKGELEGENHEID EN CARRIÈREMOGELIJKHEDEN

Ondersteuning bij creatie werkgelegenheid

De resultaten tonen aan dat jongvolwassen mannen en vrouwen over het algemeen het belang van steun van de komende regering aan KMO's voor werkgelegenheidscreatie als belangrijk beschouwen, maar er zijn enkele opmerkelijke verschillen in perceptie. Mannen hechten vaker de hoogste prioriteit aan deze steun, waarbij 21,2% van hen het als 'zeer belangrijk' beschouwt, tegenover 10,9% van de vrouwen. Vrouwen beoordelen deze steun daarentegen vaker als 'belangrijk' (47,5% tegenover 40,0% van de mannen).

Bij de minder positieve beoordelingen zijn vrouwen iets kritischer: 14,9% vindt de steun 'niet zo belangrijk', vergeleken met 10,6% van de mannen, en 5,0% van de vrouwen ziet het als 'helemaal niet belangrijk', tegenover 4,7% van de mannen. Wat betreft neutraliteit geven mannen (23,5%) iets vaker een neutraal oordeel dan vrouwen (21,8%).

Mannen en vrouwen zien de steun van de regering aan KMO's als essentieel voor het creëren van werkgelegenheid, hoewel ze hierin subtiele verschillen vertonen. Mannen leggen meer nadruk op de urgentie van deze steun, terwijl vrouwen een breder scala aan meningen laten zien. Een uitgevoerde Chi-kwadraattoets toont echter aan dat er geen significant verschil is tussen de voorkeuren van mannen en vrouwen. Met een Chi-kwadraatwaarde van 4,44 en een p-waarde van 0,35, die hoger ligt dan de gebruikelijke alfa-waarde van 0,05, kan worden geconcludeerd dat de verschillen in voorkeuren niet statistisch significant zijn. Dit suggereert dat beide groepen vergelijkbare opvattingen hebben over het belang van regeringssteun aan KMO's voor werkgelegenheid.

Carrière mogelijkheden in KMO-sector

Uit de antwoorden op de vraag "Zou je overwegen om te werken voor een KMO?" blijkt dat de respondenten hun carrière mogelijkheden in de KMO-sector op verschillende manieren beoordelen. In totaal geeft 52,7% van de jongvolwassenen aan carrière mogelijkheden te zien, maar er zijn aanzienlijke verschillen tussen mannen en vrouwen.

Een groter percentage vrouwen (55,5%) dan mannen (49,4%) ziet carrière mogelijkheden binnen de KMO-sector, wat duidt op een positievere perceptie onder vrouwen. Aan de andere kant is het aandeel mannen dat geen carrière mogelijkheden ziet (30,6%) beduidend hoger dan het aandeel vrouwen met dezelfde mening (21,8%). Wat betreft de optie 'weet het niet' liggen de percentages dicht bij elkaar, maar meer vrouwen (22,8%) dan mannen (20,0%) geven aan onzeker te zijn over de carrière mogelijkheden.

Deze verschillen wijzen erop dat jongvolwassen vrouwen over het algemeen een optimistischer beeld hebben van werken in de KMO-sector, terwijl jongvolwassen mannen vaker twijfelen of sceptisch zijn over de mogelijkheden. Voor werkgevers in de KMO-sector biedt dit inzicht waardevolle aanknopingspunten om gerichte strategieën te ontwikkelen die zowel de twijfels van mannen kunnen adresseren als de interesse van vrouwen kunnen versterken.

Uit de Chi-kwadraattoets blijkt dat er geen significant verschil is tussen jongvolwassen mannen en vrouwen in hun voorkeur voor carrière mogelijkheden. De Chi-kwadraatwaarde is 1,87 en de p-waarde is 0,39, wat hoger is dan de gebruikelijke alfa-waarde van 0,05. Dit betekent dat de verschillen in voorkeuren tussen mannen en vrouwen niet statistisch significant zijn.

Toekomstig onderzoek naar de perceptie van carrière mogelijkheden in de KMO-sector hoeft niet per se gescheiden te worden naar geslacht, wat de complexiteit en kosten van dergelijke studies kan verminderen. Educatieve programma's en bewustwordingscampagnes kunnen breed worden ingezet, zonder specifieke aanpassingen voor mannen of vrouwen. Dit vergroot de effectiviteit en het bereik van deze initiatieven.

11.3 FINANCIERING EN ONDERSTEUNING

Toegang tot financiering KMO's

De resultaten tonen subtiele verschillen in de perceptie van mannen en vrouwen over het vergemakkelijken van toegang tot financiering voor KMO's. Mannen beschouwen dit aspect iets vaker als belangrijk (42,4%) in vergelijking met vrouwen (40,6%), terwijl vrouwen het iets vaker als zeer belangrijk zien (20,8% tegenover 20,0%). Daarnaast nemen vrouwen vaker een neutrale houding

aan (24,8% versus 21,3% van de mannen). Wat betreft de minder positieve beoordelingen, zijn mannen kritischer: 12,9% van de mannen vindt het niet zo belangrijk en 3,5% helemaal niet belangrijk, tegenover respectievelijk 8,9% en 5,0% van de vrouwen.

Hoewel er verschillen in perceptie bestaan, toont de Chi-kwadraattoets aan dat er geen statistisch significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun voorkeur voor het vergemakkelijken van toegang tot financiering voor KMO's. De Chi-kwadraatwaarde is 1,22 en de p-waarde is 0,88, wat hoger is dan de gebruikelijke alfa-waarde van 0,05. Dit betekent dat de waargenomen verschillen in voorkeuren tussen mannen en vrouwen niet als statistisch significant kunnen worden beschouwd.

Deze bevindingen suggereren dat mannen over het algemeen iets sterker overtuigd zijn van het belang van overheidsmaatregelen voor toegang tot financiering, terwijl vrouwen vaker een neutralere of genuanceerdere opvatting hebben.

Financiële ondersteuning KMO's

De resultaten tonen aan dat jongvolwassen mannen en vrouwen grotendeels vergelijkbare meningen hebben over de vraag of de komende regering maatregelen moet nemen om KMO's financieel te ondersteunen, met enkele subtiele verschillen. In de effectieve steekproef is 22,0% van de respondenten voorstander van dergelijke maatregelen, terwijl 49,5% tegen is. Daarnaast geeft 28,5% aan het niet te weten.

Mannen zijn iets vaker tegen financiële ondersteuning (50,6%) dan vrouwen (48,5%). Vrouwen geven daarentegen iets vaker aan dergelijke maatregelen te ondersteunen (22,8% tegenover 21,2% van de mannen) en zijn ook iets vaker onzeker (28,7% tegenover 28,2% van de mannen). Hoewel de verschillen klein zijn, wijzen de resultaten erop dat vrouwen over het algemeen iets positiever of onzekerder zijn ten opzichte van regeringsmaatregelen voor financiële ondersteuning van KMO's, terwijl mannen iets kritischer lijken. Desondanks blijft de algemene trend dat de meerderheid van de respondenten geen behoefte ziet aan dergelijke maatregelen, met een aanzienlijk aandeel dat geen duidelijke mening heeft.

Om te bepalen of er significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun voorkeur voor financiële ondersteuning, is een Chi-kwadraattoets uitgevoerd. De resultaten zijn als volgt: de Chi-kwadraatwaarde is 0,097, de p-waarde bedraagt 0,953, en er zijn 2 vrijheidsgraden. De p-waarde is veel hoger dan het gebruikelijke significantieniveau van 0,05. Dit betekent dat we de nulhypothese niet kunnen verwerpen. Met andere woorden, er is geen statistisch significant verschil tussen mannen en vrouwen in hun standpunt over financiële ondersteuning.

De resultaten bevestigen dat de voorkeuren van de jongvolwassen mannen en vrouwen grotendeels overeenkomen. Dit suggereert dat zowel de mannen als de vrouwen vergelijkbare standpunten hebben met betrekking tot financiële ondersteuning aan KMO's door de komende regering.

11.4 REGELGEVING EN BELASTINGEN

Vereenvoudiging regelgeving voor KMO's

De resultaten laten zien dat zowel mannen als vrouwen de vereenvoudiging van regelgeving voor KMO's door de komende regering overwegend als belangrijk beschouwen, maar met enkele opvallende nuances. Onder mannen geeft 43,5% aan dit zeer belangrijk te vinden, tegenover 34,7% van de vrouwen. Vrouwen daarentegen vinden het vaker belangrijk (41,6%) in vergelijking met mannen (37,7%). Dit suggereert dat mannen gemiddeld meer urgentie toekennen aan dit thema. Wat betreft minder positieve beoordelingen, geven meer vrouwen aan dat de vereenvoudiging 'niet zo belangrijk' (5,9%) of 'helemaal niet belangrijk' (4,0%) is, terwijl deze percentages bij mannen respectievelijk 9,4% en 2,4% bedragen. Daarnaast nemen vrouwen vaker een neutrale houding aan (13,9%) in vergelijking met mannen (7,1%).

Samenvattend leggen mannen iets vaker de nadruk op de hoogste prioriteit, terwijl vrouwen vaker een gematigd of neutraal standpunt innemen. Beide groepen erkennen echter in grote meerderheid het belang van de vereenvoudiging van regelgeving voor KMO's. De vereenvoudiging van regelgeving voor KMO's wordt door de respondenten over het algemeen als belangrijk ervaren. Bijna 80% van

de steekproef beoordeelt dit als belangrijk (39,8%) of zeer belangrijk (38,7%). Dit benadrukt dat een overgrote meerderheid van de respondenten het belang van deze vereenvoudiging erkent.

Tegelijkertijd vindt slechts een klein deel van de respondenten de vereenvoudiging onbelangrijk. Slechts 3,2% beschouwt dit als helemaal niet belangrijk en 7,5% als niet zo belangrijk. Dit geeft aan dat er weinig weerstand is tegen maatregelen op dit gebied. De percepties van mannen en vrouwen over het belang van regelgeving zijn grotendeels vergelijkbaar. Bij mannen vindt 37,7% het belangrijk en 43,5% zeer belangrijk, terwijl bij vrouwen 41,6% het belangrijk vindt en 34,7% zeer belangrijk. Hoewel vrouwen iets vaker een neutrale houding aannemen (13,9% tegenover 7,1% van de mannen), zijn de algemene verschillen klein.

Een uitgevoerde Chi-kwadraat test ondersteunt de conclusie dat er geen significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun voorkeuren. De testresultaten zijn als volgt: Chi-kwadraat waarde 4,214, p-waarde 0,378, en 4 vrijheidsgraden. De p-waarde ligt ver boven het significantieniveau van 0,05. Dit betekent dat de verschillen tussen mannen en vrouwen statistisch niet significant zijn. Deze resultaten suggereren dat mannen en vrouwen vergelijkbare percepties hebben over de belangrijkheid van vereenvoudiging van regelgeving voor KMO's.

Verlaging belastingdruk voor KMO's

De resultaten tonen aan dat mannen en vrouwen over het algemeen vergelijkbare opvattingen hebben over de verlaging van de belastingdruk voor KMO's door de komende regering, met enkele subtiele nuances. Mannen geven iets vaker aan dat zij deze maatregel belangrijk vinden (48,2%) dan vrouwen (46,5%). Tegelijkertijd blijkt dat vrouwen iets vaker aangeven niet zeker te weten of zij de verlaging belangrijk vinden (25,7% versus 24,7% bij mannen) of dat zij deze maatregel niet belangrijk vinden (27,7% tegenover 27,1% bij mannen). Samenvattend lijken mannen iets sterker overtuigd van het belang van de verlaging van de belastingdruk, terwijl vrouwen vaker onzeker of kritischer zijn. Ondanks deze kleine verschillen erkent een grote meerderheid van zowel mannen als vrouwen het belang van deze maatregel.

In totaal beschouwt bijna de helft van de respondenten (47,3%) de verlaging van de belastingdruk voor KMO's door de komende regering als belangrijk, wat wijst op een brede erkenning van de relevantie van deze maatregel onder jongvolwassenen. Slechts een klein deel van de steekproef (27,4%) vindt de verlaging niet belangrijk, terwijl 25,3% aangeeft het niet te weten. Dit laatste kan wijzen op een gebrek aan informatie of inzicht in de impact van belastingdruk op KMO's.

Een Chi-kwadraat test werd uitgevoerd om te bepalen of er significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun opvattingen over de verlaging van de belastingdruk. De resultaten, met een Chi-kwadraatwaarde van 0,055, een p-waarde van 0,973, en twee vrijheidsgraden, laten zien dat er geen statistisch significante verschillen zijn. De p-waarde ligt ruim boven het gebruikelijke significantieniveau van 0,05, wat betekent dat de voorkeuren van mannen en vrouwen grotendeels gelijk zijn. Deze bevindingen ondersteunen dat zowel mannen als vrouwen vergelijkbare percepties hebben over het belang van de verlaging van de belastingdruk voor KMO's.

11.5 DE TOEKOMST VAN KMO'S

11.5.1 Bevordering innovatie binnen KMO's

De resultaten tonen enkele belangrijke verschillen tussen mannen en vrouwen in hun beoordeling van de bevordering van innovatie binnen KMO's door de komende regering. Mannen lijken over het algemeen positiever te staan tegenover deze maatregel dan vrouwen. Van de mannen vindt 44,7% de bevordering van innovatie 'belangrijk' en 14,1% 'zeer belangrijk'. Dit is een aanzienlijk hoger percentage dan bij vrouwen, waarvan 33,7% de maatregel 'belangrijk' vindt en 20,8% het 'zeer belangrijk' vindt.

Aan de andere kant zijn er bij vrouwen meer negatieve en neutrale reacties. 11,9% van de vrouwen beschouwt de bevordering van innovatie als 'helemaal niet belangrijk', wat significant hoger is dan bij de mannen (4,7%). Bovendien geeft 27,7% van de vrouwen aan dat het 'niet zo belangrijk' is, tegenover 36,5% van de mannen. Ook is het percentage vrouwen dat neutraal is over de kwestie (5,9%) hoger dan bij mannen, waar dit percentage op 0% ligt. Samenvattend blijkt uit de gegevens dat mannen over het algemeen meer waarde hechten aan de bevordering van innovatie binnen KMO's, terwijl vrouwen iets vaker een kritischere of neutrale houding innemen.

Uit de gegevens kunnen we enkele belangrijke conclusies trekken. Een groot deel van de respondenten beschouwt de bevordering van innovatie binnen KMO's door de komende regering als belangrijk (38,7%) of zeer belangrijk (17,7%). Dit betekent dat meer dan de helft van de effectieve steekproef innovatie als een belangrijk aspect beschouwt. Slechts een klein percentage van de respondenten vindt de bevordering van innovatie binnen KMO's door de komende regering 'helemaal niet belangrijk' (8,6%) of 'niet zo belangrijk' (31,7%). Dit suggereert dat de meeste respondenten het belang van de bevordering van innovatie binnen KMO's erkennen.

De percentages mannen en vrouwen die de bevordering van innovatie als 'belangrijk' of 'zeer belangrijk' beschouwen, zijn vergelijkbaar. Voor mannen is dit respectievelijk 44,7% en 14,1%, terwijl voor vrouwen 33,7% 'belangrijk' en 20,8% 'zeer belangrijk' vindt. Dit wijst erop dat er geen grote verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun perceptie van de belangrijkheid van innovatie binnen KMO's.

Een klein percentage van de effectieve steekproef (3,2%) heeft een neutrale houding ten opzichte van innovatie. Dit percentage is iets hoger bij vrouwen (5,9%) dan bij mannen (0%). Daarnaast vindt een groter percentage vrouwen (11,9%) dan mannen (4,7%) de bevordering van innovatie binnen KMO's door de komende regering helemaal niet belangrijk. Dit kan wijzen op verschillende prioriteiten of ervaringen tussen mannen en vrouwen.

De Chi-kwadraat test is uitgevoerd om te bepalen of er significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun voorkeur voor innovatie. De testresultaten zijn als volgt: Chi-kwadraat waarde 11,538, p-waarde 0,021, en 4 vrijheidsgraden. De p-waarde van 0,021 is lager dan het gebruikelijke significantieniveau van 0,05. Dit betekent dat we de nulhypothese kunnen verwerpen en concluderen dat er een statistisch significant verschil is tussen mannen en vrouwen in hun voorkeur voor innovatie. Deze resultaten suggereren dat mannen en vrouwen verschillende percepties hebben over de belangrijkheid van het bevorderen van innovatie binnen KMO's.

11.5.2 Invloed geplande investeringen in offshore olie en gas

De resultaten tonen enkele kleine, maar merkbare verschillen tussen mannen en vrouwen in hun beoordeling van de invloed van de geplande investeringen in offshore olie en gas op KMO's. Over het algemeen voorziet ongeveer twee derde van de respondenten invloed op KMO's. Van alle respondenten verwacht 64,5% dat de investeringen invloed zullen hebben, terwijl slechts 8,6% geen invloed voorziet en 26,9% niet weet of er een invloed zal zijn.

Mannen lijken iets meer overtuigd van de invloed van de investeringen dan vrouwen: 65,9% van de mannen verwacht dat de investeringen invloed zullen hebben, in vergelijking met 63,4% van de vrouwen. Het percentage mannen dat geen invloed voorziet (7,1%) is lager dan bij de vrouwen (9,9%). Bovendien geeft 27,1% van de mannen aan niet te weten of de investeringen KMO's zullen beïnvloeden, terwijl 26,7% van de vrouwen deze onzekerheid deelt.

Samenvattend blijkt dat mannen iets vaker verwachten dat de investeringen in offshore olie en gas invloed zullen hebben op KMO's, terwijl vrouwen iets vaker aangeven dat ze geen invloed voorzien. De verschillen zijn echter klein, wat suggereert dat beide groepen over het algemeen vergelijkbare opvattingen delen over de mogelijke impact van de geplande investeringen.

Een groot deel van de respondenten (64,5%) voorziet dat de geplande investeringen in offshore olie en gas invloed zullen hebben op KMO's. Dit wijst op een brede erkenning van het belang van deze opkomende sector voor de economie. De percentages mannen (65,9%) en vrouwen (63,4%) die de invloed van de geplande investeringen op KMO's voorzien, zijn vergelijkbaar. Dit suggereert dat er geen significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun perceptie van de impact van deze investeringen op KMO's.

Slechts een klein percentage van de respondenten (8,6%) voorziet geen invloed van de geplande investeringen. Dit kan wijzen op een minderheid die mogelijk bezorgd is over de nadelen van de investeringen in offshore olie en gas. Daarnaast geeft 26,9% van de jongvolwassenen aan niet te weten of de geplande investeringen invloed zullen hebben op KMO's. Dit suggereert een gebrek aan informatie of bewustzijn over de rol en impact van de opkomende offshore olie- en gaseconomie op de Surinaamse economie.

De aanzienlijke groep die onzeker is over de invloed van de geplande investeringen, wijst op een duidelijke behoefte aan betere informatie en voorlichting over deze sector. Beleidsmakers en organisaties kunnen hierop inspelen door gerichte campagnes te ontwikkelen die het publiek beter informeren over de mogelijke effecten van de offshore olie- en gasprojecten. Deze bevindingen kunnen beleidsmakers en organisaties helpen om maatregelen te nemen die beter aansluiten bij de behoeften en percepties van jongvolwassenen met betrekking tot de opkomende offshore olie- en gassector.

De Chi-kwadraat test is uitgevoerd om te bepalen of er significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun inschatting van de invloed van de geplande investeringen in offshore olie en gas. De Chi-kwadraat waarde is 0,481 met een p-waarde van 0,786 en 2 vrijheidsgraden. De p-waarde van 0,786 is veel hoger dan de gebruikelijke significantieniveaus (bijvoorbeeld 0,05). Dit betekent dat we de nulhypothese niet kunnen verwerpen. Met andere woorden, er is geen statistisch significant verschil tussen mannen en vrouwen in hun inschatting van de invloed van de geplande investeringen in offshore olie en gas. Deze resultaten bevestigen dat de inschattingen van mannen en vrouwen vergelijkbaar zijn. Dit suggereert dat zowel mannen als vrouwen vergelijkbare percepties hebben over de invloed van de geplande investeringen in offshore olie en gas op KMO's.

11.5.3 Situatieverandering KMO's 2025-2030

vraag: Hoe verwacht je dat de situatie voor **KMO's** zal veranderen in de **periode 2025-2030**?

De resultaten tonen duidelijke verschillen tussen mannen en vrouwen in hun verwachtingen over de situatie van KMO's tussen 2025 en 2030. Van alle respondenten verwacht 31,2% een verslechtering van de situatie, terwijl 27,4% verwacht dat de situatie zal verbeteren. Er is echter een duidelijk verschil in hoe mannen en vrouwen deze veranderingen inschatten.

Mannen lijken over het algemeen positiever dan vrouwen: 31,8% van de mannen verwacht dat de situatie voor KMO's zal verbeteren, en 7,1% verwacht zelfs een aanzienlijke verbetering. Slechts 24,7% van de mannen voorziet een verslechtering, en 31,8% denkt dat de situatie onveranderd zal blijven. Dit contrasteert met de vrouwen, waar 36,6% een verslechtering verwacht en slechts 23,8% denkt dat de situatie zal verbeteren. Daarnaast is het percentage vrouwen (33,7%) dat een onveranderde situatie voorziet, iets hoger dan bij de mannen.

Opvallend is dat vrouwen vaker dan mannen verwachten dat de situatie voor KMO's in de periode 2025-2030 zal verslechteren, terwijl mannen iets optimistischer zijn over verbeteringen in de toekomst. Het verschil in de verwachtingen tussen de geslachten is niet groot, maar het toont aan dat vrouwen over het algemeen iets pessimistischer zijn over de toekomst van KMO's in vergelijking met mannen.

Een aanzienlijk deel van de respondenten (31,2%) verwacht dat de situatie van KMO's zal verslechteren, wat wijst op een zorgwekkende trend, aangezien veel jongvolwassenen pessimistisch zijn over de toekomst van KMO's. Ongeveer 32,8% van de effectieve steekproef verwacht echter dat de situatie onveranderd zal blijven, wat suggereert dat een groot deel van de respondenten geen significante veranderingen verwacht, zowel positief als negatief. Daarnaast verwacht ongeveer 27,4% van de respondenten dat de situatie zal verbeteren, wat duidt op een optimistische groep die gelooft in positieve veranderingen voor KMO's. Slechts een klein percentage van de respondenten voorziet extreme veranderingen, zoals een zeer verslechterde (3,2%) of zeer verbeterde (5,4%) situatie, wat erop wijst dat de meeste mensen gematigde veranderingen verwachten.

Er zijn enkele verschillen tussen mannen en vrouwen in hun verwachtingen. Een groter percentage vrouwen (36,6%) verwacht dat de situatie zal verslechteren, vergeleken met 24,7% van de mannen. Aan de andere kant verwacht een groter percentage mannen (31,8%) dat de situatie zal verbeteren, terwijl slechts 23,8% van de vrouwen dezelfde verwachting heeft.

Het feit dat een aanzienlijk deel van de bevroegde jongvolwassenen een verslechtering voorziet, kan erop wijzen dat er behoefte is aan maatregelen om de situatie van KMO's te verbeteren en het vertrouwen te herstellen. Dit benadrukt de behoefte aan duidelijke communicatie en voorlichting over de toekomstplannen en steunmaatregelen voor KMO's, zodat onzekerheden en pessimisme verminderd kunnen worden.

De Chi-kwadraat test werd uitgevoerd om te bepalen of er significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun verwachtingen over de situatieverandering van KMO's tussen 2025 en 2030. De testresultaten zijn als volgt: Chi-kwadraat waarde 5,122, p-waarde 0,275, en 4 vrijheidsgraden. De p-waarde van 0,275 is veel hoger dan de gebruikelijke significantieniveaus (bijvoorbeeld 0,05), wat betekent dat we de nulhypothese niet kunnen verwerpen. Met andere woorden, er is geen statistisch significant verschil tussen mannen en vrouwen in hun verwachtingen over de situatieverandering van KMO's. Deze resultaten bevestigen dat de verwachtingen van mannen en vrouwen vergelijkbaar zijn, wat suggereert dat zowel mannen als vrouwen vergelijkbare percepties hebben over de toekomstige situatie van KMO's.

11.5.4 Ondersteuning KMO's

De resultaten laten zien dat mannen en vrouwen verschillende verwachtingen hebben van de komende regering met betrekking tot het ondersteunen van KMO's. Over het algemeen is het vertrouwen in de regering relatief hoog, met 19,4% van de respondenten die zeer hoge verwachtingen hebben en 19,9% die hoge verwachtingen hebben. Slechts een klein percentage heeft zeer lage (1,9%) of lage verwachtingen (3,2%), terwijl 5,7% neutraal blijft.

Bij vrouwen valt op dat een groter percentage zeer hoge verwachtingen heeft (22,3%) in vergelijking met mannen (15,9%). Mannen hebben daarentegen vaker hoge verwachtingen (21,2%) dan vrouwen (18,8%). Daarnaast uiten vrouwen minder vaak neutrale verwachtingen (4,5%) dan mannen (7,1%). In de categorieën zeer lage verwachtingen (1,5% versus 2,4%) en lage verwachtingen (3,0% versus 3,5%) zijn vrouwen eveneens minder vertegenwoordigd dan mannen. Deze resultaten suggereren dat vrouwen over het algemeen een iets optimistischere houding hebben, met vaker zeer hoge verwachtingen en minder pessimisme dan mannen. Mannen hebben daarentegen vaker hoge verwachtingen, maar ook iets meer gematigde of neutrale beoordelingen.

Om te bepalen of de verschillen tussen mannen en vrouwen statistisch significant zijn, is een Chi-kwadraat test uitgevoerd. De resultaten tonen een Chi-kwadraat waarde van 3,777, een p-waarde van 0,437 en 4 vrijheidsgraden. De p-waarde van 0,437 is groter dan de gebruikelijke significantieniveaus, zoals 0,05 of 0,01. Dit betekent dat de nulhypothese niet kan worden verworpen. Met andere woorden, de verschillen in verwachtingen tussen mannen en vrouwen zijn niet statistisch significant. De bevindingen wijzen erop dat de waargenomen verschillen waarschijnlijk door toeval zijn ontstaan en niet door een werkelijke variatie in percepties. Dit ondersteunt het idee dat mannen en vrouwen vergelijkbare verwachtingen hebben van de komende regering met betrekking tot het ondersteunen van KMO's.

12. BESCHRIJVENDE ANALYSE: ALGEMENE TOEKOMSTVERWACHTINGEN

12.1 HUIDIGE SITUATIE JONGVOLWASSENEN

Er zijn enkele opvallende verschillen tussen mannen en vrouwen in de beoordeling van de huidige economische situatie. Mannen geven vaker een negatieve beoordeling dan vrouwen, met 42,6% van de mannen die de situatie als negatief ervaren, vergeleken met 37,6% van de vrouwen. Het percentage neutrale beoordelingen is vergelijkbaar: 34,1% van de mannen en 37,6% van de vrouwen. Vrouwen geven echter iets vaker een positieve beoordeling (8,9%) dan mannen (7,1%). Wat betreft de zeer positieve beoordelingen, geven mannen (4,7%) iets vaker een zeer positieve beoordeling dan vrouwen (4,0%). Samenvattend neigen mannen iets meer naar negatieve beoordelingen, terwijl vrouwen iets vaker een positieve beoordeling geven, hoewel beide geslachten een vergelijkbaar percentage neutrale beoordelingen vertonen.

Het grootste deel van de respondenten heeft een negatieve beoordeling gegeven (39,8%), wat geldt voor zowel mannen (42,4%) als vrouwen (37,6%). Een aanzienlijk deel van de respondenten heeft een neutrale beoordeling gegeven (36,0%), en dit percentage is vergelijkbaar tussen mannen (34,1%) en vrouwen (37,6%). Positieve beoordelingen zijn relatief laag, met slechts 8,1% van de totale respondenten die positief zijn. Vrouwen hebben een iets hoger percentage positieve beoordelingen (8,9%) dan mannen (7,1%). Zeer positieve beoordelingen zijn het minst voorkomend, met slechts 4,3% van de totale respondenten. Mannen hebben een iets hoger percentage zeer positieve beoordelingen (4,7%) dan vrouwen (4,0%).

De algemene tendens onder jongvolwassenen is negatief, met een meerderheid die negatieve of neutrale beoordelingen geeft. Positieve en zeer positieve beoordelingen zijn zeldzaam. Er zijn kleine verschillen tussen mannen en vrouwen, waarbij mannen iets meer negatieve beoordelingen geven en vrouwen iets meer positieve beoordelingen.

Een Chi-kwadraattest werd uitgevoerd om te bepalen of er significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen. De Chi-kwadraatwaarde was 0,673 en de p-waarde 0,955, met 4 vrijheidsgraden. De p-waarde van 0,955 is veel hoger dan het gebruikelijke alfa-niveau van 0,05, wat betekent dat de nulhypothese niet verworpen kan worden. Met andere woorden, er zijn geen significante verschillen tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen.

12.2 DE TOEKOMST VAN SURINAME

Er zijn duidelijke verschillen tussen mannen en vrouwen in hun beoordeling van de toekomst van Suriname in de komende vijf jaar. Over het algemeen is het grootste deel van de respondenten pessimistisch, met 32,8% die de toekomst negatief inschat. Dit percentage is bijna gelijk voor mannen (31,8%) en vrouwen (33,7%). Bij de zeer pessimistische beoordelingen geven mannen (7,1%) echter vaker een zeer negatieve beoordeling dan vrouwen (4,0%).

Wat betreft neutrale beoordelingen vertonen vrouwen met 36,6% een iets hoger percentage dan mannen (31,8%). Er zijn ook kleine verschillen in de optimistische beoordelingen: 24,7% van de mannen is optimistisch, terwijl 23,8% van de vrouwen dit is. Bij de zeer optimistische beoordelingen zijn de verschillen echter groter: mannen geven vaker een zeer optimistische beoordeling (4,7%) dan vrouwen (2,0%). Samenvattend tonen de resultaten dat mannen iets meer geneigd zijn om de toekomst als zeer pessimistisch te beoordelen, terwijl vrouwen iets meer neutrale beoordelingen geven. Vrouwen geven daarentegen een lager percentage zeer optimistische beoordelingen dan mannen.

Een Chi-kwadraattest werd uitgevoerd om te bepalen of er significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen. De Chi-kwadraatwaarde was 2,27 en de p-waarde was 0,69, met 4 vrijheidsgraden. De p-waarde van 0,69 is veel hoger dan het gebruikelijke alfa-niveau van 0,05. Dit betekent dat we de nulhypothese niet kunnen verworpen, wat inhoudt dat er geen significante verschillen tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen zijn. Deze resultaten suggereren dat mannen en vrouwen vergelijkbare percepties en beoordelingen hebben over de toekomst van Suriname.

12.2.1 Economische factoren

Er zijn enkele opvallende verschillen tussen mannen en vrouwen in de economische factoren die zij als het meest invloedrijk beschouwen voor hun toekomstverwachtingen. 'Werkloosheid' wordt door

beide geslachten gezien als de grootste zorg, maar mannen noemen dit vaker (44,7%) dan vrouwen (37,6%). Vrouwen geven daarentegen iets vaker prioriteit aan de 'instabiliteit van de wisselkoers' (34,7%) dan mannen (31,8%).

Bij andere factoren zijn de verschillen kleiner. 'Inflatie' wordt door 12,4% van de respondenten genoemd, waarbij vrouwen (12,9%) dit net iets vaker noemen dan mannen (11,8%). Een vergelijkbare trend is zichtbaar bij 'fiscaal beleid', dat door 8,1% van de respondenten wordt genoemd; vrouwen (8,9%) noemen dit vaker dan mannen (7,1%). Voor 'buitenlandse investeringen', de minst genoemde factor (5,4%), is het verschil ook gering, met vrouwen (5,9%) die dit iets vaker noemen dan mannen (4,7%).

De hoge percentages voor werkloosheid en de instabiliteit van de wisselkoers suggereren dat deze onderwerpen prioriteit moeten krijgen bij beleidsvorming. Omdat werkloosheid de grootste zorg is, kunnen initiatieven gericht op het creëren van banen en het verbeteren van de werkgelegenheidssituatie een significante impact hebben. De vergelijkbare zorgen tussen mannen en vrouwen impliceren dat beleidsmaatregelen niet specifiek op geslacht hoeven te worden gericht.

Een Chi-kwadraattest bevestigt dat er geen significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun beoordeling van economische factoren. De chi-kwadraatwaarde van 1,06, een p-waarde van 0,90, en vier vrijheidsgraden tonen aan dat de nulhypothese niet kan worden verworpen. Dit betekent dat de percepties van mannen en vrouwen statistisch gelijkwaardig zijn. Mannen en vrouwen hebben vergelijkbare percepties en prioriteiten ten aanzien van economische factoren. Beleidsmakers kunnen zich daarom richten op de meest genoemde zorgen, zoals werkloosheid en wisselkoersinstabiliteit, zonder onderscheid te maken op basis van geslacht.

12.2.2 Invloed geplande investeringen offshore olie & gas

Er zijn enkele opvallende verschillen tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen van de geplande investeringen in offshore olie en gas. Vrouwen zijn over het algemeen positiever: 44,6% van de vrouwen verwacht een positieve invloed, tegenover 31,8% van de mannen. Mannen hebben daarentegen vaker een neutrale beoordeling (42,4% tegenover 37,6% van de vrouwen) en een negatieve beoordeling (14,1% tegenover 8,9% van de vrouwen).

Bij de uiterste beoordelingen zijn de verschillen kleiner. Mannen geven iets vaker een zeer positieve beoordeling (7,1% tegenover 5,9% van de vrouwen) en ook iets vaker een zeer negatieve beoordeling (4,7% tegenover 3,0% van de vrouwen). Samenvattend tonen de resultaten dat vrouwen iets positiever zijn over de impact van de investeringen, terwijl mannen vaker neutraal of negatief oordelen.

Een Chi-kwadraattest is uitgevoerd om te bepalen of deze verschillen statistisch significant zijn. Met een Chi-kwadraatwaarde van 3,78, een p-waarde van 0,44, en vier vrijheidsgraden, kan de nulhypothese niet worden verworpen. Dit betekent dat er geen significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen. Deze resultaten suggereren dat mannen en vrouwen over het algemeen vergelijkbare percepties en beoordelingen hebben over de invloed van geplande investeringen in offshore olie en gas.

12.2.3 Impact huidige economische situatie

Een meerderheid van de respondenten voorziet dat de huidige economische situatie een sterke (35,0%) tot zeer sterke impact (38,2%) zal hebben op hun persoonlijke toekomst. Dit onderstreept hoe diepgaand de economische omstandigheden worden ervaren. Mannen rapporteren vaker (42,4%) een zeer sterke impact dan vrouwen (34,7%), wat kan wijzen op een verschil in perceptie van economische kwetsbaarheid of persoonlijke afhankelijkheid van de economische situatie. Vrouwen geven vaker aan dat de impact sterk (37,6% tegenover 31,8% van de mannen) of enigszins (18,8% tegenover 14,1% van de mannen) zal zijn, wat kan duiden op een bredere spreiding van meningen onder vrouwen over de ernst van de impact.

Bij de lagere categorieën, zoals 'nauwelijks' impact (6,5%) en 'helemaal geen' impact (3,8%), zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen klein. Mannen rapporteren iets vaker helemaal geen impact (4,7% tegenover 3,0% van de vrouwen), maar deze aantallen blijven relatief laag. De gegevens tonen dat de economische situatie overwegend als zorgwekkend wordt ervaren, waarbij

mannen de situatie iets extremer inschatten en vrouwen een meer genuanceerde beoordeling geven. Desondanks bestaat er overeenstemming dat de economische omstandigheden vooral een negatieve invloed hebben op de persoonlijke toekomst.

Een Chi-kwadraattoets is uitgevoerd om te bepalen of er significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen van de impact van de huidige economische situatie op hun toekomst. Met een Chi-kwadraatwaarde van 2,24, een p-waarde van 0,69, en vier vrijheidsgraden, blijkt dat de p-waarde veel hoger is dan het gebruikelijke alfa-niveau van 0,05. Dit betekent dat de nulhypothese niet kan worden verworpen, en er dus geen significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen. Deze resultaten suggereren dat mannen en vrouwen vergelijkbare percepties en beoordelingen hebben over de impact van de huidige economische situatie op hun toekomst.

12.2.4 Vertrouwen komende regering

De algemene tendens onder de respondenten wijst op een neutrale tot geringe mate van vertrouwen in de komende regering, met enkele opvallende verschillen tussen mannen en vrouwen. Vrouwen blijken over het algemeen iets positiever te zijn dan mannen in hun beoordeling van het vertrouwen. Zo rapporteert 5,9% van de vrouwen 'zeer veel vertrouwen' in de regering, tegenover 4,7% van de mannen. Ook bij 'veel vertrouwen' scoren vrouwen hoger (10,9%) dan mannen (7,1%).

Het merendeel van de respondenten (39,8%) neemt een neutrale houding aan. Opvallend hierbij is dat mannen (42,4%) vaker neutrale antwoorden geven dan vrouwen (37,6%), wat mogelijk wijst op een meer terughoudende houding onder mannen. Bij negatieve beoordelingen, zoals 'weinig vertrouwen' en 'zeer weinig vertrouwen,' zijn de verschillen klein. Voor 'weinig vertrouwen' liggen de percentages nagenoeg gelijk, met 31,8% bij mannen en 31,7% bij vrouwen. Ook bij 'zeer weinig vertrouwen' zijn de percentages vergelijkbaar: 14,1% van de mannen tegenover 13,9% van de vrouwen.

De resultaten laten zien dat vrouwen gemiddeld iets positiever staan tegenover de komende regering, terwijl mannen vaker een neutrale houding aannemen. Negatieve beoordelingen zijn vrijwel gelijk verdeeld tussen beide groepen. Samenvattend blijkt dat 39,8% van de respondenten een neutrale houding aanneemt, met iets meer mannen (42,4%) dan vrouwen (37,6%). Daarnaast rapporteert 31,7% van de respondenten 'weinig vertrouwen,' met vergelijkbare percentages bij mannen en vrouwen, terwijl 14,0% aangeeft 'zeer weinig vertrouwen' te hebben, eveneens zonder significante verschillen tussen mannen (14,1%) en vrouwen (13,9%). Slechts 9,1% van de respondenten heeft 'veel vertrouwen,' waarbij vrouwen (10,9%) hoger scoren dan mannen (7,1%). Het laagste percentage, 5,4%, rapporteert 'zeer veel vertrouwen,' met vrouwen (5,9%) opnieuw iets positiever dan mannen (4,7%).

Hoewel vrouwen iets optimistischer zijn, blijven positieve beoordelingen, zoals 'veel vertrouwen' en 'zeer veel vertrouwen,' relatief zeldzaam. Dit benadrukt de noodzaak voor de komende regering om vertrouwen te winnen, met name onder jongvolwassenen. Concrete acties en zichtbare resultaten kunnen hierbij helpen.

Een Chi-kwadraattest werd uitgevoerd om te onderzoeken of de verschillen tussen mannen en vrouwen significant zijn. Met een Chi-kwadraatwaarde van 1,13, een p-waarde van 0,89 en 4 vrijheidsgraden, blijkt dat er geen significante verschillen zijn ($p > 0,05$). Dit duidt erop dat jongvolwassen mannen en vrouwen vergelijkbare percepties hebben van het vertrouwen in de komende regering en haar aanpak van de economische crisis. Deze resultaten suggereren dat het opbouwen van vertrouwen een gezamenlijke uitdaging is voor de komende regering, ongeacht gender.

12.2.5 Grootste uitdagingen 2025-2030

De belangrijkste uitdagingen voor de periode 2025-2030 in Suriname zijn werkgelegenheid en economische stabiliteit, met kleine verschillen tussen mannen en vrouwen in hun prioriteiten. Werkgelegenheid wordt door 29,0% van de respondenten als de grootste zorg genoemd, maar bij mannen ligt dit percentage hoger (30,6%) dan bij vrouwen (27,7%). Economische stabiliteit is de op één na grootste zorg, met 27,4% van de respondenten die dit als de grootste uitdaging zien, waarbij vrouwen (28,7%) dit iets vaker noemen dan mannen (25,9%).

Wat betreft de kosten en kwaliteit van onderwijs, noemt 19,4% van de respondenten dit als de belangrijkste uitdaging, waarbij mannen (20,0%) dit iets vaker noemen dan vrouwen (18,8%). Sociale ongelijkheid wordt door 16,7% van de respondenten genoemd, met vrijwel gelijke percentages tussen mannen (16,5%) en vrouwen (16,8%).

Milieu en duurzaamheid worden het minst genoemd als een uitdaging, met 7,5% van de respondenten die dit aanduiden. Hier is het verschil tussen mannen (7,1%) en vrouwen (7,9%) klein, maar vrouwen noemen dit iets vaker.

Samenvattend zijn de zorgen over werkgelegenheid en economische stabiliteit prominent aanwezig bij zowel mannen als vrouwen, maar mannen geven iets meer prioriteit aan werkgelegenheid, terwijl vrouwen vaker economische stabiliteit benadrukken. De overige zorgen, zoals de kosten en kwaliteit van onderwijs, sociale ongelijkheid en milieu, vertonen over het algemeen weinig verschillen tussen de geslachten, hoewel er enkele kleine variaties zijn.

Deze resultaten suggereren dat mannen en vrouwen vergelijkbare percepties en beoordelingen hebben over de grootste uitdagingen voor Suriname in de periode 2025-2030. Om te bepalen of er significante verschillen zijn tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen, werd een Chi-kwadraattest uitgevoerd. De Chi-kwadraatwaarde was 0,35, met een p-waarde van 0,99 en 4 vrijheidsgraden. De p-waarde van 0,99 is veel hoger dan het gebruikelijke alfa-niveau van 0,05, wat betekent dat de nulhypothese niet verworpen kan worden. Met andere woorden, er zijn geen significante verschillen tussen mannen en vrouwen in hun beoordelingen van de grootste uitdagingen voor Suriname in de periode 2025-2030.

13. CONCLUSIES

13.1 ALGEMEEN

Gegevens over het non-responspercentage voor verkiezingsenquêtes in Guyana of de rest van het Caribisch gebied via mobiele apparaten of sociale media zijn niet direct beschikbaar in openbare bronnen. Uit verkiezingsenquêtes in de VS blijkt echter dat het non-responspercentage, oftewel het aandeel van benaderde personen dat niet reageert, gemiddeld rond de 69% ligt (Beshay & Beshay, 2024). In dit onderzoek lag het non-responspercentage aanzienlijk lager, namelijk 29%. Dit betekent dat 71% van de 262 benaderde jongvolwassenen (de volledige steekproef) daadwerkelijk aan de enquête deelnam. Dit relatief hoge responspercentage duidt op een sterke betrokkenheid binnen de doelgroep.

Ongeveer 52% van alle 186 respondenten (effectieve steekproef) geeft aan van plan te zijn te stemmen, een percentage dat gelijk is tussen mannen en vrouwen. Daarentegen geeft 27,1% van de mannen en 21,8% van de vrouwen aan niet te zullen stemmen. Een andere grote groep, bestaande uit 23,1% van de respondenten, is nog onzeker over hun stemintentie. Dit percentage is hoger bij vrouwen (25,7%) dan bij mannen (20,0%), wat wijst op een grotere groep twijfelaars (zwevende kiezers) onder vrouwelijke jongvolwassenen.

De redenen om te stemmen verschillen duidelijk tussen jongvolwassen mannen en vrouwen. Voor mannen is '*bewustwording*' de belangrijkste motivatie: 31,1% noemt dit als reden om te stemmen, tegenover 22,6% van de vrouwen. Vrouwen laten zich daarentegen vaker leiden door '*sociale druk*': 30,2% van de vrouwen noemt dit als reden om te stemmen, terwijl slechts 11,1% van de mannen deze motivatie aangeeft. Dit verschil wijst erop dat maatschappelijke verwachtingen een grotere invloed hebben op de stemintentie van vrouwen.

Bijna een kwart van de geënquêteerde jongvolwassenen geeft aan niet te willen stemmen, waarbij '*wantrouwen in politici*' de meest genoemde reden is. Dit geldt zowel voor mannen als voor vrouwen en wijst op een breed gebrek aan vertrouwen in politieke instituties. Andere factoren, zoals '*praktische belemmeringen*' en het gevoel dat de politiek niet aansluit bij persoonlijke ervaringen, spelen eveneens een rol.

Gebrek aan '*vertrouwen en interesse*' is de meest voorkomende reden voor stemtwijfel (27,9%). Dit geeft aan dat zowel jongvolwassenen mannen als vrouwen zich zorgen maken over de betrouwbaarheid van het politieke systeem of simpelweg niet geïnteresseerd zijn in politiek. Vrouwen (6,9%) hebben hier iets meer last van dan mannen (5,9%).

Uit het onderzoek blijkt een duidelijke genderkloof in de prioriteiten van jongvolwassen mannen en vrouwen. Het thema '*werkgelegenheid en carrièremogelijkheden*' wordt door mannelijke respondenten het vaakst genoemd als belangrijkste verkiezingsthema (16,5%). Bij vrouwelijke respondenten is dit percentage lager (11,9%), wat erop wijst dat jongvolwassen mannen zich meer zorgen maken over hun economische positie en de kansen op de arbeidsmarkt.

Vrouwen hechten daarentegen meer belang aan onderwerpen die te maken hebben met '*duurzame economische groei*' (11,9% tegenover 9,4% bij mannen) en '*gezondheidszorg en welzijn*' (10,0% tegenover 8,2% bij mannen). Dit verschil suggereert dat jongvolwassen vrouwen meer waarde toekennen aan thema's die gericht zijn op sociaaleconomische stabiliteit en persoonlijke welzijnsaspecten.

13.2 STEMGEDRAG

13.2.1 Partijkeuze

De resultaten tonen duidelijke verschillen in politieke voorkeuren tussen jongvolwassen mannen en vrouwen binnen de populatie stemmers. De NDP blijkt populairder onder vrouwen, terwijl de VHP meer steun geniet van mannen. De NPS onderscheidt zich door een vrijwel gelijke aantrekkingskracht op beide geslachten.

Op basis van de stemvoorkeuren binnen de populatie stemmers is een indicatieve zetelverdeling voor De Nationale Assemblée (DNA) berekend. De NDP wordt hierin de grootste partij met een verwachte 18 zetels. De VHP volgt met 15 zetels, terwijl de NPS 9 zetels behaalt. Andere partijen, zoals de ABOP (5 zetels), de PL (2 zetels), en de BEP (1 zetel), spelen een kleinere rol. De overige

partijen behalen tezamen 1 zetel. Hoewel deze verdeling een beeld schetst van de politieke voorkeuren onder jongvolwassenen, moet worden opgemerkt dat de beperkte omvang van de volledige steekproef de interpretatie van deze cijfers nuanceert.

Een gedetailleerde analyse van de effectieve steekproef brengt verdere verschillen in het stemgedrag van de bevraagde jongvolwassen mannen en vrouwen aan het licht. De NDP, die het hoogste percentage stemmen behaalt bij zowel mannen als vrouwen, geniet relatief meer steun van vrouwen (37,7%) dan van mannen (31,1%). Binnen de effectieve steekproef kiest 19,8% van de vrouwen voor de NDP, tegenover 16,5% van de mannen. Dit duidt op een sterkere aantrekkingskracht van de NDP op vrouwelijke stemmers.

De VHP, de op één na grootste partij in de peiling, heeft daarentegen meer aanhang onder mannen (33,3%) dan onder vrouwen (26,4%). In de effectieve steekproef stemt 17,7% van de mannen op de VHP, tegenover 13,9% van de vrouwen. Dit bevestigt de grotere populariteit van de VHP onder mannelijke stemmers.

De NPS laat daarentegen een opmerkelijke balans zien in haar aanhang. Het percentage stemmen voor de NPS is vrijwel gelijk verdeeld tussen mannen (22,2%) en vrouwen (22,6%). In de effectieve steekproef stemt 11,8% van de mannen en 11,9% van de vrouwen op de NPS, wat wijst op een gelijke aantrekkingskracht op beide geslachten.

Samenvattend laten de stemvoorkeuren binnen de populatie van stemmers en de effectieve steekproef zien dat de NDP, VHP, en NPS elk een specifieke rol spelen in het politieke landschap van jongvolwassenen, waarbij genderverschillen een significante invloed lijken te hebben op de steun voor de NDP en de VHP. De NPS blijft daarentegen een partij met een evenwichtige aantrekkingskracht op zowel mannen als vrouwen.

13.2.2 Voorkeur voor president - NDP-stemmers

Jenny Geerlings-Simons is de duidelijke favoriet onder jongvolwassen NDP-stemmers en geniet brede steun van zowel mannen als vrouwen. Deze brede gender-overschrijdende aantrekkingskracht maakt haar tot de populairste NDP-kandidaat-president. Ebu Jones heeft een gemiddelde populariteit, met vergelijkbare steun onder mannelijke NDP-stemmers als Geerlings-Simons, maar hij scoort iets lager bij vrouwen. Rabindre Parmesar geniet daarentegen meer steun onder vrouwen, terwijl Stephen Tsang juist populairder is bij mannen.

Geslacht lijkt een belangrijke rol te spelen in de politieke voorkeuren van jongvolwassen NDP-stemmers. Hoewel sommige kandidaten, zoals Geerlings-Simons, brede steun krijgen van beide geslachten, laten anderen duidelijke verschillen zien in hun aantrekkingskracht.

Het valt op dat vrouwelijke jongvolwassenen vaker geen specifieke voorkeur uitspreken, wat mogelijk wijst op een hogere mate van twijfel of ontevredenheid binnen deze groep. Desondanks toont een statistische analyse aan dat er geen significant verschil is tussen de voorkeuren van mannen en vrouwen onder NDP-stemmers. De waargenomen verschillen lijken dus eerder toe te schrijven aan toeval dan aan structurele verschillen in voorkeur.

Binnen de bredere populatie van stemmers is een duidelijke spreiding zichtbaar in de steun voor NDP-kandidaten. Geerlings-Simons blijft met 9,2% van de stemmen de populairste keuze, gevolgd door Jones met 7,1% en Parmesar met 6,1%. Een aanzienlijke groep van ruim 12% heeft nog geen duidelijke voorkeur voor een specifieke kandidaat uitgesproken.

Bij nadere analyse van de voorkeuren naar geslacht zijn enkele interessante verschillen zichtbaar. Geerlings-Simons geniet iets meer steun van vrouwen (9,4%) dan van mannen (8,9%), terwijl Jones juist populairder is onder mannen (8,9%) dan onder vrouwen (5,7%). Deze patronen wijzen op variërende aantrekkingskracht van de kandidaten op specifieke groepen binnen de bredere populatie van stemmers.

Samenvattend toont het onderzoek aan dat NDP-stemmers een diverse groep vormen met uiteenlopende voorkeuren voor de NDP-kandidaat-president. De duidelijke populariteitshierarchie, met Geerlings-Simons als favoriet, wijst op een zekere stabiliteit in de voorkeuren. Tegelijkertijd laat

de aanzienlijke groep zonder duidelijke keuze ruimte voor verschuivingen in aanloop naar de verkiezingen. Het is daarom interessant om te volgen hoe deze dynamiek zich verder ontwikkelt.

De subpopulatie van NDP-stemmers, waarvan de geslachtsverdeling redelijk representatief is voor de effectieve steekproef, biedt een waardevolle basis voor het extrapoleren van voorkeuren naar de effectieve steekproef. Bij deze extrapolatie blijkt dat Geerlings-Simons met 26,5% de meeste steun geniet, gevolgd door Jones met 20,6%. Daarnaast heeft 11,8% van de effectieve steekproef nog geen specifieke voorkeur voor een NDP-kandidaat uitgesproken. Deze cijfers bevestigen de dominante positie van Geerlings-Simons en benadrukken de diverse voorkeuren binnen de groep jongvolwassen NDP-stemmers.

13.2.3 Voorkeur voor president - VHP-stemmers

Stanley Raghoebarsing geniet de meeste steun onder jongvolwassen VHP-stemmers, met 31,0% van de stemmen. Zijn populariteit is bijzonder hoog onder mannen, waar hij 35,3% van de stemmen behaalt. Dit brede draagvlak suggereert dat zijn standpunten en leiderschapstijl goed aansluiten bij de verwachtingen van mannelijke jongvolwassenen.

Dew Sharman volgt op korte afstand met aanzienlijke steun van zowel mannen (29,4%) als vrouwen (25,0%). Krishna Mathoera valt op als vrouwelijke kandidaat door haar sterke aantrekkingskracht op vrouwelijke VHP-stemmers, die haar 33,3% van hun stemmen geven. Deze voorkeur wijst op specifieke verwachtingen van vrouwelijke respondenten die zij effectief weet te adresseren.

Andere kandidaten, zoals Chan Santokhi en Armand Achaibarsing, behalen beduidend minder stemmen binnen deze groep. Dit is vooral opvallend voor Santokhi, gezien zijn rol als partijvoorzitter. De lage steun voor deze kandidaten kan duiden op een disconnectie met de jongvolwassen VHP-achterban of een verminderde waardering voor hun visie en beleid. Het feit dat geen enkele respondent heeft gekozen voor de optie '*geen voorkeur*' benadrukt de vastberadenheid en duidelijke keuzes binnen deze kiezersgroep.

Geslacht lijkt een significante factor te zijn bij het bepalen van de voorkeuren binnen deze subpopulatie. Jongvolwassen mannen voelen zich sterker aangesproken door Raghoebarsing, terwijl jongvolwassen vrouwen een duidelijke voorkeur hebben voor Mathoera. Toch bieden de beschikbare gegevens onvoldoende statistische basis om definitieve uitspraken te doen over deze verschillen. Een meer gebalanceerde en grotere dataset is nodig om de hypothese dat geslacht invloed heeft op politieke voorkeuren overtuigend te ondersteunen.

Binnen de bredere populatie van stemmers blijft Raghoebarsing met 9,2% van de stemmen de populairste keuze, gevolgd door Sharman met 8,2% en Mathoera met 6,1%. Bij een nadere analyse van de voorkeuren naar geslacht worden interessante verschillen zichtbaar. Mathoera scoort beter onder vrouwen (7,6%) dan onder mannen (4,4%), terwijl Raghoebarsing juist meer steun geniet van mannen (13,3%) dan van vrouwen (5,7%). Deze variatie in aantrekkingskracht tussen de geslachten laat zien dat kandidaten bepaalde demografische groepen effectiever aanspreken.

Samenvattend tonen de resultaten aan dat jongvolwassen VHP-stemmers een relatief homogene groep vormen met een duidelijke voorkeur voor enkele kandidaten, waarbij Raghoebarsing op dit moment de meeste steun geniet, vooral onder mannen. Deze inzichten bieden waardevolle informatie over de interne dynamiek binnen de VHP en de voorkeuren van jongvolwassenen die mogelijk van invloed kunnen zijn op de toekomstige koers van de partij.

Echter, de man-vrouwverhouding binnen de subpopulatie van VHP-stemmers komt niet overeen met die van de effectieve steekproef, waardoor het extrapoleren van deze resultaten naar de effectieve steekproef risicovol is. Mogelijke onderliggende factoren die specifiek samenhangen met de VHP-voorkeur kunnen de analyse vertekenen en leiden tot een onjuist beeld van de algemene voorkeuren. Zonder aanvullende correcties of contextuele overwegingen is deze subpopulatie daarom minder geschikt voor verdere analyses.

13.2.4 Voorkeur voor president - NPS-stemmers

Ruth Wijdenbosch blijkt de duidelijke favoriet onder jongvolwassen NPS-stemmers als kandidaat-president, met 36,4% van de stemmen. Hans Breeveld volgt met 27,3%, terwijl Gregory Rusland 18,2% behaalt. Slechts 4,5% van de respondenten in deze groep geeft aan geen voorkeur te hebben. Deze resultaten tonen een duidelijke voorkeur binnen de subpopulatie van NPS-stemmers, waarbij Wijdenbosch brede steun geniet.

Bij een uitsplitsing naar geslacht blijft Wijdenbosch de populairste kandidaat. Zij behaalt 33,3% van de stemmen onder mannen en 40,0% onder vrouwen, waarmee zij zowel onder mannen als vrouwen significant scoort. Breeveld heeft ook aanzienlijke steun, met 25,0% van de mannenstemmen en 30,0% van de vrouwenstemmen. Rusland krijgt daarentegen meer steun van mannen (25,0%) dan van vrouwen (10,0%).

De brede aantrekkingskracht van Wijdenbosch over geslachtsgrenzen heen wijst op haar populariteit als NPS-kandidaat-president. Hans Breeveld's relatief sterkere steun onder vrouwen is een opmerkelijke bevinding die nader onderzoek verdient. Tegelijkertijd roept de lagere steun voor Rusland, ondanks zijn rol als partijvoorzitter, vragen op over de perceptie van zijn leiderschap en visie. Mogelijk weerspiegelt dit een zekere mate van ontevredenheid onder jongvolwassen NPS-stemmers.

Binnen de bredere populatie van jongvolwassen stemmers blijft Wijdenbosch met 8,2% de populairste NPS-kandidaat, gevolgd door Breeveld met 6,1% en Rusland met 4,1%. Bij een verdere uitsplitsing naar geslacht is Wijdenbosch ook in deze groep iets populairder onder vrouwen (8,9%) dan onder mannen (7,6%).

Het lage percentage van respondenten zonder uitgesproken voorkeur binnen de subpopulatie van NPS-stemmers kan erop wijzen dat de meeste respondenten een duidelijk beeld hebben van hun voorkeuren of dat zij zich vertegenwoordigd voelen door een van de kandidaten. Tegelijkertijd werpt de afwijkende man-vrouwverhouding in de subpopulatie een schaduw op de betrouwbaarheid van verdere analyses. Het verschil in verdeling kan namelijk leiden tot een vertekend beeld van voorkeuren en gedragingen.

Samenvattend toont het onderzoek aan dat de jongvolwassen NPS-stemmers een gevarieerde groep zijn met uiteenlopende voorkeuren voor kandidaat-presidenten. De populariteit van Wijdenbosch, de genderdynamiek in de voorkeuren voor Breeveld, en de beperkte steun voor Rusland bieden inzicht in de interne verhoudingen binnen deze politieke partij, maar wijzen ook op de noodzaak tot voorzichtigheid bij verdere interpretaties vanwege de beperkingen in de steekproef.

13.3 STEMGEDRAG - COALITIEVOORKEUR

De resultaten tonen duidelijke verschillen in de voorkeuren en prioriteiten van de respondenten bij zowel de keuze van een partijgebonden coalitie als een *'ideale kandidaat-president, los van partijvoorkeur'*. Bij de coalitievoorkeur blijkt dat de NDP-VHP-coalitie het populairst is, met een hogere voorkeur onder vrouwen (12,9%) dan mannen (10,0%).

Een vergelijkbare trend is zichtbaar bij de NDP-NPS-coalitie, waar 8,9% van de vrouwen en 7,7% van de mannen de voorkeur aan geeft. Bij de NPS-PL-VHP-coalitie is de voorkeur juist iets groter bij mannen (7,7%) dan bij vrouwen (6,9%). Voor overige coalities ligt de voorkeur onder vrouwen iets hoger, variërend van 1,5% tot 4,5%, tegenover 1,2% tot 4,1% bij mannen. Deze verschillen suggereren dat mannen en vrouwen bij hun keuze voor een coalitie andere prioriteiten en overwegingen hanteren.

Bij de keuze voor een *'ideale kandidaat-president, los van partijvoorkeur'*, laten de resultaten eveneens verschillen zien. Stanley Raghoebarsing scoort het hoogst bij jongvolwassen mannen (21,2%), maar behaalt slechts 12,9% bij vrouwen. Vrouwen geven daarentegen vaker de voorkeur aan Jenny Geerlings-Simons (20,8%) en Ruth Wijdenbosch (17,8%), terwijl zij respectievelijk 14,1% en 10,6% van de mannelijke voorkeur krijgen. Opvallend is dat geen enkele vrouw aangeeft geen voorkeur te hebben, terwijl 2,4% van de mannen aangeeft geen specifieke voorkeur te hebben.

G3De verschillen in motivaties voor de keuze van een *'ideale kandidaat-president, los van partijvoorkeur'* zijn ook opmerkelijk. Mannen noemen het vaakst *'economische expertise'* als reden voor hun voorkeur (21,2%), terwijl dit bij vrouwen lager ligt (14,9%). Vrouwen hechten meer belang aan *'ethische integriteit'*, dat met 21,8% hun meest genoemde motivatie is, terwijl dit bij mannen slechts 12,9% scoort. Mannen leggen over het algemeen meer nadruk op technische en strategische vaardigheden zoals *'economie'* en *'leiderschap'*, terwijl vrouwen sociale en ethische kwaliteiten, zoals *'integriteit'* en *'betrokkenheid'*, belangrijker vinden.

13.4 KMO'S EN JONGVOLWASSENEN

13.4.1 Algemene perceptie van KMO'S

Kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) worden door de respondenten breed erkend als essentieel voor economische groei. Deze waardering is zowel bij mannen als vrouwen duidelijk aanwezig, wat wijst op een gedeeld inzicht in het belang van KMO's voor de ontwikkeling van de economie.

Bij het identificeren van de grootste uitdagingen voor KMO's komen zowel overeenkomsten als verschillen tussen jongvolwassen mannen en vrouwen naar voren. De meest genoemde uitdaging is de impact van *'investeringen in offshore olie en gas'*, waarbij 20,0% van de mannen en 22,8% van de vrouwen dit als grootste uitdaging aangeeft. Dit onderstreept een gedeelde zorg over hoe deze investeringen de positie van KMO's kunnen beïnvloeden. Opvallend is dat een groter aandeel vrouwen aangeeft het niet te weten, wat kan wijzen op een bredere diversiteit in hun percepties van de uitdagingen waarmee KMO's worden geconfronteerd.

13.4.2 Werkgelegenheid en carrièremogelijkheden

De resultaten van de enquête benadrukken het belang van steun van de komende regering aan KMO's voor het creëren van werkgelegenheid. Zowel jongvolwassen mannen als vrouwen beschouwen deze steun als essentieel, maar er zijn subtiele verschillen in hun perceptie. Mannen leggen meer nadruk op de urgentie van overheidsmaatregelen om werkgelegenheid te stimuleren, terwijl vrouwen een meer diverse reeks opvattingen laten zien over de rol van KMO's in werkgelegenheidscreatie.

Wat betreft carrièremogelijkheden in de KMO-sector zijn de meningen verdeeld. In totaal ziet 52,7% van de jongvolwassenen perspectief in een carrière binnen KMO's, maar er bestaan aanzienlijke verschillen tussen mannen en vrouwen. Jongvolwassen vrouwen hebben over het algemeen een optimistischer beeld van de kansen in de KMO-sector, terwijl mannen vaker twijfelen of sceptisch zijn over de mogelijkheden die deze sector biedt.

Deze resultaten tonen het gedeelde belang van KMO's voor werkgelegenheid, maar ook de uiteenlopende percepties tussen de bevraagde jongvolwassen mannen en vrouwen, wat waardevolle inzichten biedt voor gerichte beleidsvorming en communicatie over de rol van KMO's in economische ontwikkeling en carrièreperspectieven.

13.4.3 Financiering en ondersteuning

De percepties van jongvolwassenen over financiering en ondersteuning van KMO's laten subtiele verschillen zien tussen jongvolwassen mannen en vrouwen, maar tonen ook een gedeelde erkenning van het belang van deze thema's.

Wat betreft het vergemakkelijken van toegang tot financiering voor KMO's, beschouwen mannen dit iets vaker als belangrijk (42,4%) dan vrouwen (40,6%). Daarentegen zien vrouwen het iets vaker als zeer belangrijk (20,8% tegenover 20,0%). Deze bevindingen wijzen erop dat mannen sterker overtuigd lijken van het belang van overheidsmaatregelen op dit gebied, terwijl vrouwen een meer genuanceerde kijk hebben en vaker een neutralere houding aannemen.

Over financiële ondersteuning van KMO's door de komende regering zijn de meningen grotendeels vergelijkbaar tussen jongvolwassen mannen en vrouwen. In totaal geeft 22,0% van de respondenten aan dat zij voorstander zijn van dergelijke maatregelen, terwijl 49,5% tegen is. Daarnaast blijft 28,5% van de respondenten onzeker, wat wijst op een aanzienlijke groep die mogelijk meer informatie nodig heeft om een standpunt in te nemen.

13.4.4 Regelgeving en belastingen

De resultaten van de enquête benadrukken het belang dat jongvolwassen mannen en vrouwen hechten aan regelgeving en belastingdruk voor KMO's. Hoewel er subtiele verschillen tussen de geslachten bestaan, is er een gedeelde erkenning van de relevantie van deze thema's. De vereenvoudiging van regelgeving voor KMO's wordt door bijna 80% van de respondenten als belangrijk (39,8%) of zeer belangrijk (38,7%) ervaren.

De verlaging van de belastingdruk voor KMO's door de komende regering wordt door bijna de helft van de respondenten (47,3%) als belangrijk beschouwd. Slechts 27,4% vindt deze maatregel niet belangrijk, terwijl 25,3% aangeeft geen duidelijke mening te hebben, wat mogelijk wijst op een gebrek aan informatie over de impact van belastingdruk op KMO's. Mannen en vrouwen tonen over het algemeen vergelijkbare opvattingen over dit onderwerp, zonder opvallende verschillen in urgentie of prioritering.

De resultaten tonen aan dat jongvolwassenen de vereenvoudiging van regelgeving en de verlaging van belastingdruk als cruciale maatregelen zien voor de ondersteuning van KMO's. Hoewel mannen en vrouwen subtiele verschillen in perceptie laten zien, erkennen zij in grote lijnen het belang van overheidsmaatregelen op deze gebieden.

13.4.5 De toekomst van KMO's

De resultaten van de enquête wijzen op enkele opvallende verschillen tussen jongvolwassen mannen en vrouwen in hun verwachtingen en percepties over de toekomst van kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's). Wat betreft de bevordering van innovatie binnen KMO's door de komende regering, lijken mannen over het algemeen positiever dan vrouwen. Meer dan de helft van de respondenten (38,7% belangrijk; 17,7% zeer belangrijk) beschouwt innovatie als een essentieel aspect, wat de brede steun onder jongvolwassenen voor deze maatregel benadrukt.

Ook over de invloed van geplande investeringen in offshore olie en gas op KMO's zijn er kleine verschillen in beoordeling tussen mannen en vrouwen. Ongeveer twee derde van de respondenten voorziet een zekere invloed, terwijl slechts 8,6% geen enkele impact verwacht. Dit wijst op een relatief klein maar mogelijk bezorgd segment dat vraagtekens plaatst bij de voordelen van deze investeringen. Tegelijkertijd geeft de aanzienlijke groep respondenten die onzeker is over de invloed aan dat er behoefte is aan betere informatie en voorlichting over de opkomende offshore olie- en gassector.

Met het oog op de toekomst van KMO's in de periode 2025-2030 verwacht 31,2% van de respondenten een verslechtering van de situatie, terwijl 27,4% optimistisch is en verbetering voorziet. Mannen zijn iets positiever ingesteld: 31,8% van hen verwacht verbetering, en 7,1% voorziet zelfs een aanzienlijke verbetering. Vrouwen daarentegen verwachten vaker een verslechtering, wat erop wijst dat zij gemiddeld genomen pessimistischer zijn over de toekomst van KMO's. Hoewel de verschillen tussen de geslachten niet groot zijn, geven de resultaten een licht contrast in percepties weer.

Het feit dat een aanzienlijk deel van de respondenten een verslechtering van de situatie voor KMO's verwacht, onderstreept de noodzaak voor maatregelen om deze sector te ondersteunen en vertrouwen te herstellen. Ondanks deze zorgen blijkt er relatief hoog vertrouwen te zijn in de komende regering met betrekking tot het ondersteunen van KMO's: 19,4% van de respondenten heeft zeer hoge verwachtingen en 19,9% heeft hoge verwachtingen.

De resultaten laten zien dat er brede erkenning is van het belang van innovatie en ondersteuning voor KMO's, maar ook dat jongvolwassenen verdeeld zijn over de toekomstperspectieven van deze sector. Gerichtte communicatie en beleid gericht op het versterken van vertrouwen kunnen bijdragen aan een positievere outlook, vooral bij jongvolwassenen die onzeker of sceptisch zijn over de komende economische ontwikkelingen.

13.5 ALGEMENE TOEKOMSTVERWACHTINGEN

De algemene toekomstverwachtingen van jongvolwassenen in Suriname tonen een overwegend pessimistisch beeld. Het grootste deel van de respondenten (39,8%) beoordeelt de huidige economische situatie en de impact ervan op hun leven negatief. Deze negatieve tendens zet zich door in hun verwachtingen voor de toekomst, waarbij 32,8% aangeeft pessimistisch te zijn over de vooruitzichten van Suriname in de komende vijf jaar. Dit geldt vrijwel in gelijke mate voor mannen (31,8%) en vrouwen (33,7%).

Bij het benoemen van economische factoren die hun toekomstverwachtingen beïnvloeden, noemt een meerderheid van de respondenten '*werkloosheid*' als grootste zorg. Mannen geven dit vaker aan (44,7%) dan vrouwen (37,6%). Naast '*werkloosheid*' wordt ook de '*instabiliteit van de wisselkoers*' als een belangrijke uitdaging gezien. Deze zorgen onderstrepen de noodzaak om deze thema's prioriteit te geven in toekomstig beleid.

Wat betreft de geplande investeringen in offshore olie en gas, zijn er opvallende verschillen in perceptie tussen jongvolwassen mannen en vrouwen. Vrouwen blijken gemiddeld iets positiever over de impact van deze investeringen, terwijl mannen vaker een neutrale of negatieve houding aannemen. Ondanks deze verschillen blijft de algemene verwachting onder respondenten over de voordelen van deze investeringen gemengd.

De huidige economische situatie wordt door een meerderheid van de jongvolwassenen gezien als een belangrijke factor die hun persoonlijke toekomst '*sterk*' (35,0%) tot '*zeer sterk*' (38,2%) zal beïnvloeden. Dit benadrukt de mate waarin de economische omstandigheden het dagelijks leven van deze groep domineren. Daarnaast hebben de respondenten weinig vertrouwen in de komende regering om de economische crisis effectief aan te pakken; dit vertrouwen blijft overwegend neutraal tot gering.

De respondenten identificeren '*werkgelegenheid*' en '*economische stabiliteit*' als de grootste uitdagingen voor Suriname in de periode 2025-2030. Thema's zoals '*milieu en duurzaamheid*' worden daarentegen minder vaak genoemd als prioriteit. Deze inzichten wijzen op een duidelijke focus van jongvolwassenen op economische kwesties als bepalende factoren voor hun toekomstperspectieven.

14. DE SAMENHANG TUSSEN POLITIEKE VOORKEUREN, ECONOMISCHE FACTOREN EN DE VISIE OP KMO'S

Uit het onderzoek blijkt dat politieke voorkeuren van de respondenten sterk samenhangen met hun visie op KMO's en andere economische vraagstukken. Politieke keuzes worden in hoge mate beïnvloed door sociaaleconomische factoren, zoals werkloosheid, economische onzekerheid en toekomstperspectieven. Deze factoren spelen een doorslaggevende rol in hoe deze jongvolwassenen politieke partijen en coalities beoordelen.

Politieke voorkeuren en economische factoren

De politieke voorkeuren van de jongvolwassenen hangen nauw samen met hun verwachtingen omtrent economische stabiliteit en werkgelegenheid. De respondenten verwachten van politieke partijen concrete oplossingen voor de huidige economische problemen, wat de nadruk op sociaaleconomische thema's in hun politieke voorkeuren versterkt. Zo blijkt uit de resultaten dat de NDP meer steun geniet onder jongvolwassen vrouwen, terwijl de VHP populairder is onder jongvolwassen mannen. De NPS heeft een gelijkmatige aantrekkingskracht op beide geslachten. Bovendien geniet een mogelijke NDP-VHP-coalitie de meeste steun, wat wijst op een gedeeld verlangen naar politieke stabiliteit en samenwerking.

De rol van KMO's in de toekomstvisie van jongvolwassenen

De jongvolwassenen beschouwen KMO's als essentieel voor economische groei en werkgelegenheid. In een tijd van economische onzekerheid benadrukken zij de belangrijke rol van KMO's als drijvende kracht achter economische stabiliteit. Tegelijkertijd worden investeringen in offshore olie en gas gezien als een kans om economische groei te stimuleren. Deze kansen gaan echter gepaard met zorgen over de eerlijke verdeling van opbrengsten, wat onzekerheid creëert over de bredere economische impact.

Pessimistisch toekomstbeeld

Over het algemeen schetsen de jongvolwassenen een pessimistisch toekomstbeeld. Werkloosheid en economische instabiliteit worden gezien als de grootste uitdagingen voor de periode 2025-2030. Deze zorgen worden versterkt door de impact van economische onzekerheden en de verdeling van opbrengsten uit de offshore olie- en gasindustrie. Hoewel het onderzoek inzicht biedt in deze zorgen, ontbreekt een gedetailleerd beeld van hoe jongvolwassenen zichzelf een actieve rol toedichten bij het aanpakken van deze uitdagingen of hoe zij betrokken willen zijn bij het politieke proces.

KMO's als politieke en economische factor

De visie van de jongvolwassenen op KMO's als essentieel voor economische groei is sterk gekoppeld aan hun politieke voorkeuren. KMO's worden door deze groep gezien als een cruciale pijler voor economische stabiliteit, ongeacht politieke voorkeur. De steun voor specifieke politieke partijen lijkt mede bepaald te worden door de mate waarin deze partijen oplossingen aandragen voor economische problemen, waaronder het ondersteunen van KMO's en het creëren van banen.

Aanbevelingen voor verder onderzoek

De bevindingen benadrukken dat economische factoren een centrale rol spelen bij de politieke keuzes en toekomstvisie van jongvolwassenen. Tegelijkertijd blijft er behoefte aan verdere verdieping in enkele aspecten:

- Meer inzicht in hoe jongvolwassenen actief willen participeren in het politieke proces.
- Een meer gedetailleerde analyse van de impact van offshore olie- en gasinvesteringen op KMO's en hun rol in het creëren van werkgelegenheid.

Door deze aspecten verder te onderzoeken, kan een vollediger beeld ontstaan van de relatie tussen politieke betrokkenheid, economische factoren en de rol van KMO's in de toekomstvisie van jongvolwassenen.

15. KRITISCHE KANTTEKENINGEN BIJ DE ONDERZOEKSRISULTATEN

De resultaten van dit onderzoek moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de gehanteerde onderzoeksmethode. Er is gebruik gemaakt van een sneeuwbalsteekproef, wat betekent dat de deelnemers elkaar aanbevelen hebben. Hoewel deze methode efficiënt kan zijn, is het belangrijk te benadrukken dat de resultaten mogelijk niet representatief zijn voor de gehele populatie van 47.000 jongvolwassenen. Dit komt doordat de steekproef niet willekeurig is getrokken.

De geschatte foutmarge van ongeveer 9,89% bij een betrouwbaarheidsniveau van 95% geeft aan dat de werkelijke waarden in de populatie met 95% zekerheid binnen een marge van bijna 10% van de gevonden resultaten liggen. Deze relatief grote foutmarge is deels te verklaren door de beperkte omvang van de effectieve steekproef (98 respondenten). Dit betekent dat de resultaten niet heel nauwkeurig zijn en dat er een redelijke kans is dat de werkelijke waarden in de populatie afwijken van de gevonden waarden, vanwege de beperkte steekproefgrootte.

Om de betrouwbaarheid van toekomstig onderzoek te vergroten, wordt aangeraden om een grotere steekproef te trekken. Een grotere steekproef zal leiden tot een kleinere foutmarge en daarmee tot betrouwbaardere resultaten. Daarnaast kan overwogen worden om een andere steekproefmethode te gebruiken, zoals een aselecte steekproef, om de representativiteit van de resultaten te vergroten.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

1. Advies: Jeugdparticipatie en democratie. (z.d.). <https://vlaamsejeugdraad.be/nl/adviezen/jeugdparticipatie-en-democratie>
2. Beshay, & Beshay. (2024, 22 juli). 2023 National Public Opinion Reference Survey (NPORS) Methodology. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/internet/2024/01/31/social-media-2023-national-public-opinion-reference-survey-npors-methodology/>
3. CBS. (z.d.-a). Jongeren en internetgebruik - Jaarrapport Landelijke Jeugdmonitor 2019. Jongeren en Internetgebruik - Jaarrapport Landelijke Jeugdmonitor 2019 | CBS. <https://longreads.cbs.nl/jeugdmonitor-2019/jongeren-en-internetgebruik/>
4. CBS. (z.d.-b). Jongeren en internetgebruik - Jaarrapport Landelijke Jeugdmonitor 2019. Jongeren en Internetgebruik - Jaarrapport Landelijke Jeugdmonitor 2019 | CBS. <https://longreads.cbs.nl/jeugdmonitor-2019/jongeren-en-internetgebruik/>
5. Centraal Bureau voor de Statistiek. (z.d.). Jongeren. Centraal Bureau Voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/jongeren>
6. De Graauw, C. (2024, 23 maart). Jongeren: een moeilijk te bereiken doelgroep? Claudia de Graauw. <https://www.claudiadegraauw.nl/jongeren-een-moeilijk-te-bereiken-doelgroep/>
7. DE VEERKRACHT VAN KMO'S IN SURINAME. (2020, 6 november). Dagblad Suriname. <https://www.dbsuriname.com/2020/11/07/de-veerkracht-van-kmos-in-suriname/>
8. Demografische groepen: een korte beschrijving. (z.d.). <https://nl.delachieve.com/demografische-groepen-een-korte-beschrijving/>
9. DOSSIER THE YOUNG ONES Stelling: "De invloed van marketing op jongeren wordt overschat". (z.d.). MarketingTribune. <https://www.marketingtribune.nl/bureaus/nieuws/2022/06/dossier-the-young-ones-de-invloed-van-marketing-op-jongeren-wordt-overschat/index.xml>
10. DPG Media Privacy Gate. (z.d.). <https://www.nu.nl/buitenland/6285281/suriname-heeft-nieuw-kiesstelsel-vanaf-2025-weegt-elke-stem-even-zwaar.html>
11. Energy Analytics Institute (EAI). (2024, 1 oktober). APA Takes \$10.5bn FID for First Oil Development Offshore Suriname | Energy Analytics Institute (EAI). Energy Analytics Institute (EAI) | Latin America And Caribbean (LAC) Region Energy Leader. <https://energy-analytics-institute.org/2024/10/01/apa-takes-10-5bn-fid-for-first-oil-development-offshore-suriname/>
12. First-time voters and youth. (2023, 7 oktober). Electoral Assistance. <https://www.coe.int/en/web/electoral-assistance/first-time-voters>
13. First-time voters played a decisive role in the 2020 elections. (z.d.). Facing South. <https://www.facingsouth.org/2020/12/first-time-voters-played-decisive-role-2020-elections>
14. Kemp, S. (2024, 23 februari). Digital 2024: Suriname — DataReportal – Global Digital Insights. DataReportal – Global Digital Insights. <https://datareportal.com/reports/digital-2024-suriname>
15. Lucretia.Setrodipo. (2024, 18 april). Jeugdraad Suriname kiest zijn leiding op democratische wijze. Overheid van de Republiek Suriname. <https://gov.sr/jeugdraad-suriname-kiest-zijn-leiding-op-democratische-wijze/>
16. Onderzoek: "Authenticiteit, transparantie en flexibiliteit zijn sleutelwoorden om jongeren te bereiken". (z.d.). MarketingTribune. <https://www.marketingtribune.nl/algemeen/nieuws/2024/11/authenticiteit-transparantie-en-flexibiliteit-zijn-sleutelwoorden-om-jonger/index.xml>

17. Staatsolie - Suriname's National Energy, Oil & Gas Company - TotalEnergies and APA Corporation Announce Final Investment Decision for Block 58. (z.d.).
<https://www.staatsolie.com/en/news/totalenergies-and-apa-corporation-announce-final-investment-decision-for-block-58/>
18. Suriname. (2023, 10 juli). Jeugdraad Suriname geïnstalleerd; krijgt inspraak in besluitvormingsproces. Waterkant.
<https://www.waterkant.net/suriname/2023/07/10/jeugdraad-suriname-geinstalleerd-krijgt-inspraak-in-besluitvormingsproces/>
19. Suriname in cijfers en grafieken | AlleCijfers.nl. (2024, 20 november). AlleCijfers.nl.
<https://allecijfers.nl/land/suriname/>
20. Suriname leeftijdsopbouw - demografie. (z.d.).
<https://www.indexmundi.com/nl/suriname/leeftijdsopbouw.html>
21. Suriname: TotalEnergies announces Final Investment Decision for the GranMorgu development on Block 58. (2024, 1 oktober). TotalEnergies.com. <https://totalenergies.com/news/press-releases/suriname-totalenergies-announces-final-investment-decision-granmorgu>
22. Universiteit van Amsterdam. (2023a, oktober 31). Nieuw onderzoek onthult perspectief van Nederlandse jongeren op politiek. <https://www.uva.nl/shared-content/faculteiten/nl/faculteit-der-maatschappij-en-gedragswetenschappen/nieuws/2023/10/nieuw-onderzoek-onthult-perspectief-van-nederlandse-jongeren-op-politiek.html>
23. Universiteit van Amsterdam. (2023b, 16 november). 'Wil je politieke betrokkenheid? Neem jongeren dan serieus'. <https://www.uva.nl/shared-content/faculteiten/nl/faculteit-der-maatschappij-en-gedragswetenschappen/nieuws/2023/11/link-jong-amsterdam.html?cb>
24. Van Der Molen, F. (2023, 13 september). De opkomst van jongeren als duurzame consumenten. Duurzaam Ondernemen. <https://www.duurzaam-ondernemen.nl/de-opkomst-van-jongeren-als-duurzame-consumenten/>
25. Verenigde Naties. (z.d.). Departement Cultuur, Jeugd & Media.
<https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/jeugd/europese-en-internationale-samenwerking/verenigde-naties>
26. Voting Preferences in the National Election: A Case among First-Time Voters. (2022). In International Journal Of Innovative Science And Research Technology (Vol. 7, Nummer 6, pp. 1234–1235) [Journal-article].
[https://www.ijisrt.com/assets/upload/files/IJISRT22JUN1381_\(1\).pdf](https://www.ijisrt.com/assets/upload/files/IJISRT22JUN1381_(1).pdf)
27. Whatsapp en Facebook het meest gebruikt onder Surinamers. (2024, 4 januari). Dagblad Suriname. <https://www.dbsuriname.com/2024/01/04/whatsapp-en-facebook-het-meest-gebruikt-onder-surinamers/>
28. Zo creëer je de juiste introductietekst bij je enquête. (2016, 1 januari). <https://www.enquete.com/nl/blog-1067-zo-creeer-je-de-juiste-introductietekst-bij-je-enquete>. Geraadpleegd op 25 november 2024, van <https://www.enquete.com/nl/blog-1067-zo-creeer-je-de-juiste-introductietekst-bij-je-enquete>